

Larissimi cesarei iuris doctor ac in studio Salmantino primarij regētis Didaci de Segura. Solemnis et elegantissima repetitio. S. sed et si fundū l. vnum ex familia. de lega. ij. Sine qua tu lector esse noli quia in ea multa practabilia quotidiana et memoratu digna miro ordine examinantur.

*S. vocat paragraph
ut i fo. 14. e. 3*

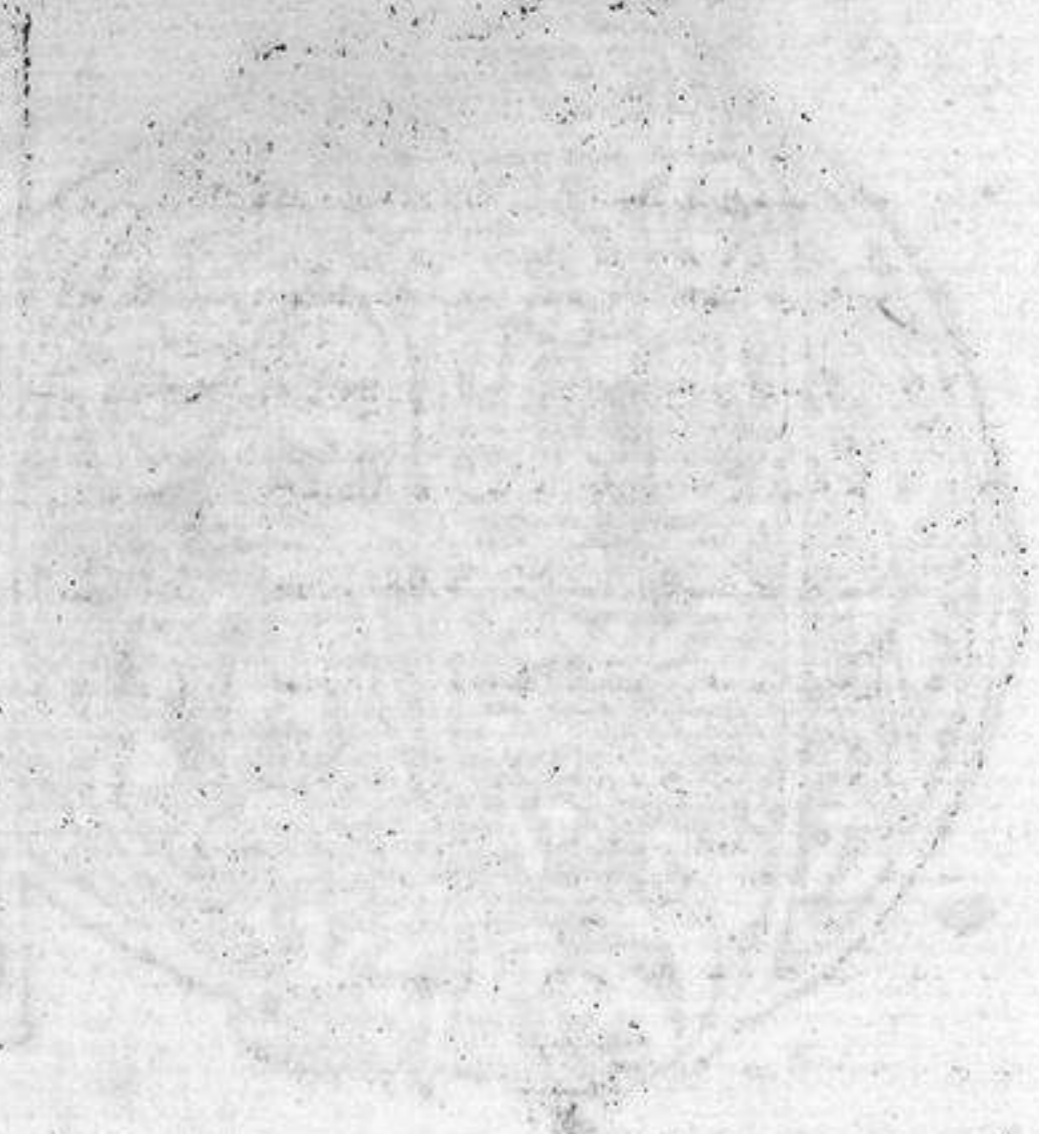
*corus. h. dest. fol.
14. col. 3*

Lum privilegio.

Lautum est a Serenissimis principibus nostris vt nemo auidus Bibliopola nec quicumqz alius audeat imprimere sub pena in puilegio contēta.

Et huc dicitur etiam inuenies legentem. l. qui negonia. ff. mandati. Zu ad. adbat. et l. si man dassen. et.

etiam in...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

...
...
...

...
...
...

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

Incipit solēnis ac famosissi-
ma repetitio acutissimi iuris ci-
vilis doctoris de Segura cuius
anima in eternum requiescat in
gloria.

Sequitur

§. Sed et si si-
dum. l. vnus ex
familia. ff. de le.
ij. quem. §. de
creui repetere.
hoc anno mil-
lesimo quingens-
tesimo primo

mense iunij et istum. §. legendo ordinarie exa-
minari subcincte nunc vero quod illum decreui
commentari extrictius procedam in eius exami-
natione et ideo in hac repetitione hunc ordinem
tenebo. quod primo istum titulum. de le. ij. ad prece-
dentem suo ordine continuabo. et in hac conti-
nuatione (quia nullius fere aut modice est uti-
litas). remissionibus contentus ero. **S**e-
cundo aliqua per euidetiam (cum negotium ardu-
um aggrediamur) subcincte demonstrabo.
Tertio casus positionem cum diuisione lit-
tere antecedenti. et sua summa subsequenti litte-
raliter figurabo. **Q**uarto materias huius
§. propria et illa que in hac. l. quo ad propositum
trahitur cum suis illationibus breuiter recopi-
labo. **Q**uinto notabilia huius textus. extendendo
limitando et per melius potero inferendo
ad plenus examiabo. **S**exto finaliter con-
clusiones meas ad obiecta respondendo in qua-
tum potero sustentabo.

Senio ad primum. scilicet ad rubricam
continuationem et dico quod potest vno
duobus modis continuari. primo
sic supra de le. j. dixit consultus quod
et quantum legatur sed quod solet ab aliquo et ali-
cui legari ideo subiungitur iste titulus in quo
tractatur a quibus et quibus legetur sed quod si
gnificatio verborum aliquid operatur tam circa
res quam circa personas. ut nota in summa. C.
de verbo. signi. ideo post istum titulum sequitur de
le. iij. in quo de significatione verborum circa res
et personas tractatur. ista continuationem seu dif-
ferentiam inter istos tres titulos ponit glo. in ru-

brica infra de le. iij. vel aliter et secundo secundum glo. ibi
ideo consultus diuisit istam materiam de legatis
in tres titulos propter plenitudinem euitandam cum
gaudeant breuitate moderni. l. gallus. §. qui-
dam recte. ff. de libe. et postu. tertio modo potest
continuari secundum bar. in. d. rubrica. infra de le. iij.
scilicet quod in titulo precedenti tractatur de relictis ab
herede. in isto titulo de relictis a legatario. in
titulo sequenti mixtim de relictis tam ab here-
de quam a legatario et de significatione verborum
vel potest alio et quarto modo dici quod ideo con-
sultus diuisit istam materiam legatorum in
tres titulos gratia comodioris usus ar. tex.
in. l. gayus. in. §. si. infra isto titulo. sed possu-
mus tenere cum glo. in. d. rubrica. infra ti. j.
quod procedit attento eo quod principaliter fit in istis
titulis. licet in eis sint alie leges et pro hoc fa-
cit glo. in rubrica. ff. de procu. de hac tamen
materia continuationis cum sit leuis et modice
utilitatis. ut dixi. de quibus non est curan-
dum. l. sed et si. in. §. j. ff. ad le. acqui. et in. l. j. in
§. sciendum. ff. de edi. edicto. et in. l. scio. ff. de
i. i. reg. resti. remitto. vos ad ea que late ponit
Imo. et moderni in rubrica. ff. de verb. oblig.
et latius. Ange. de are. in probe. istitu. et latif-
sime. d. Jason. maynus. in rubrica. in. de actio.
Venio ad secundum. scilicet ad euidentia et permit-
te primo quod istud nomen familia est nomen
collectiuum plura comprehendens secundum bar. in. l. sci-
re debemus in. j. col. ff. de verbo. obli. et sic est
equiuocum ad plura. nam vno modo ponitur
familia pro substantia testatorum textus est in. l.
si. C. de verbo. sig. **E**x hoc ego infero quod
quemadmodum valet melioratio dicendo. melio-
ro filium meum in tertia parte meorum bono-
rum. ut in. l. ix. foro leg. li. iij. ti. delas mandas.
Ita eodem modo si dicam melioro filium me-
um tunc in tertia parte mee substantie cum
substantia ponatur pro bonis. per id quod su-
pra dictum est. et est textus. de hoc. i. quod tamen signifi-
cet substantia quantum bona in. l. nam quo in
§. non ois. ff. ad trebel. **P**er hoc patet eti-
am quemadmodum valet legatum factum extra-
neo legando sic. lego quintam partem meo-
rum bonorum tunc. per. d. l. ix. Ita eodem modo
valebit si sic legauero. lego tunc quintam par-
tem mee substantie per. d. §. non ois. **E**x
hoc infero et secundo. quod si dico melioro filium me-
um tunc in tertia parte rerum mearum vel

2º familia

lego ticio extraneo quintam partē rerū mearum q̄ valebit melioratio z legatum euz ap-
pellatione bonoz res contineāt per. d. §. non
omnis. ¶ Ex hoc infero z tertio q̄ si ego dico
meliozo filium meum ticiuz in tertia parte pe-
cunie mee vel lego quintam partem mee pe-
cunie q̄ valebit melioratio vel legatus cū ap-
pellatione bonozū z econtra. pecunie contine-
antur per. d. §. non omnis. p̄maxime q̄ ap-
pellatione pecunie omnis res que pecunia va-
lent contineātur vt est tex. no. in. l. ij. cum con-
cor. C. de cōsti. pecuni. ¶ Ex hoc infero z q̄r-
to q̄ si ego dicam meliozo filium meū ticiuz
in tertia meozū vel lego quintam meozū va-
lebit per inde ac si dixissem meozum bonozū
tex. est no. in. d. §. non aut omnis. cum. l. seq.
ff. ad trebel. per predicta patet q̄ modus me-
liozandi in tertia vel legādi in quinta per. d.
l. fori est ampliatus z sic q̄ nulla sit differēcia
an dicam meliozo filium meum talem in ter-
tia parte bonozum meozū vel rerum mearum
vel substantie mee vel pecunie mee ac meozū
q̄ est notandū pro ampliatiōe. d. l. fori z que
fuerit in hoc ratio dubitandi ex inferi⁹ dictis
apparebit z id per omnia dicas in legato qui-
te. ¶ Secus tamen crederem si ego hoc mo-
do legassem vel meliozasssem. s. lego quintam
mee hereditatis vel meliozo in tertia pte mee
hereditatis nam non valebit melioratio i ter-
tia parte hereditatis neqz legatum in quinta
parte hereditatis cum aliud sit quota bonoz
aliud quota hereditatis. per tex. i quo sit hec
differentia melius q̄ alibi in. l. si quis seruum
in. §. si. cum le. se. ff. de le. ij. nam cum. d. l. fori
dicat meozū bonozūz ibi dum dicit. enla tertia
parte de sus bienes z ibi. dela quinta de sus
bienes. Illa lex dās potestātē legādi seu me-
liozandi videt̄ introducere certam formā quā
testatoz tenetur seruare in legando vel melio-
rando: vt dicat meliozo in tertia parte bonoz
meozum vel lego quintam partem meozum
bonozū quem moduz. d. l. fori concedit vt pa-
tet in partibus supra notatis. non autez vt di-
cat meliozo in tertia parte hereditatis mee vel
lego quintam partem hereditatis mee. nam
cum dicta lex concessit in vno casu legare sci-
licet in quinta parte bonozum vel meliozare
in tertia parte bonozum tacite videtur negare
vt pater testatoz possit meliozare in tertia par-

te hereditatis vel legare quintam partem he-
reditatis euz tex. in. l. maritus. C. de procura.
z. l. ait pretor. in prin. ff. de iudi. arg. igitur illa
est data forma ad dictā. l. fo. ab eadem nō est
recedendum. l. constitutiōibus. ff. ad mu. z. l.
certa forma. cum. l. seq. C. de iure sis. li. x. z in
l. j. de predi. curi. eo. li. q̄ habet locum etiaz in
actu fauorabili vt est manumissio. l. quirome.
in. §. flauius. ff. de verb. obliiga. hoc dixit bal.
in. l. omnes populi. in fine pe. col. ff. de iusti. z
iure. per. d. §. flauius idē dixit in. l. si alterius.
C. si minor se. ma. dixi. z in. l. si. C. si manci. ita
fue alle. ne mauu. z in. l. non omnis in si. prin.
ff. si certum petā. z sic. d. forma dicta. a. d. l. fori
debet etiam seruari in actu legādi vel melio-
rādi qui sunt actus fauorabiles i. l. in testamē-
tis. ff. de reg. iuris. in. c. dilecti. extra de dona. z
est ratio huius quia forma dat esse rei z cōser-
uat eaz inesse. vt in. l. iulianus. in. §. sed z si q̄s
ff. ad exhibendum. z in. c. si motum. dist. j. de
confe. eccle. vel alta. c. j. z. ij. hinc dicit bal. in. l.
j. ff. de libe. z postu. q̄ magis attēditur forma
legis vel statuti quam ratio legis. z p̄pterea
cum hec sit forma legis debet etiam seruari a
testatoze rustico z minore z muliere s̄z bal. in
l. iuris. in si. C. qui admi. neqz obstat q̄ potest
dici q̄ illud. d. l. fori expresse non induxit pro
forma quia dico q̄ sufficit q̄ tacite colligatur
ex verbis s̄m bal. in. l. eos i. v. col. C. de appel.
nam per. d. verba sus bienes. satis colligitur
tradita forma tacite vt fiat melioratio z lega-
tum in bonis non autem in hereditate. nam si
vtrum lex voluisset expressissz. vt in. l. j. in si. C.
de cadu. tol. z in. c. ad audientiam de decimis
¶ Nec obstat q̄ posset dici q̄ fideicōmissa-
rius vniuersalis dicitur non soluz ille cui relin-
quitur hereditas vel eius pars quota que cō-
sistit i iure vniuersali sed etiā ille cui relinquitur
oīa bōa vel res hereditarie vel p̄ quecūqz
vocabula que hoc possint importare. vt dicit
tex. in. d. §. non autem omnis. z sic videtur q̄
nulla sit differentia inter istud nomen heredi-
tas z nomen bona: q̄ ad hoc breuiter respō-
detur quia in effectu est differentia an testatoz
vtatur verbo hereditatis z tunc sine relinquat
eam totam siue eius partem quotam dicitur
fideicōmissum vniuersale. Secus est quando
testatoz vtatur alijs vocabulis. s. bonis rebus
z alijs similib⁹ de quibus supra dixi ampliam

do. d. l. fori: quia tunc prima facie potius sonat in corpora quam in vniuersitate iuris sine quibus corporibus potest esse hereditas vt. l. hereditas cum si. ff. de peti. here. tunc distinguitur an testator relinquat vel mandet restitui omnia bona vel simpliciter bona sua quod intelligitur de omnibus in dubio: et tunc fauore vltime voluntatis censetur sensisse de hereditate et sic de vniuersitate iuris et talis erit fideicommissarius vniuersalis neque isto casu intelliguntur bona deducto ere alieno imo cum eo sicut hereditas sicut testator relinquit partem quotam bonorum: et tunc talis non dicitur fideicommissarius vniuersalis sed particularis: et illud verbum intelligitur. s. deducto ere alieno vt i. d. §. non autem omnis. no. per docto. et per tex. in. l. cogi. i. §. et generaliter. ff. ad trebel. et in. d. l. si quis suum in. §. si. cum. l. se. vbi docto. pmaxime. per pau. de ca. ff. de le. ij. quando autem istud verbum bona profertur a contrahentibus vel a le. seu a principe quid importet. vide bar. in. l. iij. ff. de bono. posse. et i. l. princeps bona. ff. de verbo. signi. et in. l. si tutoris. C. ad. l. iulia. de vi. publi. et per docto. in. d. l. si quis seruum. i. d. §. si. posset tamen aliquis opponere dicens quia ratione d. l. fori loquens de quota bonorum non debet extendi ad quotam hereditatis ex eo quod a lege data est certa forma eadem ratione. d. l. loquens de quota bonorum non debet extendi ad quotam substantie vel pecunie seu rerum: vel etiam suorum ratione iam dicta. s. q. d. l. dat formam in legando seu meliorando circa quotam bonorum: ergo non vnde data facultas testatori disponere circa alias quotas quemadmodum non potest disponere circa quotas hereditatis. Sed potest respondere quia nil refert quid ex equipollentibus fiat vt. l. iij. cum concor. C. de insti. et substi. subcondi. facis. et sic modo dicat melioro in etia parte meorum bonorum modo. dicat rerum mearum: et sic de singulis idem est quia ista sunt equipollentia huic tamen responsioni obstat illa doctrina. Bal. no. quam ipse ponit in. l. i. quam ibi sequitur. d. alexa. ff. de liberis et postu. vbi concluditur quod hoc est verum quod nil refert quid ex equipollentibus fiat nisi illud ponatur pro forma a lege vel statuto: quia tunc refert quid fiat ex equipollentibus: et sic cum. d. l. fo. ponatur pro forma vt fiat. d. melioratio in quota bonorum. ergo non habebit locum quando fit in quota

rerum vel in simili casu. Sed substinendo. d. responsione posset dici quod illud est verum quod si aliquid ponitur pro forma a lege vel statuto tunc refert quid ex equipollentibus fiat quando lex vel statutum vltra procedunt annullando actum si contra factum fuerit et in hijs terminis loquitur Bal. in. d. l. j. q. d. l. fori non facit: imo solum dicit potest meliorare in quota bonorum. non tamen dicit quod si in alia quota fiat melioratio quod. d. melioratio sit nulla. Vel possumus respondere supradicte oppositioni principali quod posito quod. d. l. fo. que loquitur de quota bonorum non extendatur ad quotam hereditatis non propterea sequitur quod non extendatur ad alias quotas preter quotas hereditatis: quia primo casu multe sunt differentie ad minus noue quas ego recollegi cum legissem. d. l. si quis seruum. in. §. si. cum. l. se. ff. de le. ij. Inter quotam hereditatis et quotam bonorum: et cum ista sint diuersa ex diuersis non fit illatio. vt in. l. si cum actum. ff. de nego. gest. et in. l. si. ff. de calumni. et in. l. pampinianus exuli. ff. de mi. et sic cum d. l. fori loquatur in quota bonorum non debet extendi ad diuersam quotam hereditatis propter formam ibi a lege traditam. secus tamen est in alijs quotis similibus vt in quota substantie et in quota pecunie et rerum et similibus quia ad similia facilis est transitus. l. an inutilis. §. j. ff. de accepti. in. c. ij. de transla. prela. in. c. ex parte de postu. et in. c. q. dei timore de statu. regula. et in. c. ydolatria. xvij. q. j. nam de similibus ad similia facilis via inuenitur. l. non possunt. ff. de legi. et est tex. et ibi glo. in. c. super quodam de statu regula. vnde illud nil refert an aliquid fiat vel ei simile. l. si. ff. man. et i. c. nemo. xxxij. di. et illud philosophi in habitibus symbolum facilis est transitus cum igitur qualitas que reperitur in quota bonorum reperitur in alijs quotis. s. rerum et substantie et pecunie. ergo sunt similia. et cum substantia harum quotarum. s. bonorum et rerum et substantie et pecunie sit vna. ergo est eadem substantia omnium supradictarum quotarum iuxta illud quod egregie dicit bal. i. addi. ad specu. in titu. de dispu. et allega. in prin. et in. l. j. in fi. j. col. C. de que sit longa consu. vbi ipse sic inquit. nam illa sunt similia quorum qualitas est vna illa sunt eadem quorum substantia est vna. cum igitur ista sint similia nimirum quod in eis sit idem ius. l. illud ff. ad. le. acqui. in. c. inter corporalia detrasla.

ex his non fit illatio

ad similia facilis est transitus

habentibus similitudinem

prela. & sic permittit testatori meliorare in ter-
tia parte bonorum non autem in tertia parte here-
ditatis unum tamen est quod si meliorat in tertia par-
te hereditatis illa tertia hereditatis ponit pro
quota bonorum quemadmodum e contrario ali-
quando quota bonorum ponit pro quota here-
ditatis. tex. est in §. post quod insti. de fideicom-
missa. heredi. & sic per hoc declarat quod supra-
dicti quod testatori permittitur meliorare in quota
bonorum non autem in quota hereditatis ad hoc
ut dicta quota hereditatis retineat suam natu-
ram: sed retinendo naturam quote bonorum bene
permittit. d. melioratio. s. in quota here-
ditatis & per supradicta: ego alias dixi vobis quod
vna cautela que datur per quam dotes que con-
feruntur tertiantur & quintantur. s. quod dicat te-
stator melioro filium meum tunc in tertia parte
meorum bonorum & hereditatis mee per tex.
in l. illa iuncta aute. ibi posita. C. de colla. non
sit vera quia dicta. l. fori non dat talem facul-
tatem meliorandi. s. in quota sue hereditatis. sed
in quota suorum bonorum ut supra notavi. & di-
cte dotes non sunt meliorantis sed filiarum. do-
tatarum. l. si. ff. de coll. dotis & in l. pomponi-
philadelphus. ff. fami. her. & sic concludendo
dico quod istud nomen familia ponitur primo
modo pro substantia testatoris. unde dicitur
iudicium familie her. i. hereditatis diuidende.
¶ Secundo modo ponitur familia pro fa-
milia liberorum vel libertorum seu servorum. tex. est
in l. si. C. de verbo signifi. & in l. pronuntiatio.
in §. familie. & in l. familie. ff. de verbo signi.
¶ Circa hoc tamen queritur cum appellatione fa-
milia continentur filii an requiratur quod isti si-
mul habitent cum patre an sufficiat eos esse fi-
lios licet cum patre non habitent. & in hoc bre-
uiter concludo quod aut loquimur in vltima vo-
luntate aut in contractibus primo casu. dico quod
sufficit eos esse filios licet sint in potestate pa-
tris constituti & non cum eo habitent. tex. est que ibi
ad hoc ponderat moderni in d. l. si. vbi ap-
pellatione familie non solum continentur filii. sed
etiam propinqui & cognati tamen omnes non habitant
simul. Ex quo possit inferri in pratica quod si ego
habeo quattuor filios duos mecum habitantes
quos alios duos seorsum habitantes quia for-
te contraxerunt matrimonium & ego pater dixi
in meo testamento sic licet ego pater possim
de quinto meorum bonorum facere quod mihi pla-

ceat autem ego volo quod remaneat penes familia-
m meam quod in hoc casu non solum possunt fi-
lij qui mecum habitabant participare hoc reli-
cto: sed etiam alij filij qui seorsum habitabant
per. d. l. si. vbi in relicto quod testator facit fami-
lie sue non refert an filij habitent seorsum vel
ne. ¶ Secundo vero casu. s. in contractibus est
secus imo ad hoc quod filij continentur appella-
tione familie est necesse quod tales filij simul cum
patre habitent. l. tria onera tutelae. ff. de excu-
sa. tuto. & sub ioc. casum in terminis ego pa-
ter fami. feci pactum cum furnario quod teneat
coquere panem pro me & familia mea pro. x.
singulo anno: postea autem mea familia aucta
est quia forte tempore conventionis habebam tamen
duos filios postea vero nati sunt mihi alij an
dictus furnarius erit mihi obligatus coque-
re panem necessarium mee familie pro eodem
precio. ista. q. format Jaco. bu. in l. si. C. de
sacrosanctis ecclesi. vbi per illum tex. deter-
minat quod non quia alias familia posset crescere
in infinitum unde illa conventio que facta est de
familia debet intelligi de familia que est de pre-
senti non autem de illa que postea est augmenta-
ta. l. si ita. ff. de auro. & arge. le. istam discissio-
nem refert & sequitur. Immo. in clem. litteras
in. xv. col. de rescrip. vbi late examinat hanc
materiam & ponit multas similes questiones pro
qua discissione facit tex. in l. cui fundus in fi.
ff. de condi. & demo. vbi Dy. & Albe. & alij i-
ducunt ad multas & similes questiones. de qua
quidem. q. vide oimodo Barto. vero. in tra-
ctatu servitutium urbanarum in. c. l. quod est de sur-
no. ver. quinta questio. est. vbi per quinque co-
lunas examinando questionem eam subdividit in
quatuor membra. de quibus ibi videas per eum. & per
Jaso. in. d. l. si. ad propositum igitur redeundo po-
sito quod dicitur furnarius teneat coquere panem pro
eodem precio familie que extabat tunc contractus & sic
filijs hoc est verum de filijs qui simul habitabant
cum patre secus tamen est in filijs qui seorsum habitant
per. d. l. tria onera tutelae sicut Jasonem in. d. l.
si. in. iij. col. ex quo inferunt sicut euz quod strictius
capit familia in contractibus. & sic in. q. proposita
quam in vltima voluntate & allegat Petrum de
ancha hoc tenentem in. c. quanto de censu. refert &
sequitur Barto. in loco pallegato. ¶ Pre-
dicta faciunt nam hodie de iure regni quod
filius contrahendo matrimonium exit a patria pote-

appellatio fa-
miliae quod an con-
tineat filios qui
sunt sub potestate

no. 4103
J

state. vt hētur foro le. li. iij. ti. iij. l. vij. q̄ hoc
 sit vez q̄ seorsuz habitat a p̄re nā si limnl cū
 p̄re habitat videt esse d̄ familia p̄ris z sic fili⁹
 familias z per cōsequēs in ptāte p̄ris per tex.
 in. l. nepotes. ff. de hijs q̄ sūt sui vl. ali. iuris z
 pro hoc est tex. expressus. eo. fo. li. j. ti. xj. l. si. q̄
 dicit q̄ ad hoc vt fili⁹ familias exeat de pote
 state p̄ris per m̄rimoniū vltra m̄rimoniū req̄
 rūtur tria. primū q̄. d. filius m̄rimonio iā cō
 tracto hēat bona sepata a bonis paternis. fm̄
 q̄ p̄ sei p̄m̄ administret. Itē z tertiu⁹ q̄ etatez
 hēt p̄fectā. z sic q̄ sit. xxv. annoz. istud tñ vl
 timū hodie de stilo regni nō fuať cū m̄rimo
 nium adipleat z supleat etatē p. l. stili. q̄ est in
 ordine. ccvij. q̄ incipit. Todo el debdo zc.
 Secūdo possunt induci p̄dicta ad practicā
 nri regni vbi habem⁹ q̄ lucra obuēntia cō
 stante matrimonio iter virū z vxozē inter am
 bos sunt cōmuniter diuidēda vt hētur foro
 le. li. iij. ti. iij. l. j. z trāsūptiue in p̄ma copillati
 one ordinamētōz li. v. ti. iij. l. j. q̄ ita demū
 dicta lucra obtēta per aliquē cōiugū sunt cō
 municāda q̄n ambo simul habitat sec⁹ si am
 bo simul nō habitat imo seorsuz vn⁹ ab alio
 q̄ tunc. d. lucra nō sint cōmunicāda. immo
 vnusquisqz acqrēs sibi tm̄modo acqrat z nō
 alteri p̄ cui⁹ maiori euidentia z declaratiōe fa
 cto septē casus cōtingibiles. ¶ Prim⁹ q̄n
 aliqs cōtraxit cū aliqua p̄ verba de p̄nti z nō
 duz illa ad domū viri ducta maritus aliqd su
 is laborib⁹ acq̄sūt. ¶ Secūdus q̄n vxoz eo
 dē mō aliqd acq̄sūt anteqz ad domū duce
 ref. ¶ Tert⁹ q̄n iam vxoze ad domū ducta
 sine causa expellit vxozē taliter q̄ secuz habi
 tare nō pōt. ¶ Quart⁹ q̄n ecōtrario vxoz p̄
 pter potētiam suā vel suoz z fragilitatē viri
 vir nō audet neqz pōt cū vxoze simul habita
 re. ¶ Quint⁹ q̄n vir z vxoz inuicē sunt sepa
 ti ex aliq̄ iusta causa cuz dispēsatiōe. ¶ Sex
 tus q̄n ambo. s. vir z vxoz mutuo cōsensu so
 lū quo ad thori sepationē sunt sepati. ¶ Se
 ptimus q̄n sepat vxoz a viro p̄pter duriciāz
 z seuitiā ei⁹ inia iterueniente. ¶ Primo ca
 su. s. q̄n marit⁹ postquā cōtraxit m̄rimoniū p̄
 verba de p̄nti vxoze nōdū ducta ad domū
 aliq̄ acq̄sūt. dico breuiter q̄ hoc casu mari
 tus nō cōmunicat vxozī imo sibi acq̄rit z hoc
 p̄ tex. expressuz in. d. l. j. q̄ dicit. Toda cosa q̄
 el marido z la muger ganaren o cōparē de

cōsuno z pōderandū est verbū de cōsuno. q̄
 significat simul taneā cobabitationē z q̄ illō
 verbū d̄ cōsuno ponat pro simultanea cōba
 bitatiōe p̄bat tex. in. vna. l. stili. q̄ est in ordie
 ccvij. q̄ incipit. Todo el deudo q̄ lex est nota.
 ad tria. primo ad hoc q̄ de cōsuno vult dice
 re q̄n ambo maritus z vxoz sunt in vno. scōdo
 q̄ a deo lucra acq̄sita per maritū durante
 m̄rimonio per aliquē cōtractum cōmunicāť
 vxozī etiaz si nomen vxozis nō sit positū in cō
 tractu: s̄ tm̄ nomen mariti de quo alias ego
 feci mediam repetitionē. tertio ad illud q̄ su
 pra dixi. s. q̄ matrimoniu suplet etatē ad hoc
 vt per illud exeat filius de ptāte p̄ris. ¶ Se
 cundo casu. s. q̄n eodez mō vxoz nōdū ducta
 ad domū si aliqua acq̄sūt durante m̄rimo
 nio nō cōmunicat viro imo sibi solē acq̄rit
 vt equalitas iter ambos seruet. ar. tex. in. l. si.
 C. de fructi. z litis expens. z cū cōtrarioz eadē
 sit disciplina. vt in. l. j. ff. de hijs qui sunt sui vl
 alieni iuris z cuz etiā correlatiuoz idē sit iudi
 cium vt in. l. si. C. de iudi. vidui tolle. facit p̄
 hoc q̄ multuz signāter determinat bal. in au
 tē. hoc locus in fi. C. si mulier scōdo nupsē. vbi
 q̄rit si marit⁹ relinquat vxozē suā dñaz massa
 riā z vsufructuariā oim bonoz certe ex tāti
 bus filijs cōsuetudine vulgarī interpretat q̄
 hēat alimēta tm̄ glo. z docto. i. d. aute. hoc
 locus Bar. z alij in. l. ticia in. §. si. ff. de le. ij. q̄
 quid erit ecōtra pone q̄ vxoz facit testamentū
 z relinquat maritū dñz massariū z vsufructu
 ariū oim bonoz suoz an ex tantib⁹ filijs ha
 bet locus dicta cōsuetudo et v̄ q̄ nō qz con
 suetudo est extricti iuris z no debet extēdi vt
 l. iij. §. siqs hoc interdicto z ibi notat pulchre
 Bar. ff. de itine. actuqz priua. cōtrarium ibi
 determinat singulariter bal. q̄ consuetudo q̄
 loqtur in vxoze hēt etiā locum ecōtra in viro
 ad idē facit q̄ decidit bal. in autē. dos data in
 p̄ma col. C. de dona. ante nupti. q̄ sicut muli
 er nō lucrat donationē p̄pter nuptias q̄n nō
 substituit onera m̄rimonij vt dicit ille tex. ita
 nec marit⁹ vigore pacti vel statuti debet lucra
 ri dotē q̄n nō substituit onera m̄rimonij rōne
 correllatiōis. ¶ Tertio casu. s. q̄n vxoze iam
 ducta ad domū marit⁹ eā expellit sine causa
 z interim ipse marit⁹ aliqua bona acq̄sūt
 ipso m̄rimonio durante. dico q̄ marit⁹ tenet
 tali vxozī dicta lucra cōmunicare q̄ p̄z p̄

correlatiuoz

*q̄n mulier Re
 linquit vsu fru
 tuaria oim bo
 noz an fi b9
 falsis.*

*an marit⁹ tenea
 tur cōmunicare bo
 na in exata ex p̄
 vxoze*

mo p ter. in. l. si filia. ff. de diuoz. vbi dicit ter.
 q si pater pro filia emancipata dedit dotem z
 stipulat est sibi tale dotem redi filia in matri
 monio decedente alias q ipse vir lucraret. d.
 dotē filia i odiū p̄ris ppter amorē quē erga
 virūz hēbat diuertit z sic in m̄rimonio nō de
 cessit vt vir. d. dotē lucraret dicit in. d. l. si filia
 q p̄ri erit succurrendū perinde ac si filia non
 diuertisset. ita dicam in p̄nti cuz marit⁹ ha
 bebat vxorē si ipsa extaret in m̄rimonio cum
 marito ipsa erat lucratura medietatē bonoz
 si igitur marit⁹ eaz expellit a cōsortio suo ipsa
 nō est in culpa. z perinde debet hēri ac si in
 m̄rimonio pmāsisset cum hoc casu videatur
 marit⁹ eaz expellere aīo eaz defraudādi in di
 ctis lucris. nā cuz dicta expulsio sine causa est
 de genere malozum z p̄hibitoz p̄sumit fieri
 mala fide z in fraudē. vt in. l. Itē si obstitit
 in. s. si. cuz. l. se. z in. l. itē mela in p̄m. in p̄m
 mo respōso. ff. ad. l. acqui. ter. est vbi hoc no
 tat abbas z alij in. c. cuz dilecti de accusa. z in
 c. j. vbi hoc notat Inno. abbas z moderni d
 p̄sūpti. z p hoc pōt limitari q not at bar. i. l.
 nō soluz. in. s. s. vt p̄bari. ff. de noui operis.
 nūci. z oīa iura q dicunt q̄ factuz pōt se h̄re
 ad delictuz. z nō delictuz debem⁹ p̄sumere in
 meliōrē ptē per. l. merito. ff. pro socio q̄ illud
 est verum q̄n pariter z indifferenter pōt sic se
 h̄re secus q̄n factuz sui natura regulariter est
 malum licet possit excusari aliqua rōne tunc
 si excusatio nō p̄batur debemus p̄sumere in
 peiōrē ptē. ita dicit De. de ancha quē ibi re
 fert z sequitur Jo. de ana. in. d. c. cuz dilecti. eo
 dē modo dico q̄ posset itelligi q̄ notat bal.
 in. c. cū tu. de testi. per illū ter. vbi ipse dicit q̄
 vbi est dubiū tēporis p̄sumit in benigniōrez
 ptē per hoc etiā possit limitari illud q̄ alibi
 pōit Bal. in. l. p̄cib⁹ in. vj. col. C. de impu. z
 alijs substi. vbi ipse dicit q̄ in delictis semper
 p̄sumit pro eo q̄ delictū excusat per. d. l. me
 rito q̄ sit verū q̄n actus se hēt ad bonū z ma
 lum sec⁹ q̄n de sui natura est malum. ita tenet
 Bal. in. l. j. in. ij. col. ff. so. ma. per glo. in. l. ij.
 C. de peti. here. ita ergo dicam in p̄nti q̄ cū
 expulsio vxoris a marito facta dicat factuz p̄
 hibitū z de sui natura maluz q̄ p̄z ex eo q̄ ta
 lis expulsio est punibilis per textum in. l. si.
 C. de repu. z per ter. xxxij. q. v. c. p̄cepit z. c.
 quicquid vbi debet excōmunicari qui suam

quā inter p̄tat
 in meliōrem par
 tem

vxorē expellit z vide glo. in. l. si cū dotē in. s.
 maritus soluto ma. q̄ debemus interpretari
 eā in malā ptē z in fraudē fieri iph⁹ vxoris.
 ergo frau⁹ mariti circa lucra amittēda nō dz
 nocere vxori quēadmodū frau⁹ filie circa lu
 crū dotis nō debet nocere p̄ri per d. l. si filia.
 Scdo facit nā cum iste maritus dolo desinat
 vxorē tenere in suo cōsortio hētur ac si vxorē
 in cōsortio z simultanea cohabitatione hēret
 ar. ter. in. l. sin autē. in. s. s. z is. ff. de rei v̄di.
 Tertio facit arguēdo ab absurdo q̄ argu
 mētū ē validū in iure vt trahit Bal. i. l. cōuē
 ticulā. C. de episco. z cle. nā si i casu quo ma
 rit⁹ expellat vxorē obtēta durāte m̄rimonio
 per eū vxori nō cōmunicaret dicerem⁹ q̄ ma
 rit⁹ ex suo delicto conseq̄retur comodū q̄ est
 cōtra ter. in. l. iij. in. s. j. ff. de dona. inter viz z
 vxorē z ter. in regula. nō fraudantur. in. s. j.
 ff. de regu. iuris. Quarto facit q̄ q̄ vxor
 habeat medietatē. d. bonoz hoc nō habet a
 marito sed a lege. vt notat in. l. si. C. de bonis
 mat. z in. l. iij. ff. de interdi. z relega. ergo cuz
 tale beneficiū sit a lege indultuz vxori p̄ mari
 tum nō est auferēdū per regulā indultum de
 regu. iuris in. vj. Quinto facit q̄ cū vxor
 lucretur. d. medietatē cuz hac cōditioe si cuz
 marito cohabitauerit in. d. l. j. dlas ganācias
 si per vxorē nō extetit quomin⁹. d. cōditio ad
 implerē q̄ imo extat p̄ maritū ista cōditio hēt
 pro impleta. l. q̄ sub cōditioe. s. quotiens. ff. de
 cōdi. insti. z. l. iure civili. ff. de cōdi. z demo. z
 sic p̄inde. d. vxor lucrabit. d. medietatē lucro
 rum extans extra simultaneā cohabitationez
 viri ac si secuz cohabitasset cū p̄ eā nō extetit
 set per regulam iputari de regu. iuris in. vj.
 Sexto facit ter. in. l. si. C. de repu. vbi di
 cit ter. q̄ marit⁹ expellēs vxorē sine iusta cau
 sa punit in hoc q̄ tenet sue vxori dare q̄rtam
 ptē suoz bonoz. ecce ibi ter. p̄ quē p̄z mari
 tuz expellētē vxorē sine causa pati penam cir
 ca bona. si ergo ibi punitur in bonis que sūt
 propria mariti a forciori veniet puniend⁹ in
 bonis que sibi deferuntur a lege vt ad ocu
 lum p̄z. Septimo facit si sunt duo socij. z
 vnus calide z maliciose renunciauit societati
 cuz hoc animo vt lucrum sibi obueniēs sibi
 soli acquirat z non cōmunicet alteri soc io. i
 postea socio a societate expulso aliquod lu
 crum sibi acquisiuit tenetur z socio cōmuni

in hoc la
 cret. m ed
 abatem

care tex. est nota. in. §. manet. insitu. pro so-
cio. cum igitur inter virum et uxorem sit societas di-
vine et humane domini. l. adversus. C. de crimi.
expi. here. z. l. j. ff. de dona. inter virum et uxorem. z.
bonorum hodie. per. d. l. j. de las ganacias. z. ma-
ritus calide et fraudulenter. ut supra probatum est
uxorem expulit a sua societate ne mirum quod si ali-
quod lucrum acquisit interitus quod uxori teneat com-
icare. nam ista societas tacita a lege inter virum et
uxorem non est minus privilegiata quam illa que ex-
presse contrahitur inter socios. ut tenet no. bal.
que ibi sequuntur moderni. ut. l. rei iudicate in. §.
socero. ff. so. ma. z. que admodum societas ex pro-
fana que inter socios contrahitur est quedam fraternitas
ut in. l. vez. ff. p. socio. Ita etiam societas contra-
cta inter virum et uxorem est quedam fraternitas ita di-
citur signo de homo. i. consi. l. iij. i. ij. co. **Q**u-
into facit quod socii renunciatis in tempore societa-
ti si interim acquisit aliquid tenet socio com-
icare. tex. est in. l. actio. in. §. labeo. ff. p. socio. cum igitur
maritus viues expellat uxorem sine causa a
suo consortio et societate dicitur in tempore dicte
societati renunciare. ergo interim quesita per eum
sibi com-
abit. Ad idem facit quod Bal. in. d. l. j. in
iij. col. C. de legatis. z. quod dicit Jo. de pla. i. ru-
brica de fugitiuis col. li. xj. vide tex. in. §. si. isti.
de ingenuis. vide Frede. de senis in consi. l. xj.
vj. inci. dno Corado que refert propositum in. c.
plerumque in. iij. col. ver. quod maritus. de dona. in-
ter. vi. z. uxorem. z. August. in addi. ad Ange. de
are. i. d. che me hay adulterato la mia dona. i.
iij. col. in addi. incipi. tu autem in hac materia
adde dic quod imo videtur quod mulieres. Jasoh.
l. si ab hostibus. §. si vir. ver. adde. quod similiter
ff. solu. ma. **Q**uarto casu quando contra uxorem
sine causa non vult estare cum marito suo. si
aliqua interim ipsa acquisit dico quod tenetur
eidem viro com-
icare per ea que supradicta sunt
in tertio casu iunctis. hijs que dicta fuerunt in
secundo casu. **Q**uinto casu quando vir et uxorem
ad invicem sunt separati propter aliquam causam
cum dispensatione. de qua in. c. ex publico. de con-
uersi. coniuga. z. postea aliquis eorum aliquid ac-
quisit dico. quod hoc casu nullo modo sic quesita
debent de necessitate com-
icari. imo quod unusquisque
sibi acquirit quod patet. nam cum sint cum causa se-
parati iam non sunt vir et uxorem. ergo non habet
locus lex loquens de lucris com-
icandis cum certum
sit eos non esse virum et uxorem post dictam se-

parationem cum causa veniente. **S**exto ca-
su quando vir et uxorem se ad invicem separant se-
orsum habitando permittendo simul castitatem
in hoc etiam dico quod cum ambo sunt separati
z non cohabitent simul. imo seorsum unus ab
altero cohabitent quod unusquisque sibi acquirit per
ea que dicta sunt in primo casu. z quod vir et uxorem
possint mutuo consensu se ad invicem separare
quo ad thorum permittendo simul castitatem est
glo. maxime ibi. d. abb. in. c. veniens. de regu.
z no. in. c. dudum. de conuersi. coniuga. z no.
ppo. Alex. in. c. pretere. l. j. in. ij. col. de spo-
sa. **S**eptimo casu. scilicet quando uxorem separat a
viro. quo ad thorum propter eius seiviciam cru-
delitatem ex eo quod non facit vitam maritalem
cum uxore z in hoc dico quod non solum uxori est
sua dos restituenda. ut in. c. j. vbi. hoc tenent
abbas de dona. inter vi. z uxorem. z Bal. in. c. j.
j. col. in. iij. no. ut lite non contesta. verum etiam
medietas lucrorum ante dictam separationem
per virum obtentorum iste est tex. iuncta sua glo.
j. in. c. significavit de dona. inter virum et uxorem.
iunctis hijs que dicit abbas in. d. c. j. z ideo con-
sulo uxoribus petentibus. separationem quo ad
thorum propter dictam seiviciam ut non so-
lum petant a maritis suis suas doses sibi re-
stitui. verum etiam medietatem bonorum que
ante dictam separationem per viros fuerunt op-
tenta quod ego multotiens vidi omitti ab aduo-
catis mulierum. de optetis tamen postea uxorem
non comunicabit quia sua petitione a viro se-
pata est in facie ecclesie scilicet vir fuit causa separationis.
Tertio modo ponitur familia pro paren-
tela ascendentium. ut est tex. in. d. l. si. C. de ver-
bo. signi. ex quo inferitur. quod illi qui constituunt
familiam z sunt caput familie tamen comprehenduntur
z veniunt appellatione familie ex quo inferunt
ibi. Oldra. z pau. z moderni quod appellatione
curie romane veniunt cardiales. facit. l. peculium
§. quod drige. ff. de le. ij. z. l. ad subeunda cum gl. C.
de deuri. l. r. z. l. j. ff. de testa. mili. vbi impator
se militem appellat. nam alibi dicit bal. i. l. non idem
min. C. de here. insti. quod illud quod iudicamur de
numero iudicamur de principio numeri quod autem dicatur
de sapia. vide gl. i. l. si quis ex corpore in verbo pro
sapia de muri legul. li. xj. quod autem dicatur decipo quod
est vocabulum rusticum. vbi agnatio. vide ange.
pau. z Jaso. i. d. l. si. vbi te remittet moderni.
Quarto modo ponitur familia pro propinquis

no pro mulieri

quax accipiat familia

judicat p sapia

quid in uxore

et cōiunctis testatoris. vt in. d. l. si. q̄ ad hoc est
magistra. per quē tex. dicunt ibi moderni. q̄
cum loq̄tur generaliter q̄ veniāt oēs siue sint
agnati siue per lineā femininā cognati. vt ibi
tenet originaliter **Oldra. Bal. z pau.** ex eo
q̄ sum⁹ in materia fauorabili. s. in vltima vo
luntate. l. in testamētis. ff. de reg. iuris. z in. c.
dilecti. de dona. attēto. tñ cōi vsu loquēdi nō
veniunt cognati. Ita dicit **Bar. in. l. cum ita**
in. §. si. ff. de le. ij. vnde vbi talis cōmunis vsus
loquēdi vigeret non haberet locum. d. l. si.
fm **Jaso. ibi.** Sed pro declaratione supradic
tarum differētiarū quero quando cognosce
mus vtrum appellatio familie referatur ad p
sonas an ad res respondeo fm bar. in. d. l. si.
q̄ qñ profertur a testatore aut dispositio sit fa
milie aut de familia si sit familie refert ad pso
nas. vt in prima parte. d. l. si. si de familia re
fertur ad res vt in. ij. pte eiusdē legis. z in. l. nā
quo. in. §. si. cum. l. se. ff. ad trebel. z ita colligi
tur in. d. l. pronuntiatio. de verb. sig. p̄dictoz
ratio est fm eum. q̄ qui de familia est. put re
fertur ad personas non pōt testator disponere
nam cum libere persone sint non pōt alteri re
linqui sed si appellatio familie pfertur a le
ge q̄ pōt non solum disponere familie sed eti
am de familia necesse est qd̄ recurramus ad
antecedentia z sequentia: z sic intelligem⁹ q̄li
ter lex intelligit. vt in. l. si seruus pluriū. in. §.
si. ff. de le. j. z debem⁹ accipere illuz intellectuz
q̄ est sine vicio. vt in. l. ambigua. de le. j. z in. l.
quotiens. ff. de reg. iuris. Quo aut ordine ve
niant illi qui sunt de familia. in. d. l. si. habetis
vbi habet q̄ isti de familia veniunt gradatiz
z intellige gradatim fm ordinem successiōis
vt qui primo vocat ab intestato primo vocet
ad hoc legatum relictum familie. fm pau. de
ca. z modernos in. d. l. si. quib⁹ autē alijs mo
dis sumatur istud nomen familia vide **Albe**
ri. in suo dictionario in lra. f. sup vbo familia.
Secundo principaliter premitto pro de
claratio. huius. §. z totius huius legis. q̄ p̄n.
huius. l. prosequitur eandem materiam vsqz
ad. §. si rem. s. quando quis est rogatus resti
tuere incerte persone de certis cum morietur
z ista lex vsqz ad. §. si rem. diuiditur in q̄nqz
partes principales sicut quinqz sunt principa
lia dicta. prima durat vsqz ad. §. sed si de fal
cidia. secunda a dicto. §. s. si de falcidia. vsqz

ad. §. sed si vno. tertia ibi. vsqz ad. §. si duos.
quarta ibi. vsqz ad. §. sed z si fundum. vbi po
nitur. quinta pars.

¶ Prima pars hui⁹. l. continet tres dubita
tiōes vt q̄tuor. Prima si alijs institut⁹ heres
z a testatore grauatus vni de familia eiusdez
testatoris quē voluerit eligere fundum ticia
num restituere quem modum debet heres te
nere vt impleat voluntatem defuncti an ha
beat sibi relinquere in vltima voluntate: z di
citur q̄ non: imo potest in vita eligere ad. d.
fundum illum quem vult peruenire ad. d. si
deicommissum z si perseverat in electione ele
ctus consequitur rem illam ex testamento pri
mo non ex electione grauati: quia nullum tri
buit eidem electo ius. sed eius personam so
lum declarat. **¶ Secunda dubitatio est eli**
git z in suo testamento eidem legat eundem
fundum an istud legatum valeat. vt iste lega
tarius possit petere rem ex testamento grau
ati z ibi dicitur q̄ non tanquā factum a debi
toze creditozi: quia iste heres est debitoz gra
uatus electo creditozi: quia electus reputaba
tur creditoz cum videatur electus a primo te
statore. vt in. §. si falcidia **¶ Tertia dubitatio**
est. vtrum iste grauatus possit electionem su
am reuocare z aliuz eligere z respondetur q̄
sic ex eo q̄. d. electionez fecit ante tempus cū
esset grauatus restituere post mortem suam
vnde potest eligere in articulo mortis. z si an
te elegit illi electo non fuit aliquod ius questi
tum ideo potest eligens suam electionē tāq̄
in tempestiue factam reuocare. ¶ Quarta
dubitatio est si semel elegerit z eidez electo in
testamēto reliquerit eandem rem si electionē
postea reuocat an iste electus possit rem con
sequi ex testamēto grauati. z videbatur q̄ sic
quia a prin. legatum fuit nulluz ex eo quia du
rante electione reputabatur iste electus credi
toz. z cum iam. d. electio sit reuocata non po
test dici creditoz. In contrarium tamen ibi de
terminatur: quia a prin. legatum fuit nullum
ex quo erat electus. vnde postea non reconua
lescat licet electio reuocetur propter regulam
catonianā: quia si esset mortuus statim nō va
leret legatum quia electio durat: ergo ex post
facto non reconualescit. vt in. l. cetera. in. §. j.
ff. de le. j.

¶ Supradicta vero q̄ sūt vtilia ego induco

ad aliqua quotidiana. nam habentur vna .i. regni nostri que dicit. qd si aliquis habeat filios vel nepotes qui habeant ius succedendi non pot dare vel relinqre in morte extraneis vltra quintam partem bonoz suoz: tamen si voluerit meliorare vnum de dictis filiis seu nepotibus possit hoc facere in tertia parte suoz bonoz vltra quintam supradictam quam pot relinquere pro anima sua vel alias vbi voluerit ista e lex foro leg. li. iij. ti. delas madas. l. ix.

Circa. l. istaz multi in multis dubitat z primo si que admodum potest pater in morte dictam tertiam relinqre. Ita eodem modo possit eam in vita filio vni quem elegerit donare z multi dicunt qd non per eandem. l. requirentem qd dicta melioratio fiat in morte. vt probat d. l. ibi dum dicit. ni mandar a su muerte iuncto responso sequenti. Sed in contrarium est veritas imo que admodum talem meliorationem potest facere pater in morte: ita etiam possit eam per viam donationis inter viuos facere qd probatur sequentibus fundamentis.

Primo per nostrum tex. dicentem. qd si aliquis habet potestatem eligendi vnum de familia testatoris a lege cui cum moriatur electurus restituat fideicommissum qd licet a testatore fuit data forma eligendi. s. in morte eligentis. attamen nihilominus potest eligere in vita. Ita dicamus in presenti cum pater habeat potestatem eligendi vnum de filiis suis cum faciat istam meliorationem a lege vel per. l. detur patri potestas meliorandi. z sic vnum quez vellet eligere in morte qd nihilominus si in vita eligat meliorando valeat talis electio. sed licet istud fundamentum primum videatur satis inconuincibile attamen omnimodo non concludit: quia vt infra apparebit differentia est inter electionem de qua loquitur ista. l. vnum ex familia. z illam de qua loquitur. d. l. for. quia prima electio e reuocabilis: vt hic expresse dicit tex. scda vero minime. vt infra in tertia dubitatione late apparebit.

Secundo facit quia ista melioratio post qd per patrem vni filio: um est assignata eius est legitima qd patet. quia non potest assignari extraneo. imo illi cui competit ius succedendi. vt patet in. d. l. ix. ibi. que ayan de recho de heredar. z sic illi cui debetur legitima. nam ei qui non habet ius succedendi contra voluntatem patris nec ius contra tabulandi: li

cet possit venire ex voluntate partis non com petit legitima z p consequens ius contractabu. glo. est no. in. l. j. i prin. super verbo naturalis ff. de bono. poss. contra. que est singularis fm bal. qui eam sequitur in. c. j. in. xj. col. de cossi. Idem tenet Bal. in. l. si. in. iij. col. C. vnde legi. z pbatur optime in. l. si. z ibi ad hoc no. Bal. C. de natu. libe. z illam glo. in. d. l. j. sequitur etiam z reputat singularem. d. alexan. in secunda pte cossi. cossi. lxxiij. incipi. viso pcessu cause vertentis. ad ff. z Ludo. roma. in consilio. xxxiij. incipi. licet naturalis filius. z illa glo. pro eleganti sequitur Bal. in. l. j. vbi red dit etiam singulari. C. quorum bonoz. z in c. innotuit. in. iij. col. s. electio. sed sic est qd pater tenetur filio suo assignare legitimam in morte non tamen in vita. vt est tex. principalis. in l. j. in. s. si impuberi. ff. de colla. bono. z determinat Bar. in auten. si qua mulier. C. de sacro sanc. eccle. Bal. in. l. qua. C. ad. l. fal. Bal. ange. z reliqui omnes in. l. lex cornelia. ff. de vulga. z pupi. substi. Alberi. de rosa. in. l. lenones. C. de epis. z de. attamen si pater voluerit filio in vita assignare talem legitimam potest z valet in continenti talis assignatio. tex. est no. in. l. si quando. in. s. illud. C. de inoffi. testa. ergo ita dicamus in presenti cum. d. melioratio sit legitima vt supra probatum est. qd licet debeat fieri in morte. per. d. l. fo. qd si fiat in vita nihilominus valeat eius assignatio z in continenti.

Tertio facit pro hoc tex. a nemine in hoc ponderatus. in auten. vnde si pares. in vbo quantuz deberi poterit. C. de inoffi. testa. vbi dicit tex. qd si ego habes plures filios vni quem forte multum diligebam contuli inter viuos imensas donationem bonoz meoz dicit ibi tex. qd alij filij possunt ab isto suo fratre aduocare quantum eis de necessitate de iure in bonis meis debebatur ergo a contrario sensu oē illud qd eis de necessitate ego p nō cōpel lebar relinqre nō pnt a dicto fratre aduocare z sic dicitur fili' donatari' poterit cū trib' p'rib' meoz bonoz pmo cuz sua legitima. scdo cū tertia pte bonoz qua poterā ei dare eū meli orado z qua alijs suis fratrib' s. necessitate nō tenebar relinqre cuz hēbā ius eligēdi i ter fili os. z idē erit dicēdū s. qnta si. d. donatio ita fuit magna. qd etiā potui attingere qntuz sic illis qd de necessitate ego p tenebar relinqre alijs

om pater
possit mel
iorationem
facere jn vi
ta

qno pater tenet assignare legitimam

bi. h. 1. 4. 8. col. / no istaz. g.

filij meis possunt ipsi a fratre suo aduocare
scz legitimam suam solam sine tertio z quin-
to z per consequens frater. vt dixi donatari?
habet in vita mea tertium per viam meliora-
tionis. z dictū tex. in. d. autē. vnde z si parēs.
ego pondero ad tria ad que nunquā per ali-
quē fuit pōderat? ¶ Primo ad id qđ dixi
qđ quemadmodum pater potest in morte re-
linquere meliorationem vni de filijs suis. ita
eodem modo potest si vult in vita illā eidem
filio assignare. ¶ Secđo qđ si i vita iste p̄ vt
dixi voluit facere dictam electionē qđ eam nō
potest reuocare cum sit inter viuos. vt infra
in tertia inductione latius dicā. ¶ Tertio qđ
adeo pater videt filiu suū meliorare in tertio
vel quinto seu in ambabus partibus: quādo
dicit melioro filium meum in tertia z quinta
parte bonorum meorum verum etiam quan-
do talibus verbis non prolatis tot. z tāta bo-
na eidem filio dedit vel relinquit qđ sufficiant
non solum ad suam legitimā necessarias sed
etiam ad tertium z ad quintum qđ est notan-
dum ad declarationē. d. l. fori. similis tex. est
qui eodem modo nouiter ponderatur. in. l. si
totas in verbo relinqui necesse est. C. d. inoffi.
donatio. i quo supradicta tria no. poterūt cō-
mendari de quo dicam etiā deo dante in. iij.
parte huius. l. in secūda inductione. ¶ Quar-
to facit tex. in. l. j. in prin. iuncto tex. in. l. cum
quo in. §. si. ff. ad. l. fal. dicit tex. in. d. l. j. qđ te-
stator instituens z legata relinques debet re-
linquere in suo testamento quartam heredi.
ecce ibi tex. dicentem quartaz falcidiam esse
relinquendam in morte. vt dicit. d. l. fori tertiā
per meliorationē esse in morte relinquendam
dicit tamen tex. in. d. §. si. qđ testator si in vita
d. quartam dederit heredi futuro qđ tantum
consequetur testator. z heres habens quartā
in vita quantum consequeretur si haberet in
morte z ibi clare probatur qđ illi cui est relin-
quenda quota bonorum in morte potest testa-
tor providere in vita eam sibi viues conferen-
do. ¶ Quinto facit tex. in. l. lucius ticius. ff.
de le. ij. vbi dicit tex. qđ si testator rem legauit
z viues eam tradidit legatario qđ perinde est
ac si tradidisset post mortem vel in morte in-
duco illum tex. sic. testator in vita pōt puenire
heredem in executione legati. nam si testator
in vita rem legatā non tradidisset heres erat

*tercia que ad mo-
dum potest relinqui
in morte etiam
in vita*

executor legati. i. per manus heredis: deberet
res legata venire ad ptatem legatarij. vt in. l.
non est dubiu. C. de lega. ita eodez modo est
dicendū in. d. melioratione. quia cum sit prele-
gatu respectu partis tagētis alios fratres nō
melioratos si in morte talis fuisset facta ple-
gatio seu melioratio: executio ipsius. q̄ten? cō-
sistit in p̄legato cēt faciēda per alios fratres
respectu quoz valet tale p̄legatu quā execu-
tionē pōt puenire testator in vita cōferēdo qđ
post mortē erat exsequēdū. z sic ibi patet clare
qđ tm̄ opatur qđ testator dedit in vita quātum
si reliquisset in morte inducēdo modo iam di-
cto. ¶ Sexto facit dictū solēne. Bal. in. d. l. i.
si totas. C. de feudo. dona. vbi ipse sic inquit. z
qđ licet patri p̄ testamētū debet licere p̄ cōtra-
ctum. cū igitur patri liceat per testamētū filiu
vnum meliorare ergo debet eidē z hoc licere
facere per cōtractū. ¶ Septimo p̄ hoc ego
allego tex. in. c. de hijs. de sepultu. vbi tex. cir-
ca modum disponēdi de bonis dicit qđ si ali-
quid licet facere in morte multo fortius z libe-
ralius licet facere inter viuos. qui tex. est no.
ad corroborationē dicti bal. in. d. l. si totas.
¶ Octauo facit tex. iuncta glo. i. l. heredes pa-
la. in. §. si. ff. de testa. vbi habet. qđ illud qđ sit
in actibus viuoꝝ. s. cōtractus pot fieri in testa-
mēto z sic in actibus mortuoꝝ. ergo idēz erit
ecōtra. cū cōtrarioꝝ eadem sit disciplina. vt in
l. j. ff. de hijs qui sūt sui vel alieni iuris. ¶ No-
no facit tex. foro le. li. iij. ti. d. las dona. l. iij. vbi
dicit tex. qđ pater habēs ptatem dandi quintū
pōt illud dare in vita: si hoc est de quinto idēz
videt dicēdū de tertio cū. d. l. ix. dicat qđ pater
pōt relinq̄re in morte tertiu z quintū z. d. l. iij. d.
claret. d. l. ix. in quinto eodē modo videt decla-
rata in tertio. nā dictio mors posita. in. d. l. ix.
respicit vtrūqz. s. tertiu z quintū ergo parifor-
miter actus mortis qđ extēdit ad actū vite i gn-
to. per. d. l. iij. debet extendi in tertio p̄ eandēz
l. iij. arg. tex. in. l. iā hoc iure. ff. d. vul. z pu. sub-
sti. cū si. ¶ Decimo facit tex. eo. fo. z li. iij. ti. d.
las herē. l. j. in. ij. respōso. vbi dicit tex. qđ pater
pōt dare qntū cui voluerit z ibi verbuz dare
ponit idiffinite z sic eq̄ pollet vli. l. si plurib? ff.
d. le. ij. z p̄ cōsequens bz p̄ facultatē dādi. d. qn-
tū. nō solū i vltia voluntate vez etiā p̄ cōtractū
p̄maxime qđ vbi dare positū i. d. l. j. pprie p̄ti-
net ad cōtractū. vt. infra latē dicā. ¶ Undecio

facit illud q̄ no. dicit Bal. in. l. j. in repetitioe
in. ij. col. C. de sacro san. eccle. q̄ quando al
quis habet licentiā aliqd̄ faciendi in vltima
voluntate ex aliquo privilegio p̄t̄ illud face
re in vita. hoc sentit ipse ibi. dum dicit. ridicu
lū est distinguere: an quis est in articulo mor
tis aut non. ¶ Duodecimo dico q̄ hoc pro
bat. d. l. ix. ibi. dum dicit. no p̄ueda dar mī mā
dar. nam dico q̄ in quantū tex. dicit ibi. dar.
q̄ hoc refertur ad contractū z in quantū dicit
mādar hoc refertur ad testamētū. q̄ p̄batur
quia verbum dare ponitur pro cōcedere. est
tex. vbi hoc exponunt bal. z pau de ca. in. l. co
gnito. ff. de offi. eius cui māda. est iuris. z ver
bum concedo p̄inet ad cōtractū. tex. est iuncta
glo. j. in. l. si cui. ff. de seruitu. in ti. generali. z
q̄ verbum relinquo referatur p̄p̄ie ad vlti
mas volūitates est tex. iuncta gl. sup verbo re
linquit in. l. j. ff. de tabu. erbi. z in. d. l. si cui sup
verbo relinquatur. ff. de seruitu. z in. l. cū hij.
in. §. j. ff. de transac. z in. l. verbuz relinquēdi.
ff. de verbo. signi. cuius igitur. d. l. ix. dicat q̄ pa
ter potest vniuerso dare tertium intelligitur in
vita z cum dicit q̄ p̄t̄ relinquere intelligitur
in morte z sic ibi in. d. l. tex. est expressus supra
dicto modo declarando q̄ pater potest face
re vtrūq̄. vide tex. q̄ hoc probat in. vj. parti.
ti. rii. l. viij. iuncto tex. in auten. licet. C. de na
tu. libe. ¶ Tercio decimo facit q̄ posito q̄
pater i vita disponat de dicto tertio nihilomi
nus dicit̄ facere in morte q̄ in hoc seculo di
citur homo quotidie mori s̄m sali. in. l. j. de sa
cro sanc. eccle. vnde merito appellatur dece
dens. vt in. §. vt autē. in auten. de nō alienā.
ant per mutā. colla. j. ¶ Decimo quarto di
co q̄ posito q̄ legislator ponat i. d. l. ix. illud
verbū. a su muerte tale verbuz nil dispōit qz
verba legis narratiua vel enūciatiua nihil dis
ponunt ita expresse dicit sali. i. l. qui se patris
in. vj. col. C. vnde libe. z in. l. accusationē. C.
de accusa. habent cano. optimuz tex. i. c. si pa
pa de p̄ui. in. vj. per quē. ita tenet Frederi.
de senis in consilio. xxxix. incipit viso punctoz
motiuis Ludo. in consi. cxvj. z etiam dñs a
lexan. in. d. l. q̄ se patris. z bar. in. l. extat. ff. q̄
metus causa. z est glo. expressa in. c. ij. i verbo
non teneris de dolo z contuma. quā solus al
legauit Jaso. ad istum p̄positum in. l. j. in p̄
ma lectura in. vj. col. C. de sacro sanc. eccle. z

in secunda lectura in pe. col. Euz ergo istud
verbum. s. a su muerte sit enūciatiuū nimir
q̄ nihil dispōit z operet. ¶ Decimo quinto
facit qz qñ lex vel canon vtitur aliqua dictioe
rōne frequentioris vsus non per hoc excludit
neqz stat exclusiue quin etiā habeat locum in
alijs ista est doctrina. no. glo. in clemēti. j. sup
verbo p̄sidētes de rescriptis quā ibi no. anto.
de bu. z Jo. de imo. in. v. col. Ita igitur dica
m̄ in p̄posito q̄. d. l. ix. vsa. est isto verbo a su
muerte gratia frequentioris vsus qz vt pluri
mū patres meliorant in testamēto z per hoc
non excludunt a meliorādo. s. per cōtractum
donationis z per supradicta patet respōsio ad
obiectiōē que possit fieri q̄ cū. d. l. ix. conclu
dat fieri meliorationē in vno casu. s. mortis ex
cludit aliū. s. vite qz hoc est verum. nisi ille ca
sus qui cōcludit ponatur gratia frequentioris
vsus qz tunc non excludit alios casus. Ita di
cunt p̄dicti docto. in. d. de. z. d. Jason i. d.
l. j. de sacro san. eccle. ¶ Decimo sexto z nota
biliter facit tex. in. d. l. j. C. de sacro san. eccle.
vbi privilegiū illi. l. qd̄ cōpetit volenti testari
cōpetit illi qui vult inter viuos disponere po
sito q̄ in. d. l. fiat mentio de morte. ita conclu
dūt ibi bal. salice. z moderni z est cōis opinio
si igitur illud habet locū in. d. l. j. que cum loq̄
tur de licencia alicui data aliquid faciendi in
morte videtur sibi etiam data vt facit i vita a
fortiori in licencia data per. d. l. ix. cum. d. l. j.
faciat mentionē de morte in tribus partibus
ibi dū dicit decedens z ibi postquā aliud iaz
velle non possunt z ibi. q̄ iterum non reddit
arbitrium z in. d. l. ix. non fiat mentio de moz
te nisi semel tantum ibi dum dicit a su muer
te z sic per p̄dicta habetis vnam extensio
nem ad dictam. l. ix. vt non solum per eandē
pater habeat potestatem meliorandi in testa
mento. verum etiam in cōtractu inter viuos
hoc est per viam donationis. decimo septimo
facit tex. no. in. l. vni. libert. ff. si quid i frau.
patro. iuncta. l. si. C. de inoffi. testa. decimo
octauo facit glo. in. l. pactū iter heredē super
verbo diui marcij in secunda parte. ff. de p̄
ctis facit z. rix. tex. in. l. p̄cibus. C. de reuoca.
dona. z alia glo. est insti. de. l. susi cani. in glo.
finali.

¶ Secundo modo induco principium hu
ius legis in prima sui dubitatione ad hoc

*an data alicui post
est eligendi si pot
eligere indignum*

eum ego pater ut dixi habeo potestatem meliorem
di unum de filiis meis: ponamus quod aliquis
istorum filiorum non est mihi patri dignus
et bene meritus imo ingratus an possim eum
eligere. et per istum textum simpliciter et indistincte
loquente videtur quod sic. inquit dicit. quod si ego
habeo a testatore potestatem eligendi unum de
familia testatoris cui fideicommissus restituendus
possit unum eligere. et sic loquitur textus generali-
ter. In cotariis tamen videtur textus. in. l. cum quidam
ff. de le. ij. ubi dicit textus. quod qui potestatem habet a
testatore eligendi aliquem de familia testato-
ris non potest eligere indignum. id est eum qui in
aliquo offenderit testatorem. Sed tenendo quod
ego pater possum eligere etiam indignum pos-
sumus respondere. d. l. cum quidam quod ideo ibi
non potest eligi indignus quia ibi potestas eli-
gendi fuit coartata ad dignos nam dixit testa-
tor grauo te ut hunc fundum restituas uni de
familia mea quem dignum putaueris et sic ibi
fuit potestas eligendi restricta ad dignum tamen
modo eligendi. secus tamen est in nostro casu nam
d. l. ix. dans vel concedens patri potestatem eligen-
di unum de filiis suis non coartavit. d. potestatem
ad eligendum dignum imo liberam patri conce-
dit licentiam eligendi unum de filiis suis quem
vellet quo casu etiam indignum potest eligere et
sibi ingratum per textum. in. d. l. cum quidam in pri-
mo resp. facit etiam quod licet filius meus mihi
committat causas ingratitudinis per quam pos-
sim eum exheredare de quibus in. ff. aliud quo-
que. capitulum in ver. causas. in autem. ut cum
de appel. conof. colla. viij. tamen si ego pater vo-
luerio remittere filio meo per pactum tale cau-
sam ingratitudinis possit et non potest filius am-
plius exheredari secundum ange. et pau. de ca. in. l.
fi. C. de pactis et colligitur ex doctrina bar.
ibi in. ij. col. circa si. refert et sequitur. d. Jaso.
in autem. non licet. circa si. j. col. et circa si. vl-
time. col. C. de libe. pte. et exhereda. et ego per
meliorando filium meum in tertio tacite vide-
or sibi remittere. d. iniuriam et causas ingrati-
tudinis ar. tex. in. l. ij. C. de pactis et cum taciti et
expressi idem est iudicium vulgata. l. cum quid
ff. si cer. peta. et quod tacite possit causa ingra-
titudinis remitti facit. d. bar. in. l. iij. in. ff. si. p
illum textum. ff. de adime. et trasse. lega. ubi ipse di-
cit quod si pater exheredauerit filium ex iusta causa.
et postea filius se reconciliauerit cum patre ex

*ut q. aenar. vel q. d. simile f. ff. de her. s. omnes
si patet ut q. d. vuln. et q. d. bal. ref. g. u. l. et
s. g. in de nouis h. i. et in p. u. de p. et p. u. d. i.
p. i. s. s. r. d. s. (q. d. p. i. m. q. p. p. i. m. a.) toll. t. m. i. g. i. p. p. s. i. l. i. z.*

hereditatio censetur adempta. facit per hoc etiam
am illud quod nouiter dicit. d. alexa. in. l. j. in. rj.
col. ff. so. ma. quod filius qui ingratitudines com-
misit per quam poterat a patre exheredari si pe-
nitentiam viuo patre agat non poterit amplius
exheredari facit quod dicunt bar. et bal. in. l. im-
perialis. in prin. per illum textum. C. de nuptiis quod
delinquit post pactam pnam et indulgentiam per
inde habetur ac si non delinquisset et quod spurius
post legitimationem non est appellandus spuri-
us facit illud quod tenet speculator in ti. qui filij
sunt legi. ff. pe. ver. quid si filia peccauerit. quod
licet filia que peccauerit in corpus non debeat
ali nec dotari a patre et sequitur bal. in. l. si. C.
de dotis. promi. tamen filia per pnam emendata
debet alii et dotari a patre secundum specu. l. d. ff. pe.
ver. quid si filia peccauerit. si igitur pater filio
ingrato et non bene merito imo indigno quo
ad se potest legitimam relinquere eodem modo pos-
sit eidem meliorationem assignare cum. d. melio-
ratio sit legitima. ut supra. pbau. *an filia*
est verus quod ego pater possum relinque. d. tertium exp-
tium filio meo quem ego elegero etiam indignum
quod in eo est indignitas facti ut supra. exempli
caui. ff. q. mihi patri stetit ingratus et imeritus. *peccare
et si de
beat alii*
secus tamen est quod in tali filio indignitas iur-
ris ut quia est et spurius. nam tunc non potest eidez
tale tertium relinque et hoc per ea que dicunt bal.
pau. et flori. in. d. l. cum quidam que dicit quod qui
habet potestatem eligendi quem voluerit potest eligere
etiam indignum intelligunt ibi supradicti docto.
quod est indignitas facti. secus si est iuris. Ita
ergo dicamus in pnti quod licet. d. l. ix. det mihi
patri potestatem eligendi unum de filiis meis. quem
ego voluerio et sic possum eligere etiam indignum
per. d. l. cum quidam et cum loquitur. d. l. ix. indiffi-
nitate que est vniuersaliter intelligenda per. d. l.
si pluribus attamen limitabitur quando talis fili-
us est indignus respectu facti secus respectu
iuris. ut quia est spurius pro hoc facit textus. ex-
pressus in. d. l. ix. que dicit quod illi filio potest relin-
qui per patrem. d. tertium quando patri est succes-
sibilis alias non ita probat ibi dum dicit. que
ayan derecho de heredar et in hoc. d. l. ix. con-
cordat cum iure com. et ad hoc plus dico. quod eti-
am quantum non potest pater filio suo spurio re-
linque per predicta pro quo est textus. in fo. le. li.
iij. in ti. delas mandas. l. x. et eodem modo illa
l. x. concordat cum iure com. quod tamen est verum nisi

quo ad alimenta vel dotem. vt in. c. cum ha-
beret. z ibi glo. z Abbas de eo q du. in ma.
quã po. per adul. z in hoc limitatur hodie. d.
l. r. **¶** Anũ tñ ẽ q licet filio spurio nõ possim re-
linqre quintũ per ea que supra dicta sũt filio
tñ meo naturali bene possum relinqre d. quĩ-
tum tex. est in hoc nota. in eodem fo. z li. ff.
de las herẽcias. l. j. vbi dicit tex. q filio quem
ex barragana habeo ex tantib⁹ etiã legitimis
possum dare quintã partẽ meoz bonoz naz
cuz dicta. l. j. loquat de filio nato ex barra-
gana itelligit naturalis tex. ẽ no. v. parti. ti. xiiij.
li. j. neqz obstat q posset dici q fili⁹ ex barra-
gana non solum dicitur ille qui est naturalis
simo etiã ille qui est spurius tex. est eadẽ parti.
ti. xv. l. j. qz ad hoc põt responderi q licet iste
terminus barragana sit cõmunis tam ad fi-
lium naturalẽ quã ad spurium tñ in. d. l. j. nõ
potest filius ex barragana intelligi spurio: qz
si sic intelligeret diceret q filio spurio possit
pater relinquere quintũ: z tunc illa. l. j. contra-
diceret. d. l. r. de las mãdas de necessitate igi-
tur debet. d. l. j. loquẽs de filio ex barragana i-
telligi de filio naturali: z nõ de spurio cui fi-
lio naturali potest pater relinquere quintam
partẽ suoz bonoz filijs ex tantib⁹ legitimis
z naturalibus z in hoc est correctũ ius cõmu-
ne quo cauetur q filio naturali nõ põt pater
relinquere ex tantib⁹ legitimis nisi vnã vnciaz
i. l. ij. C. de natu. libe. illis nõ ex tantibus põt
sibi relinqre totam suã substantiã per tex. in
aute. licet. C. eo. ti. z ab in testa. debet tantũ ha-
bere duas vncias. vt in. d. aute. licet z. vj. pti.
ti. xiiij. l. viij. z sic per p̄dicta hẽtis scõbaz extẽsi-
onẽ ad. d. l. ix. q etiãz habet locum in filio in-
digno qui a patre potest eligi ex potestate si-
bi per eandẽ. l. data cũ limitatiõẽ de qua sup̄.
¶ Tertio modo induco principiũ huius le-
gis in scõda dubitatione ad aliud z est filium
meum meliorauĩ in tertia parte. bonoz meo-
rum posset aliquis dubitare iste filius melio-
ratus quam actionez habet cõtra fratres ad
cõsequendũ illud q sibi cõpetit iure meliora-
tionis z certe iste tex. in sui prin. in prima du-
bitatione videt determinare istud dubiũ naz
dicit hic text⁹ q si aliquis habet ius eligendi
aliquem in certã de certis ex iudicio testatoris
si iste talis eligat i suo testamẽto aliqũẽ q ille
electus potest consequi fideicõmissum non ex

testamento eligentis sed ex testamẽto illius q
sibi dedit potestatem eligendi cum iste electus
non habeat. d. fideicõmissum ab eligẽte imo
ab illo qui talẽ dederat potestatem eligendi. Ita
videt in casu p̄posito q cuz pater habeat po-
testatem a lege regia meliorãdi vnũ d filijs suis
z sic eligẽdi incertuz de certis q si pater vir-
tute talis potestatis a lege sibi attribute eligat et
meliorat vnuz de filijs suis q ille filius elect⁹
z melioratus nõ õbeat agere ex testõ p̄ris eli-
gentis z meliorãtis: imo remedio illius. l. fori
z sic conditionẽ ex illa lege cum iste talis fili⁹
electus z meliorat⁹ non videat habere a patre
imò ab ipsa lege ministerio patris tantũ per
ea que supradicta sunt tunc etiam: quia dicta
l. ix. permittens patri meliorare z vnũ de filijs
eligere est lex noua. z dat filio meliorati reme-
diuz ad cõsequendã suã meliorationẽ quo ca-
su cõpetit conditio ex lege. per tex. in. l. j. ff. de
condi. ex lege. z sic non dicemus q filius me-
lioratus hẽat ad. d. meliorationẽ actionẽ ex te-
stamento. imò conditionẽ ex lege per supra-
dicta facit ad corroborationẽ huius: tex. in. l.
omnimodo. in prin. C. de inoffi. testa. iuncta
glo. z hys que ibi dicit Ange. i. l. papinian⁹. i
q. si conditioni. ff. de ioffi. testa. dicit tex. in. d. l.
omnimodo. q si filio est relictum a patre suo
minus legitima q potest agere ad supplemẽ-
tum legitime z non potest rumpere testamẽ-
tum per querelã. dicit glo. z ibi Ange. in. d. q.
si conditioni q ad tale supplemẽtũ ageat con-
ditione ex. d. l. omnimodo. cum igitur. d. me-
lioratio sit ps legitime nimirum q ad illã ptẽ
legitime agatur cõditioẽ ex. d. l. fori quemad-
modũ ad aliam partem legitime que per. d.
l. omnimodo supplet agitur conditione ex. d.
l. omnimodo. fo facit glo. in auten. presbyte-
ros. C. de epis. z cle. que dicit q licet clerici vt
aliqui alij possint de castrẽs peculio testari q
filij consequetur legitimã per conditionem ex
lege. Sed certe posset responderi. q ideo in
d. l. omnimodo agitur ad supplementũ legiti-
me conditione ex illa lege. quia ibi illa pars le-
gitime que deficit non fuit relicta. in testamen-
to quasi dicat quia si fuisset in testamẽto reli-
cta nõ ageret conditione ex lege imò actione
ex testamẽto que datur ad relicta in testõ per
tex. in. l. debitor. in fi. ff. de le. ij. z eodez modo
possum⁹ respõdere ad glo. in. d. auten. p̄by-

quod Remedio pot a-
gere fili⁹ ad ex-
cuz.

terōs. C. de episco. z cle. z fm hōc iste tex. nō
obstabit nam hic ideo nō ageitur ex testamē
to relinquētis z eligentis quia res legata nō
erat relinquētis imo illius qui ptatē dederat
eligendi z sic. d. res erat subiecta restitutioni.
secus est in nro casu: nam res illa in qua fili⁹
est melioratus erat istius p̄ris eligentis z me
liozantis quā in suo testamēto filio noie meli
orationis relinquit nimirū q̄ hoc casu possit
agi ex testamēto p̄ris meliorātis: z vere i suo
testamēto relinquētis. In hac tñ dubitatiōe
ego sic distinguo. q̄ aut fili⁹ meliorat⁹ acce
ptauit partē hereditatis in qua fuit institutus
z meliorationē z i hoc casu dico q̄ fili⁹ in. d.
melioratiōe cū sit p̄legatū habet actionē fa
milie heredis: cōtra frēs ad cōsequēdū illud q̄
noie melioratiōis sibi cōtingit z pro hoc ego
allego tex. in. l. qui filiab⁹. in. §. si. ff. de le. j. z
in. l. si ita legatū. ff. fa. her. vel possum⁹ dicere
q̄ cū dicta melioratio sit legitima vt supra di
ctū est q̄ filius meliorat⁹ habet petitionē he
reditatis que pro legitima cōpetit fm Bal.
in. l. pater filiū. viij. col. ff. de inoffi. testa. z i. l.
si quis in suo. j. col. v. Q̄nero. C. de inoffi. te
sti. z in. l. si quis filiū in. iij. col. v. tertio querit
fm alios. e. ti. z in. l. nō est. C. ad fami. her. z
glo. in. §. si cōditioni. z in. d. auten. presbytero
ros intelligit q̄ talis legitima non est relicta
in testamēto vt dixi. aut filius meliorat⁹ non
acceptauit hereditatē q̄ pōt facere. per. d. §.
si. forte ex aliqua causa q̄ pōt esse q̄ heredi
tas est onerib⁹ iplicita p̄legatū vero seu me
liozatio affert merū lucrū. in. l. si hereditatem
ff. māda. in. l. si qs seruū. in. §. si. cū le. se. ff. de
le. ij. Itē pōt esse q̄ iste fili⁹ meliorat⁹ ē vna
p̄sona odio habēs lites z magis vult repudi
are ptē hereditariā quā semp litigare argu
ter. in. l. Itē si res in. §. j. ff. de alie iudi. mu.
causa fa. z. q̄ voluit glo. in. l. si. C. de p̄cura.
z in hoc casu dico q̄ iste filius melioratus cō
sequitur dictā meliorationē seu p̄legatū qd cō
uersum est in legatū p̄pter repudiationē per
nota in. d. §. si. per cōditionē ex lege noua re
gla. s. illa. l. ij. per tex. nostrū. z per glo. i. d. §.
si cōditioni z in. d. auten. p̄byteros neqz ob
stat q̄ ista melioratio fuit relicta in testamēto
p̄pter qd videbat q̄ cōpeteret actio ex testa.
per. d. l. debitor. qz ad hoc possum⁹ respōde
re q̄ licet aliquid relinquat in testamēto si tñ

illud cōfirmat per. l. illud petitur per cōditio
nē ex lege determinatio est solēnis Bal. in. l.
j. in vltima con. v. z ideo dico in locis si quis
omissa testi. z in. l. dotis. C. de iure doti. q. d.
Bal. sequit. Petr⁹ de ancha in. c. canonū
statuta in v. Alteri⁹ quero not. Inno. i. c. p.
de consti. sequitur. d. alexan. in. l. j. in. xiiij. col.
ff. d. le. j. z Ja. in. l. eaz quā. in antepenul. col.
C. de fideicom. z in. l. j. in. iij. col. C. cōmu. de
lega. vbi dicunt docto. q̄ si statuto cauet. q̄
legata debeant hereditate non adita. q̄ licet
talia legata fuerint in testō relicta. tñ qz per le
gem conseruantur agetur cōditioe ex lege.
Ita igitur videt in p̄posito dicendū. q̄ licet
d. melioratio relinquat filio a patre i testō. q̄
quia. tamen illa confirmat per. d. l. regiam si
ne qua non valeret q̄ agatur ad. d. meliora
tionem cōditione ex lege. sed certe possit ad
huc teneri q̄ isto casu scdo quo filius repu
diavit partē hereditatis z consequitur p̄legatū
z meliorationē q̄ ad eam consequēdā habe
at actionē ex testō qd patet. qz portione here
ditatis repudiata. Jam illa desinit esse me
liozatio z p̄legatus imo cōuertitur in legatus
vt no. in. d. l. qui filiabus. in. si. z sic iam nō ha
bet dictum legatum ex dispositione. d. l. regie
que loquit de p̄legato imo habet ex disposi
tione testamēti p̄pter suam repudiationem.
z hec no. qz sunt bona ad sciendum qua via fi
lius melioratus agat quādo vtrūqz accepta
uit. s. hereditatē z meliorationē. z quādo vnū
tantum consequit. s. meliorationē hereditate
repudiata. non tñ tradatis obliuioni illud di
ctum bal. in. l. j. C. si quis omissa causa testa.
z in. d. l. dotis. cum cōcordantijs supra relatis
ad intellectum. l. j. ti. de los testamētos. in co
pilatione ordinamētoz q̄ dicit q̄ hodie adeo
debentur legata. licet non adeatur hereditas
q̄ hoc casu legatarij. non habent actionez ex
testamēto. imo cōditionē ex illa. l. j. qd est no
tandū. sup quo videatis alex. in loco iā alleg.
Quarto modo induco principiū huius. l. in melio
in tertia dubitatione ad questionē quotidiana
nā z de qua ego semp vidi dubitari z est me
liozari vnum de filijs meis inter viuos donā
do sibi inter viuos tertiā partē meoz bonoz
postea vero penitencia ductus volo renoca
re dictam meliorationē z conferre in aliu z vel
non conferre in hoc non est vix. dubitatur an

debet leg
ta. l. j. in
deat. her
ditas

in melio
ratio facta
no si p̄
revoa vi

talē meliorationē possint reuocare & certe iste
tex. videtur in expresso decidere hanc questio
nem per quē p̄ q̄ sic: naz dicit in hoc tex. q̄
si ego institutus suz grauatus a testatore vni
de familia sua restituere fundū ticianum quē
ego elegero q̄ possunt vnuz in vita eligere: &
sic iter viuos vnuz tñ est q̄ si postquā elegero
peniteā & voluero reuocare. d. noiationē & ele
ctionē inter viuos factā q̄ licite possum & va
lebit. d. reuocatio: & sic perinde habebit noia
tio ac si facta nō fuisset. ad idē ē tex. magis cla
r⁹ i. l. cū p̄ i. §. a filia. infra eo. vbi videas bar.
& alios. & Jason. in. l. post mortez in pe. col.
v. adde ad cōfirmationē p̄dictoz. C. d. fidei
cōmi. & foro le. ti. delas dona. l. vij. i. ij. res. vbi
hētur q̄ qui habet filios nō pōt donare tertiu
s̄ pōt respōderi q̄ nō pōt donare tertium. s.
extraneo vt illa lex euidenter p̄bat ibi *Euala*
en aq̄llo q̄ p̄uede dar. Ita v̄ in p̄nti q̄ ego
p̄ inter viuos meliorauit q̄ si voluero. d. me
liorationē duct⁹ penitētia reuocare q̄ possum
cum noiatio facta a p̄re meliorate equiparet
noiationi facte ab isto eligēte q̄ p̄ q̄ si p̄ eli
git vnū de filijs cōferēdo donationē seu meli
orationē hoc facit. ex ptate sibi data a lege. vt
p̄ in. d. l. ix. eodez modo in n̄ra lege. heres q̄
noiat vnū de familia hanc noiationē facit
ex ptate sibi a testatore attributa. q̄ dispositio
testatoris ē lex. vt in. l. j. C. de sacrosan. eccle.
& in auten. de nupti. in. §. disponat colla. iij.
Et si p̄r habet ptatē eligendi vnū incertum
de certis. ita eodez mō in n̄ra lege heres hēt
ptatē eligendi vnū incertū d̄ certis ecce isti ca
sus parificāt. in duob⁹. Tertia cōueniēcia:
q̄ si p̄r extra filios relinquat. d. tertius tale re
lictū reuocabit p̄ filios ad min⁹ eaten⁹ q̄ten⁹
excedit quintū per tex. in. d. l. j. iuncta. l. si totas
cū alijs multis. C. de inoffi. dona. & in auten.
vnde & si parēs. C. d. ioffi. testa. ita eodē mō i
n̄ra lege si heres q̄ dēbat eligere vnū de fami
lia reliq̄t fūdū subiectū restitutioni extra fami
liā illi d̄ familia poterit tale r̄lictū reuocare tex.
est in hac. l. in. §. sed si vno. **Quarta** quia
quēadmodū ad validitatē huius melioratio
nis nō est necessaria p̄sētia filij meliorati. vt
in. l. cū p̄r in. §. surdo. ff. de le. ij. Ita etiaz ad
validitatē hui⁹ electiōis de qua loq̄tur ista. l.
non est necessaria p̄sētia nominati seu electi
ita dicit *Baldus* in. §. si de falcidia ante si. in

hac. l. **Quinta** quia: quēadmodum p̄te
stas elegendi que per. dictam. l. ix. conceditur
patri est enim concessa sub duplici conditio
ne. vna singulari in p̄sona cuiuslibet. s. si eliga
tur. & hec extat in p̄sona meliorati altera cō
muni in p̄sona oīum. s. si nullus melioratur q̄
oēs veniunt & hec deficit per meliorationem
vni⁹. Ita eodē mō est in ptate eligendi q̄ per
l. n̄ram cōcedit heredi qui est sibi cōcessa sub
duplici cōditione. vna singulari in p̄sona cu
iuslibet. s. si eligat & hec extitit in p̄sona electi.
altera cōmuni in p̄sona oīum. s. si nullus est
noiat⁹ & hec deficit per electionē vnus. tex.
est in hac lege in. §. itaqz. & ibi *Bal.* **Sexta**
q̄: quēadmodū ille q̄ habet ptatē eligendi
a testatore vnū incertuz de certis pōt eligere
duos. per. §. si duos. hac. l. ita. ille q̄ hēt pote
statē meliorandi. a lege vnū de filijs suis pōt
meliorare duos. vt inferius apparebit. Itē
i ista nō cōsistit grauiamē vt i hoc. §. ita. i. alia
cū sit legitima. d. q̄ in. itē i ista pōt fieri vulgari⁹
substitutio vt infra patebit. ita i ista vt infra vide
bitis. & sic multe alie cōueniētie possent dari i
ter istas noiationes seu electiones quas curi
osus lector poterit reperire. ex q̄bus oib⁹ con
ueniētijs v̄r q̄ illud q̄ disponit in electiōe de
qua in. l. n̄ra q̄ pōt reuocari q̄n facta est inter
viuos: ita eodē mō in electione dicam⁹ quaz
p̄r facit q̄n vnū de filijs suis in vita meliora
uit & sic q̄ possit eā reuocare cū sit eadē rō in
ambab⁹ electionib⁹ q̄ sit idē ius. vt in. l. illud
ff. ad legē aqui. Itē pro hoc est in. §. si du
os infra. eo. vbi electio & melioratio equiparāt
vt p̄bat ibi tex. dū dicit nō magis q̄z si alteri
fundū p̄elegasset. **Premissis** tñ nō ob
stātib⁹ cōtrariū de iure puto veri⁹ imo postq̄z
ego p̄r filio meo in vita donauit illud tertium
q̄ poterā in morte relinq̄re nullo mō aliqua
penitētia duct⁹ sine iusta causa in gratitudi
nis possuz talē donationē reuocare q̄ pōt ex
sequētib⁹ fundamētis fūdari. **Primo** ex
regula generali q̄ dicit q̄ donatio inter viuos
ē irrevocabilis nō interueniēte aliq̄ causa in
gratitudinis. p̄ iura vulgaria in. l. donationē
& l. velles. C. d. reuoca. dona. **Secōdo** facit
q̄ licet alias si dicta melioratio fuisset facta i
testō illa possit ad libitū reuocari cū vltia vo
lūtas sit ambulatoria vsqz ad mortē. l. iij. ff.
ff. de adime. le. tñ cū talis donatio tertij i vita

*Donatio inter viuos
est irrevocabilis*

fit quedā assignatio partis legitime in vita fa-
cta nihilomin⁹ alterat naturā assignatiōis ta-
listertij in vita voluntate relictī pro quo facit
illud q̄ notat **Bal.** in l. cum oportet in. §. nō
autē. **C.** de bonisq̄. libe. vbi dicit. **Bal.** q̄ li-
cet alias inter fr̄es in ptate p̄ris cōstitutos in
uicē cōtrabentes solum oriat̄ naturalis obli-
gatio patria ptate ipediēte civilē per tex. i. l.
si a fr̄e. ff. de cōdi. inde. tñ si p̄ in vita vnicū-
q̄ eoz aliq̄ assignauit pro sua legitima z su-
per tali legitima cōtrabāt q̄ inter eos oritur
vtraq̄ obligatio naz cum p̄ p̄uenit in vita
illud donādo q̄ erat i morte relictur⁹ alterat
naturā obligatiōis sic igit̄ dicam⁹ in n̄ro ca-
su q̄ cū p̄ in vita assignauit tertiū z sic partē
legitime in vita p̄ueniēdo facit alterari natu-
ram relictī q̄ erat reuocabile z nūc p̄pter pre-
uentionē efficit irrenocabile. **Tertio** facit
illud q̄ voluit specu. i. ti. de dona. §. j. v. quid
si pater quē refert **Bal.** in l. illud in. iij. q. **C.**
de sacrosā. eccle. q̄ qñ p̄ assignat filio legiti-
mā in vita licet vtatur v̄bo dono nō ē pprie
donatio quasi velint sentire q̄ est magis de-
bitum: z ideo nō indiget insinuatiōe p̄ eos.
Quarto facit tex. in l. si totas. **C.** de reuo. in offi.
dona. z i auten. vnde z si parēs. **C.** de ioffi.
testo vbi dicit iurā q̄ si ego p̄ filio meo i vi-
ta donauit oīa illud q̄ in morte poterā relin-
q̄re q̄ illud reuocare nō possum cū ibi dicāt
iurā q̄ solū illud venit reuocandū q̄ vltra id
q̄ poterāt relinq̄re in testō donauit iter viuos
ergo illud omne q̄ poterā in testō relinquere
si inter viuos donauit nō poterit reuocare sed
sic est q̄ filio meo possum relinquere in testō
m̄o vltra suā legitimā tertiū meozū bonoz
z ad huc quintam. ergo si i vita dederō illud
q̄ poterā dare in morte non reuocabit: z ad
hoc notate illos. **tex.** a nemine i hoc pōdera-
tos. **Quinto** facit q̄ cū ego p̄ in vita fi-
lio meo dono. d. tertiū q̄ vt sepe dixi est pars
legitime tūc potius sum cēsendus soluere de-
bitū naturale quam donare **tex.** est z ibi do-
cto. in l. de ipo. lucrati. descrip. **Sexto** fa-
cit q̄ licet viuo p̄re fili⁹ nō possit legitimā pe-
tere tñ p̄ soluēdo in vita pōt p̄uenire si vult
z valebit talis solutio z assignatio. l. cuz quo
§. si. ff. ad le. fal. l. qm̄ nouella. **C.** de inoffi. te-
stamēto. Ita etiam dicam⁹ i p̄nti q̄ licet fili-
us non possit compellere patrem vt in vita

assignet sibi dictū tertiū .i. partē legitime tñ
si p̄ in vita vult p̄uenire pōt hoc facere z va-
lebit talis p̄uentio. d. §. si. **Septimo** facit
q̄ cum legitima sit quasi debita filio vt in l. si
quis legatū in si. ff. de fal. **Bar.** in l. si. ff. de
libe. agno. pater nō dicit donare sed potius
anticipare tēpus vt q̄ post mortem poterat
dare filio videatur in vita representasse vt est
tex. notat in l. si vir. §. q̄ vir vxori. ff. de do-
na. inter virum z vxorē sic v̄r in p̄nti quia cū
ista tertia sit quasi debita filio respectu electio-
nis patri a lege attribute z fili⁹ sit in ea quasi
creditor. per tex. in p̄in. huius. l. quaz p̄ pōt
dare post mortē eam in vita assignādo videt̄
anticipasse tēp⁹ p. d. §. q̄ vir vxori. **Octa-
uo** facit illud q̄ notat **Bar.** i. d. l. j. de impo-
lucra. ti. descrip. li. x. vbi ipse dicit. q̄ si ex for-
ma statuti de omni lucro debet solui gabella
q̄ nō soluit de donatione facta filio pro legi-
tima q̄ illud nō ē pprie lucruz. z sic ista me-
liozatio in vita facta nō cēsetur pprie lucruz.
Nono facit q̄ sicut qñ pater filie in pote-
state assignat dotē illa habet plenum ius per
tex. in l. pōponius filadelphus. ff. fami. her.
eodē modo si pater assignat legitimā filiis in
vita. filij in ea debent habere plenū ius. Ita
tenet **Bal.** in d. §. nō autē q̄ pōt cōfirmari
q̄ bonū est ar. de dote ad legitimā filij. Ita
arguit **Bar.** in l. ticio centum. in. §. ticio ge-
nero. ff. de cōdi. z demo. z in l. si. ff. de hijs q̄.
vt in dig. sic ergo dicam⁹ in p̄nti q̄ quēadmo-
dū filia est capax dotis minime reuocāde ita
sit capax tertij sibi i vita assignati. **Decio**
facit illud q̄ nota. dicit **Bar.** in l. legatū. la-
p̄ma. ff. de le. ij. vbi ipse dicit q̄ si ego i meo
testamēto alicui legauit fundum q̄ legatum
de sui natura ē reuocabile. l. iij. §. si. ff. de adi-
men. lega. si postea in vita illum fundum tra-
didi simpliciter illi legatario q̄ nō possum ta-
lem assignationē reuocare ecce ibi q̄ natura
reilegate propter assignationē iter viuos per-
dit suam propriā naturam: ita ergo dicamus
in p̄nti q̄. d. meliozatio propter assignationē
in vita factam perdat suaz naturā que est vt
si fieret in testō possit reuocari quā naturam
pdit si fiat in vita: z sic cōcludo i hoc q̄ valet
talis assignatio meliozatiōis addeo q̄ nō pōt
reuocare. **Undecio** facit q̄ dicit paulus
de ca. in. auten. vnde z si parens in positione

Legitima
sit quasi
debita filio

vi. h. s. 4. v. p.

casus vbi dicit q̄ illud q̄ potest dare p̄ vni
filiu in p̄iudicio alterius in morte p̄t da
re per donationē. ¶ Restat nunc respōdere
ad hunc tex. qui multū videt huius cōclusiōi
obstare inquantū dicit q̄ ille qui hēt ab alio
ius eligendi aliquē incertū de certis in articu
lo mortis si in vita elegit p̄t variare si vult z
inter istam electionē z illā quā p̄r habet mul
te sunt cōuenientie z similla. z sic v̄r q̄ cum il
lud statuitur in electiōe de qua loq̄tur ista lex
illud idē statuatur in electione de qua loq̄tur
d.l. ix. per ar. a simili q̄ est validū in iure. vt. i
l. nō possunt. cū si. ff. de legi. z tale ar. a simili
dato vno dissimili tollit. l. naturaliter. §. j. ff.
de acqui. posse. z. j. q. j. c. sicut vgeri z ibi glo.
vide etiā circa hoc Jason in l. creditori in vl
tima. ff. de noui operis nuti. vbi lat. ponit q̄
p̄cedit argumentū a simili. z tale ar. multum
debile est fm archi. in. c. relatū. xxxv. di. quā
tum magis quia inter istam electionē de qua
loq̄tur ista lex. z illam de qua loq̄tur. d. l. fori.
possunt dari multe differētie. ¶ Prima q̄
in n̄ra. l. illud q̄ prestat medietate electione est
fideicommissus. vt patet i prin. huius legis ibi
dum dicit. Anū ex familia p̄pter fideicommis
sum a se relictum illud tñ q̄ prestat per electi
onē a. l. fori. attributam est prelegatū. vt patz
in. d. l. ix. ibi dum dicit. ¶ Pero si quis iere me
jorare a vno de sus hijos. nam nil aliud ē me
liozare quā prelegare. vt in. l. pediculis. in. §.
Itē cum q̄ritur ibi dum dicit. ¶ Hoc amplius
z ibi. Ex medio sumito tibi q̄ habeto. ff. d. au
ro. z argen. lega. z in. l. miles. in. §. pro pte.
ibi perceptiōes. ff. de le. ij. z in. l. marcell. i. §.
resq̄. ff. ad trebel. ¶ Secūda differētia est quia
ille qui habet potestatem eligēdi a testatore nil
potest alienare neq̄ ex titulo lucratiuo neq̄
p̄ti. onerosum cum talis res sit subiecta resti
tutiōi. tex. est in. l. si. i. §. emptor. C. cōmunia.
de leg. secus est in p̄re qui habet ptatē eligen
di in vita seu in morte q̄ licet tertiam partem
suoz bonoz nō possit alienare eatenus qua
ten⁹ excedit quintū per ti. lucratiuū per. d. l. si
totas. z per. d. auten. vnde z si parēs. z hodie
habem⁹ tex. fo. le. li. iij. ti. delas dona. l. iij. tñ
p̄ti. onerosum p̄r habēs electionē a lege p̄t
in casu sibi necessario alienare. d. tertius z ad
huc oīa sua bona. vt est glo. i. l. ij. z ibi Bar.
in. si. z alij Docto. C. qd. in frau. patro. bar.

in. l. nō vsq̄ aded. ff. si quis a pare. sue ma. do
cto. i. §. Itē si quis i frau. insti. de actio. ¶ Ter 3. dif.
tia differētia q̄ res q̄ venit assignāda electo p̄
electionē datā a testatore nō est ppria eligen
tis. q̄ p̄z q̄ de ea nō p̄t viues facere q̄ vo
luerit etiā per ti. onerosum vt supra in prima
differētia secus tñ in re q̄ filio venit assignan
da per p̄rem cui a lege datur potestas eligen
di q̄ talis res. i. tale tertiu est ipsius eligentis
ipsiusq̄ meliorātis. vt p̄z in. d. l. ix. ibi dūz di
cit. ¶ Enla tertia parte d̄ sus bienes. ¶ Quar 4. dif.
ta differētia est. quia h̄ns ptatē eligēdi a testa
tore p̄t eligere quemcūq̄ a testatore sibi no
minatū secus est in p̄re q̄ nō p̄t eligere nisi
illum qui habet ius succedēdi. vt patet ibi in
d. l. ix. dum dicit. Que ayā derecho de here
dar. ¶ Quinta differētia est q̄ res q̄ dat̄ ele
cto ex electiōe testatoris cōsistit i fideicomisso.
vt supra in p̄ma differētia dictū fuit secus tñ
est in tertio q̄ datur a p̄re filio ex electiōe le
gali. q̄ tale tertiu est legitima electi. vt p̄z in
d. l. ix. in dictis verbis. Que ayā derecho d̄
heredar ¶ Sexta differētia est. q̄ electio illa
quā hēt heres est necessaria vt p̄z in hac. l. in
prin. ibi. Debet. secus tñ in electione quā hēt
p̄r a legē q̄ illa est voluntaria. vt p̄z in. d. l. ix.
ibi dū dicit. ¶ Pero si quis iere mejozar a vno
de sus hijos p̄ceda lo bazer. ¶ Septia dif. 7. dif.
ferētia est. q̄ electio de qua loq̄tur ista lex des
cendit ex ptate testatoris illa vero electio quā
h̄z p̄r descendit ex ptate. l. regie. z licz volūtas te
statoris ē. l. vt i. §. disponat. i autē. de nūptis.
colla. iij. attñ differētia est inter legē z volun
tatē testatoris. vt p̄z in. l. nemo p̄t. ff. de le. j.
¶ Octaua differētia est. quia ille qui habet
potestatem eligēdi a testatore est heres. vt. p̄z
in hac. l. quia grauatur per fideicommissus ad
eligendum. vt supra dictuz est: secus tñ est in
illo qui eligit ex potestate legis quia iste est te
stator pater ipsius electi. ¶ Nona differen
tia est. que descendit ex superiori: quia eligēs
ex potestate testatoris potest esse quicūq̄ etiā
extraneus z electus similiter extrane⁹ ab eli
gente secus tñ est in eligēte ex potestate legis
quia ille est ascendens z electus ē descendens
vt in dicta lege. ix. patet. ¶ Decima differen
tia est. quia habēs potestatem a testatore solū
eligit z declarat z nullam confert dominium
electo vt patet in prin. istius legis: secus tñ est

in patre eligere et meliorante quia ille non solum eligit imo eligendo et declarando dat: et sic transfert dominium cum dare sit accipientis facere in. §. sic itaq; insti. de actio. ita probat tertius i. d. l. ix. ibi. **N**o pueda dar ni mada. **¶** *ii. dif* decima differentia est quod in electione descendente ex dispositione testatoris potest eligi etiam ille qui est in gradu remotiori. tex. est in hac. l. in. §. si de falcidia. in. v. itaq; secus est in electione que fit ex dispositione. l. regie. quod in illa non potest eligi ille qui est in remotiori gradu. ut patet in d. l. ix. ibi. **Q**ue ayan derecho de heredar. ex quo inferit quod si pater habet filios et ex uno filio vivo habet nepotem quod talis nepotem non potest meliorare in tertio: quod ex tante filio qui est prima causa successionis non habet nepos ius succedendi. ex quo patet quod si nepos esset nepos ex filio iam premortuo cum talis nepos habet ius succedendi in locum sui patris quod potest in. d. tertio nepos meliorari sicut filios. et in hoc casu intelligit d. l. ix. in quantum dicit quod quemadmodum filius potest meliorari: ita eodem modo nepos quod est notandum per declarationem. d. l. fori. **¶** *12. dif* decima differentia est. quod electio de qua loquitur ista lex est in quacumque re electio vero de qua loquitur. d. l. ix. consistit in quota bonorum. ut patet ibi. **¶** *13. dif* In la tertia parte de sus bienes. **¶** *14. dif* In la decima a differentia est. quod ille qui habet ius eligendi a testatore non potest illi quem elegit substituere pupillariter cum tale ius substituendi competat iure patrio. ut in. l. ij. ff. de vulga. et pupi. substi. insti. de pupi. substi. in prin. et non transeat in electorem. ut inquit no. **¶** Bar. in. l. quidam in ultima columna. ff. de rebus dubi. et in. l. quidam cum filium in ultima col. ff. de verbo. obliga. secus tamen est in patre qui habet ius eligendi a lege. quod filio suo quem meliorando elegerit potest substituere pupillariter cum talis substitutio possit fieri in legitima cum non contineat gravamen imo prouisionem in. l. ex tribus. C. de inoffi. testa. **¶** *14. dif* **Q**uartadecima differentia est. quod ille qui habet ius eligendi a testatore habet illud ius coartatum ad eligendum. l. in articulo mortis sue ut nostra lex dicit et si ante eligat talis electio non habet effectum secus tamen est in hac electione quam habet pater ex potestate. l. regie. quod illa non habet coartatum ad mortem imo potest in vita eligere et effectualiter ut in inductione primi dubij latius

dixi et sic per supradictas differentias satis clare patet quod pater in eligendo maiorem potestatem habet quam heres nominando: et quod pater eligens non potest reuocare quia sibi in electione per se facienda non datur a lege forma temporis in quo eligat secus est in electione quam habet heres: quia eaz habet coartatum ad mortem et propterea potest illam reuocare quod in patre non contingit per ea que supradicta sunt: et sic ar. non procedit. s. habens ius eligendi a testatore in morte potest reuocare si eligat in vita. ergo eodem modo habens ius eligendi a lege si eligat in vita potest reuocare cum iste ambe electiones sunt similes et conueniat in sex qualitatibus quia posito casu quod conueniant in sex differunt in quatuordecim qualitatibus s. quod supra. **¶** *15. dif* **E**st etiam alia s. que in. l. cum pr. §. hereditare in fi. ff. de le. ij. iuncta. d. l. ix. ibi que ayan derecho de heredar. **¶** **E**st et alia quia quod eligens in vita ex potestate data sibi a testatore possit reuocare non est mirum nam cum testator qui dedit potestatem et facultatem eligendi honorauit me heredem vel me instituendo vel rem super qua est facienda electio: alio modo relinquendo cum poterat eaz alij dare ar. tex. in. l. si fundum per fideicommissum. §. si. cum. l. se. ff. de lega. j. potuit me granare vulgariter. l. habes. et hoc potest sibi libuit cum ipsa testatoris voluntas sit domina et regina in disponendo. l. in conditionibus in. prin. ff. de condi. et demo. et sic quod restituat in vita vel in morte. et cum testatori placuit et quod in morte fieret dicta electio: ita disposuit quod quod voluit disposuit. l. j. C. de sacrosan. eccles. et l. j. ff. de testa. et sic si electio est facienda in morte non potest cum effectu fieri in vita propter preiudicium quod alijs de familia poterat inferri que ratio cessat quando pater habet facultatem eligendi a lege quia non honorauit patrem dando sibi facultatem eligendi: imo potius eum grauauit quia cum de omnibus bonis poterat testator pater ad libitum disponere de iure communi excepta quarta parte bonorum hodie non potest disponere nisi s. v. et sic licet lex poterat grauare patrem in modo eligendi alias grauauit in modo relinquendi legitimam que tenet relinquere iure institutionis. §. illud quoque c. in auten. ut cum de. appella. cognoscit col. viij. voluit tamen hoc gravamen patri iniungere propter rationes supradictas ar. tex. in. l. j. §. plane

quod quis potest substituere in legitima

ff. de constituti. prin. 2. §. q. principi. Insti. de iure natu. 2 sic. d. l. fori p̄m nō coartavit vt eligeret vt vnū de filiis suis post mortem. vt testator grauavit in hac. l. 2 per cōsequēs habet electionē quaz habet a testatore resperit preiudiciū q̄ possit fieri alis de familia si electio fieret in vita q̄ preiudiciū. d. l. ix. non insperit cū nō referat si ad mortem vt supra dixi vel poterit esse alia ratio iter istas duas electiones: qz in hac electione si in vita eligitur vnus sit alijs oīmodū preiudiciū vno in vita electo ceteri de familia nil habēt in bonis eligentis secus tñ est in alia electioe: qz vno de filiis in vita electo in. d. tertio ceteri filij nō sūt oīmodo exclusi ab oībus bonis eligentis: qz sunt habituri legitimā in bonis eligentis neqz obstat q̄ posset dici q̄ i. d. §. a filia ibi vno electo ceteri filij eligentis nō sunt oīmodo exclusi a bonis eligentis: qz ibi eodē modo filij ceteri habēt legitimā in bonis eligentis qz potest responderi q̄ aliud est in patre quam in herede eligente: qz in patre si fiat electio facit eā sup̄are sua propria 2 sit res super qua fit electio 2 cetera bona que veniunt ad non electos fuerunt eligentis sed in herede eligente ē aliud quia bona in quibus fit electio non sūt eligentis imo sūt subiecta restitutioni cetera tñ bona q̄ deueniunt ad nō electos sūt propria eligentis: 2 sic sūt casus diuersi 2 sic hēs alias tres differentias 2 pro hac vltima rōne facit tex. i. l. cū p̄. §. euictis tex. ff. de le. ij. iuncta l. cū aliā. C. d. lega. circa q̄ vide bar. in. d. §. euictis. Itaqz cōcludo q̄ si pater in vita vnū de filiis meliorauit in vita donando dictam tertiam partem bonorum q̄ talem donationem nō poterit reuocare q̄ est notandum.

¶ Istam tñ conclusionem extendo vt nō solum habet locum in filio emancipato in quo clarū est tenere donationem eidem factam a patre vt in lege sc̄da. C. de reuo. dona. 2 no. in dicta autētica vnde 2 si parens veruz etiā vt habet locum in filio in potestate cui si pater in vita donauerit dictam tertiam partem bonorum q̄ talis donatio valebit 2 non poterit reuocari licet alia donatio facta filio in potestate non valeat nisi morte confirmetur per textū in dicta lege. ij. 2 in. l. donationes. C. de donatione inter virum 2 vxorem q̄ fūdo sic certum est q̄ quando pater donat filio in

potestate dictam tertiam partem bonorū videtur eam sibi in vita assignare pro parte sue legitime. vt de se clare patet: sed ego habeo q̄ licet quando pater donat filio in potestate talis donatio sit reuocabilis per dictam l. ij. 2 dicta lege donationes attñ quando pater donat filio in potestate aliquid pro sua legitima talis donatio in continenti valet ista est determinatio Angeli in lege si non mortis in prin. p̄ illū textū. ff. de inoffi. testamento per quem dicit ibi Angelus se ita cōsuluisse q̄ est notandū si verū est. ¶ Ad idē 2 sc̄do facit textus in. l. si quando. §. 2 generaliter. C. de inoffi. testa. vbi filio fuit aliqd a patre donatum pro legitima in vita: attñ dicit ibi q̄ talis donatio in continenti valet. Sed predictis fundamentis nō obstantibus cōtrariā sententiā puto veram quā fūdo iuribus 2 rationib⁹. ¶ Primo p̄ iura que simpliciter dicunt q̄ donatio facta per patrem filio in potestate nō valet vt. l. ij. C. de inoffi. donationi. 2. l. donationes. C. de donationi. inter virum 2 vxorem. 2. l. ij. §. si filium. ff. pro dona. preterqz vbi donatio fieret filio propter merita prout trahitur in autētica. vnde 2 si parens C. de inoffi. testa. 2 plen⁹ per Bartolū in. l. p̄ma in. §. neqz castrense. ff. de colla. bono. 2 in. l. si donatione 2 ibi per Baldū 2 moder. C. de colla. 2 preter quaz in casibus certis de quibus per glosam in dicta. l. ij. 2 per Bal. in. l. cum oportet. §. sin autem. C. de boni que tibe. 2 per Fran. de are in. l. placet in. iij. col. ff. de acqui. here. 2 per Jassonez in. l. frater a fratre in. xix. col. vsqz in. si. ff. d. condi. indebi. ¶ Secūdo facit pro hoc fortissimū argu. qz alimenta debentur filio in vita patris. l. siqs a liberis in principio. ff. de libe. agno. tamen donatio in causā alimentorū facta a patre filio in potestate nō valet glosa est no. quaz ibi approbat Baldus in dicta lege sc̄da. C. de inofficios. donatio. ¶ Tertio pro hoc facit textus formalis 2 ibi Baldus in lege cuz de bonis. C. de donatio. vbi vult textus q̄ si pater donat filio in potestate partem suam non valet donatio. ¶ Quarto facit text⁹ in. l. si filia. in. §. si pater. ff. fami. hercis. vbi dicit textus q̄ si pater bona sua diuisit iter filios in vita vnicuiqz partem suam assignando q̄ talis assignatio non valebit vt donatio ex eo q̄

an donatio facta filio in potestate si potest reuocari vel si valet

valet donatio facta filio in potestate propter et merita

alimēta debentur filio in vita patris

filij esset in potestate fm Flozi. ibi. ¶ Quarta
to facit tex. in. l. si ancillam. in. §. si pater. ff. p
suo vbi dicit tex. fm glo. j. q. si pater inter fi-
lios quos habebat in potestate sua bona cum
quibus erant aliena diuisit atq; etiam tradidit
q. isti filij vsucapiunt aliena non titulo pro do-
nato q. donatio non tenuit sed titulo pro suo.
¶ Sexto allego p hoc auctoritate. d. Gra.
de are in. d. l. placet i. iij. col. v. tertio adde q.
quando pater donat aliquid filio pro legitti-
ma. z latius in consi. xvij. incipi. consideratis
diligentissime z mature donationibus. z. d. Ja-
son in. d. l. frater a fratre. i. pe. col. tenedo hac
scdam opinionem p veritate restat rñdere ad
tex. in. d. l. si quando in. §. z generaliter vbi cla-
re probatur. q. d. donatio valuit sed ad. d. §.
z generaliter clara extat respõsio: q. d. §. z ge-
neraliter intelligit in donatiõne facta filio emã-
cipato z nõ in potestate: vt patz necessario re-
cte intuenti nam ibi dicit tex. q. si pater dona-
uit filio non imputat sibi in legitimam nisi
hoc pater expresserit sed i filio i potestate hoc
esset falsum: q. imo filius in potestate donati-
õne sibi simpliciter factam imputat in legitti-
mam. vt in. l. filium quem habentem. C. famili-
ber. z per Bar. z alios in. l. i. q. rta. i. ff. ad le-
fal. nam in filio emancipato est secus vt in. d.
§. no. ergo necessario primuz dictum. z regula
d. §. z generaliter intelligit in emancipato: z
per consequens exceptio a regula. vt. l. prima
ff. de regu. iuris. z ad tex. in. d. l. si non mortis
per quem ibi se fundauit ange. respondetur
dupliciter. Primo q. ibi loquitur i matre do-
nante filio cuius donatio incontineti. valet vt
in. l. si costante de dona. inter virum z uxorem
z est ratio: q. mater nõ habet filium in potesta-
te vt in. §. femine. in. ff. de adoptio. Secõdo q.
posito q. d. l. si nõ mortis loquat in patre lo-
quitur in filio emancipato fm predictos do-
ctores in dictis locis. z licet predicti dñi nõ di-
cant istud probat textus de pura necessitate in
d. l. si nõ mortis. ibi dum dicit. hac tñ cõtem-
platione vt in quartã habeat. vbi donatio fa-
cta filijs in vita. fuit facta cum conditione vt
eam filij computet in legitimã q. si fuissent
filij in potestate nõ erat necessariũ per. d. l. fi-
lium quem habentem. vt modo dixi respon-
dendo ad. d. §. z generaliter. ergo de necessi-
tate sequitur q. d. l. si nõ mortis loquat in filio

emancipato. z sic per supradicta habem⁹ re-
gulam cum declaratione: regula est q. si ego
pater filium meum in vita mea meliorauĩ in
tertia parte meorum bonorum idẽ iter viuos
dictã tertiam donando q. talis donatio va-
let incontineti adeo q. ego pater penitentia
ductus nõ potero eam reuocare q. est notan-
dũ. Declaratio est q. ad hoc vt dicta melio-
ratio valeat est necesse q. iste filius supradi-
cto modo melioratus nõ priuetur donatio-
ne per penitentiam patris q. sit emancipatus
secus si est in potestate: quia ista donatio nõ
valet incontineti: imo mors donantis spectat
vt dicta donatio confirmet. ¶ Ex supradi-
ctis apparet vna cautela quam filij ex tantes
in potestate patris qui volunt q. inter viuos
eisdem donetur dicta tertia que non possit
reuocari debent tenere q. faciant se a patre
emancipari z post eisdem fiat dicta meliora-
tio in vita: quia hoc modo nõ poterit per pe-
nitentiam patris nõ interueniente aliqua cau-
sa ingratitudinis reuocari. ¶ Infertur z se-
cunda cautela q. si fiat filio in potestate dicta
melioratio z filius timet q. pater cum sit i cõ-
stans z variabilis z mutabilis q. pater reuo-
cabit dictam donationem: vel q. eam reuo-
cabit inductus suasionibus nouercalibus et fra-
ternis q. procuret cum patre vt eum emanci-
pet: nam tunc interueniente emancipatiõne cõ-
firmabit dicta melioratio adeo q. nõ poterit
reuocari: postea per patrem sicut si cõfirmaret
morte iste est tex. no. in. l. donatiõis. §. pater. ff.
de dona. z in. l. siue emancipatis. z ibi Bal.
C. de donati. facit i simili qd dicit Ange. fm
Uber. de bol. z Dy. z Jaco. are. in. l. ij. ff.
pro dona. q. filius sit cautus cui pater libros
maximi valoris in peculuz assignauit si vult
eos habere precipuos se emancipari faciat nõ
reuocato peculio refert z sequit. Paul⁹ de
castro i dicto. §. pater. z ibi Bartolus. An-
ge. Imo. z roma. istud consiliũ ponit Jo. an-
dreas in addi. ad specu. in. ti. de testa. in. §. j.
§. pone filius. Intellige tñ q. ad hoc vt iste fi-
lius per emancipationem sit securus ex eo q.
iam confirmata est donatio. est necesse q. tẽ-
pore emancipationis filius habeat possessio-
nem dicti tertij de consensu patris alias nõ cõ-
firmabit donatio per emancipationem. Ita te-
net glosa in. l. pampinianus. ff. de dona. inter

virum & uxorem sed certe illa glosa bene dicit qd ad hoc vt donatio inter virum & uxorem morte confirmet: est necesse qd interueniat traditio: sed nō dicit qd ad hoc vt donatio facta filio in potestate ad hoc vt emancipatione confirmetur: est necesse qd interueniat traditio & contrariū sentit glosa in l. cum de in rem vso super verbo athenagore. ff. de usuris qua ppter solet alegari determinatio Bal. in l. ij. C. de inoffi. dona. & Ange. in l. ij. ff. pro dona. & Jasson hoc tenens allegat dictos dominos: sed certe neqz Baldus in d. l. ij. neqz Ange. in d. l. ij. hoc dicunt bene tñ dicunt qd ad hoc vt donatio facta filio i potestate confirmet morte: est necesse qd interueniat traditio per glosaz in l. pāpinianus: sed nō dicūt qd ad hoc vt per emancipationē superueniētē confirmet donatio facta filio in potestate: est necessariū vt traditio interueniat qua propter tu allega tex. expressum qui hoc dicit quem ibi ad hoc ponderāt Bal. & Sali. in l. ij. C. si quis alteri vel sibi. & tex. in l. siue emancipatis que ibi ad hoc ponderāt. Bal. & Ange. C. de donatio. facit etiam tex. vbi hoc tenet Jo. de imo. in l. donationes in §. pater. ff. de dona. in quibus oibus cauetur qd ad hoc vt donatio facta filio in potestate confirmet emancipatione per dictum §. pater. & per d. l. siue emancipatis est necesse qd interueniat traditio alias nō confirmabit emancipatione. vide Ludo. ro. in consilio. cclxxvij. incipi. nō est dubium testamentū: ex quibus patet qd filius familias meliorat? debet esse sollicit? ad duo. Primo vt pater sibi tradat possessionē dicti tertij. Secūdo vt eū emancipet. Ex hoc ego infero qd si pater meliorasset filium in potestate donādo eidem in vita: licet nō tradat possessionē dicti tertij. si tñ se constituat possidere nomine filij cuz per istum constitutū transferretur vera possessio vt in l. qd meo. & ibi d. Alexander. ff. de acqui. posse qd illud sufficiat premaxime quia tñ operat illud qd habet loco traditionis ad hoc vt confirmet. d. donatio quā & ipsa traditio vt no. per glosam in l. ij. C. de dote cauta nō numerata. & tenet Bal. in d. l. ij. C. de inoffi. dona. & Ange. in d. l. ij. ff. de vsuca. pro dona. Ex hijs que dicta sunt ego infero alias duas conclusiones: primaz quia si filius fami. fuerit melioratus qd per cō-

tractum matrimonij confirmat dicta melioratio cuz per tale matrimonij sit a patria potestate hodie liberatus. vt est tex. foro. ll. ti. de los pleytos. & l. si. fam qd filius familias contrahat pmo matrimonij. naz proinde habet ac si emancipet interueniēte tñ traditione in precedētib? casibus. Posset dari & alia & secunda cautela propter qz filius familias pot in vita meliorari irrevocabiliter. vt filia familias petat qd pater melioret eam in tertio pro dote sua: nam si dicta melioratio facta est filie familias pro dote: talis melioratio erit irrevocabilis. & hoc per tex. no. in l. pomponius philadelphus. ff. famili. her. facit tex. in l. si cum dotē in prin. fm primā lecturam cōmunez & approbatam. ff. solu. ma. ex quo posset inferri qd idem erit in filio familias cui pater donavit tertium in vita pro donatione propter nuptias ar. tex. in l. si. C. de dona. ante nuptias vbi donatio ppter nuptias & dos pari passu ambulant facit tex. in c. plerumqz. & ibi glo. & doctores de donatio. inter virum & uxorem facit illud qd dicit Bal. i. l. si. ad si. prin. C. de iure doti. vbi ipse dicit qd quemadmoduz dos aduenticia nō est cōmunis patris & filie prout est dos profecticia: sed est solius filie. vt dicit glosa quā omnes approbant in l. ij. in §. qd si in patris. ff. solu. ma. qd idem est in donatione propter nuptias aduenticia qd nō est cōmunis patris & filij quia talis cōmunio nō cadit nisi in pfecticis refert & sequit. Jasson in d. §. qd si in patris in. iij. col. v. adde qd idem est in donatione propter nuptias attēde qd in tñ esset verum qd melioratio facta filie in ptate pro dote valeret per d. l. pōponi? philadelphus nō solū qm matrimonij actualiter sequetur. sed etiā si matrimonij nō sequatur valeret tñ dicta donatio melioratiōis p ipsuz patrē factam filie in ptate pro dote quamuis mrimoniū non sequat. iste est tex. singularis fm Ludo. ro. & do. Alex. & Jassonē ibi in l. si extraneus in §. si. ff. de condi. ob. cau. dato. & est ratio qz preuilegia cōpetētia pro dote secuto mrimonio habet locum: etiam si mrimoniū nō sequat tex. est i. l. iij. §. si. ff. de pui. credi. qd ē singulare pro ampleatiōe. d. l. pōponius philadelphus idē sequitur. d. Alex. in d. §. qd si in p̄ris in pmo. no. & in d. l. si cum dotē in prin. in quinto no. idē crederē & p oia

in donatiōe propter nuptias facta filio fami-
liis in qua est meliorat^o a patre in vita vt va-
leat incontinēti z nō possit reuocari licet ma-
trimoniū nō sequat^r per supradicta q^o est no-
tandus. ¶ Possit dari alia z tertia cau-
tela z est q^o filius fimi. p^ocurat cū patre vt euz
mittat ad studiū: z tunc causa studij donet si
bi tertiā partem bonorū suorū: nam tunc ta-
lis donatio tenet incontinēti: z ideo nō pote-
rit reuocari ex aliqua penitētia siue alia cau-
sa hoc fundat^r ex quadā no. theorica. Bar.
in. l. j. in. si. ff. so. ma. vbi ipse equiparat causā
dotis. z causam studij: sed melioratio tertij in
causam dotis facta valet vt supra probatum
est per. d. l. pomponi^o philadelph^o: ergo idē
debetur si talis melioratio fiat in causaz stu-
dij in contrariū tñ facit q^o quādo filius est in
studio bene valet donatio facta per patres fi-
lio in potestate quādo est pro filio doctoran-
do. ita tenet Bar. in. l. i. i. i. ubem^o. C. de silentia.
li. xij. ratio q^o cēset esse peculū quasi castrēse
sicut quādo pater donat filio eunti in castra
ter. est no. in. l. si fili^o fami. C. fami. her. z ter.
in. l. iij. §. fm hoc. ff. de dona. inter virū z vro-
rem. ergo datur intelligi q^o donatio facta per
p^ores filio in ptate simpliciter nō valet. ¶ Se-
cundo facit q^o no. vult Ange. in autē. resque
C. comu. de le. vbi tenet singulariter q^o licet
res subiecte restitutiōi possint alienari pro do-
te. vt ibi est tex. nō tñ possunt alienari pro cau-
sa studij. ¶ Tertio facit q^o licet donatiōes fa-
cte ex causa pietatis sine insinuatiōe valeāt. l.
pe. C. de dona. l. illud vbi glo. z docto. C. de
sacrosan. eccle. tñ donatio facta per p^orem fi-
lio studenti nō censet^r pia adeo q^o sine insinu-
atiōe valeat. ita tenet Rapha. cu. cōsi. cxliij.
incipi. fundo dato in premiū confirmat^r quia
relictū causa studij nō dicit^r ad pias causas
nisi pro studio sacre theologie: ita decidit bal.
in. l. j. in. xij. col. in repe. C. de sacrosan. eccle.
tñ ad hoc pōt dici q^o etiaz causa dotis nō d^r
pia fm Bar. z alios in. l. cū hīs. §. si muli-
er. ff. de condi. z demo. ¶ Quarto facit tex.
in. l. q^o pater filio. ff. familie her. ponderando
illū tex. in verbo emācipato filio a contrario
sensu qui vult q^o si fili^o esset in ptate nō vale-
ret donatio. z hoc sequit^r Jo. de imo. z alex.
in. l. j. ff. solu. ma. z Alexan. in. l. si donatiōe
in ante pe. col. ad fi. C. de colla. Sed certe in
cōtrariū est vltas p^omo per illud q^o dicit bar.

in. d. l. j. in si. equiparādo causaz studij cause
dotis. scdo q^o hoc tenet expresse Ange. i. d. l.
. j. imo q^o talis donatio facta filio fami. studē-
ti valet incontinēti hoc idē tenet ibi Bal. idēz
tenet expresse ibi Rapha. cuma. z Ludo. ro.
in. d. l. donatiōes in. §. p^o. ff. de dona. hoc etiā
sequit^r Jasson in. l. frater a frē in. j. lectura in
ante pe. col. z in. ij. lectura in vltima col. ff. de
condi. z debi. z in. l. j. in vltia col. ff. solu. ma.
vbi dicit q^o hoc est cōmunis opinio a qua nō
est recedēdū in iudicādo z doctoz aprobato
asserētū aliquā esse cōmunē opinione est cre-
dendū ar. glo. in. l. dos a p^ore p^ofecta. C. solu.
ma. z sic ē tenēdū. p^omo q^o cōis. scdo q^o i ea sūt
bar. z bal. approbati n^ora lege regia z funda-
mētū q^o magis vrget ē tex. in. d. l. q^o p^o filio s
quātū loquit^r d^r donatiōe facta filio emācipa-
to: s^o illa nō obstat nisi per ar. a cōtrario sēsu
q^o ē fragile fm Jassonē i. d. l. j. in si. pōt tñ
addere pro hac scda opinione vā z cōmuni-
ter in. l. s^o iulian^o. §. q^o d^r. ff. ad macedo. z i. l.
macedonianū. C. ad macedo. vbi hēt q^o quē
ad mouū mutuū factū p^orisa. ē exigibile. ita
si sit factū filio fami. causa studioz pro quo
etiā facit q^o in causis studioz versat publica
utilitas. vt in. §. si. i. p^ohemio insti. z in autē. ha-
bita. C. ne fili^o pro p^ore z quo ad ius publicū
nō curat patria ptas. vt in. l. nā quod i prin.
ff. ad trebel. ¶ Possit dari alia z q^orta cau-
tela p^o quā dicta melioratio facta filio in po-
testate valeat irreuocabiliter q^o forte supra
dicte nō sufficiāt: vt q^o p^o nō emācipauit filiū
āte. d. meliorationē neq^o post neq^o filio cōue-
niebat cōtrahere m^orimoniū neq^o p^o vult euz
mittere ad studiū ne eū vult meliorare p^o do-
te neq^o p^o donatiōe p^opter nuptias: z sic supra
dicte cautele nō sufficiūt. dico q^o erit alia. s. vt
p^o melioras filiū eidē donādo. d. tertū i vi-
ta q^o iuret talē donatiōē eā cōfirmado iura-
mēto z iurādo d^r nō cōtra veniēdo zc. nā tñ
tal^r donatio iter vnos melioratiōis facta filio
in ptate p^o p^ores incontinēti valet z nō pōt reuo-
cari z q^o donatio facta filio in potestate cū iu-
ramento valeat incontinēti adeo q^o nō possit
reuocari. tenet bar. in. l. ticia. ij. in. §. i peratoz
v. quero mater vel pater. ff. de le. ij. sed clari^o
z expressus hoc tenet Baldus in lege. iij. in
vltima. q. C. de vsuca. pro dona. z in. l. ij. in
repeti. in. xvj. carta. v. iurta predicta signo ali-
am questionem. ff. de iureiurando. z in tertia

valet do-
natio cum
iura m.

parte suorum consilio. cōsi. ecclis. incipi. per-
mittenduz est ad euidentiā. z do. abbas in. c.
cum contingat in vltima col. quāuis non fir-
met de iureiu. Idem tenet Fran. de are. in. l.
placet. ff. de acqui. here. Ludo. roma. in. l. do-
nationes. §. pater. ff. de dona. in. l. si donatio-
ne. post Bal. ibi in prima col. C. de colla. ita
etiam tenet Jo. an. in addi. ad specu. in ti. de
testa. in. §. j. ver. pone filius vbi dat cōsilū. qz
filius emancipetur: vel pater iuret hoc idem se-
quit. d. aleā. in. d. l. si donatio. z scda pte cōsi.
consi. viij. incipienti. visis z consideratis hijs
que in themate cōtinētur. z in. iij. parte cōsi.
consilio. xx. incipi. pōderatis hijs q̄ in themate
narrant. z. d. Jasso. in. l. pacta que contra i-
ij. col. C. de pactis. z in. l. frater a fratre i vtra
qz lectu. in qualibet ipsarū in vltima col. z ista
est cōis opinio a qua non est recedenduz iudi-
cando. pro qua faciunt sequentia fundamen-
ta. ¶ Primo quia ex donatiōe facta p pa-
trem filio in potestate oritur naturalis obliga-
tio. vt i. d. l. frater a fratre. vbi hoc firmat bar.
ergo iuramentū super tali obligatiōe natura-
li p̄stitū reddit eam efficacē. Ita firmat bar.
in. l. si quis p eo. in. vj. mēbro. ff. de fideiussio.
cano. in. c. cum contingat. de iureiu. z in. c. cū
venissem. de testi. ¶ Secundo facit quia iu-
ramentū est de iure naturali. vt dicit glo. in. c.
auctoritatē. xv. q. vj. Bal. i. l. iij. C. de vsu. p
dona. vel saltim. Iuramentū est de iure diui-
no. c. z si xps. de iureiu. sed de iure naturali vt
diuino nō curatur patria potestas que est de
iure ciuili. l. nam z ciuim. ff. de hijs qui sūt sui
vel alic. in. ¶ Tertio z efficaci⁹ facit qz dona-
tio facta filio i ptate per patrē cōfirmat mor-
te patris aut emancipatiōe aut monachatione
l. donatiōes. §. pater. ff. de dona. l. siue emaci-
patis. z supra dixi. z est ratio qz istis modis ces-
sa patria ptas que impediēbat. d. donatio. eē
efficacē: ergo fortius debet cōfirmari interue-
niente iuramēto qd est quid spūale. vt t3 bal.
in autem. sacramēta. pube. in. ij. col. C. si ad-
ner. vendi. z ibi Sal. in. iij. col. z est tex. in. c. ij
d. iureiu. z in spūalib⁹ nō curat patria ptas. c.
si annū. de iudi. in. vj. gl. in. l. ait p̄tor. in pn. ff.
de mi. z cum iuramētū sit quid spirituale non
debet subire regulas iuris ciuil. in. c. ecclesie san-
cte marie de cōsi. ¶ Quarto facit qz ex cōtra-
ctu inter patrē z filiū in ptate orit̄ efficac⁹ obli-
gatio interueniente iuramento quando non

steruenit aliquod turpe. Ita no. Jo. de anna.
in. c. cum iuramento per illum tex de homi-
cidio facit tex. in. c. quibus. de pactis in. vj.
¶ Quinto facit qz iuramētuz h3 vim clausu-
le codi. vt act⁹ valeat eo meliori modo quo p̄t
l. cum pater. §. fili⁹ matrē. ff. de le. ij. Bar. i. l.
j. §. si quis. ff. de verbo. obliga. ergo debet va-
lere vt pater censeatur vigore iuramēti emā-
cipasse ad illum actum. Rōnes tamē que po-
terant aliquē facere titubare. Circa hmoi cō-
fūmē sntaz sunt sequētes. p̄mā qz tal donatio
ē facta iter phibitas p̄das. ergo nō firmat iu-
ramēto p regulā in. l. si quis inq̄linos. §. si. cū si.
ff. de le. j. z. l. cuz qz. §. ucia. ff. de le. iij. S3 ista
rō tollit p tex. in autē. sacra pubez. C. si ad-
uer. vendi. ¶ Scda qz qn pater donat filio i
ptate cēset sibi met donare. sicut ergo si qz do-
naret sibi met non firmaret talis donatio iura-
mēto. c. si. de instit. arg. tex. in. l. ij. ff. de stipu-
la. suo. z tex. i. l. vram⁹. ff. de fideiussio. Ita qn
p̄r donat filio in ptate. qz p̄fecticia acq̄ita p fi-
liuz in ptate sunt hodie p̄ris sicut z olim. qz in
p̄fecticis nil ē hodie innouatū. S3 ista scda
rō tollit: qz qn donatio imediate p̄cedit a p̄re
nō acq̄itur ipsi. vt tenet glo. j. magna in. d. l.
frater a fratre quā oēs sibi sequūt. ¶ Tertia
rō est qz donatio inter p̄rem z filiū in ptate nō
valet p̄pter magnā repugnatiā z cōtraneta-
tē resuitatē rōne patrie ptatis: qz sibi ipsi dona-
ret. put sentit glo. in. l. ij. C. de inoffi. dona. s3
satis patet n̄. ex supradictis. z sic concludo qz
ista est vna optima cautela ad hoc vt si pater
vellet in vita filiu suuz meliorare in tertia pte
bonoz suoz cuz sit phibitus eidē donare pa-
tria ptate impediēte qz iuret z confirmet ipsā
donationez iuramēto qd est notādū. hoc tñ d̄
betis intelligere vez. qn p̄r iurauit tenere z ob-
seruare. d. meliorationē z eā non reuocare: qz
hoc casu nō poterit p̄r reuocare istaz meliora-
tionē cuz iā sit q̄situs ius filio. vt i. l. vbi. ita do-
nat. ff. de dona. cā mor. facit qd no. in. l. si pe-
cuniā. i pn. in gl. parua. q̄ incipit. vt qz iurauit
ff. d. cōdi. ob cāz. z tex. i. l. i eadē. ff. ex qb⁹ ca-
ma. z ita intelligas suploza. sec⁹ tñ ē qn p̄r do-
nauit z simpliciter iurauit donationē: qz hoc
casu h3 donatio valeat. erit tñ reuocabil sicut
pōt donatio cā mor. naz iuramētū simpliciter
platiū intelligit h3 naturā cōtract⁹. l. si stipula-
tus. ff. de vsuris. z in. l. dāni infecti quidam.
ver. z qz in stipulatione. ff. de damno infecto.

z in dubio non videtur quis se artare nisi q̄-
ten' bz necesse z quaten' iporat act' q̄ gerit.
l. solutam. §. penul. ff. de pigno. actio. Ita li-
mitat singulariter Bal. in. d. l. ij. in repetitōe
in. xvj. car. ver. iuxta predicta assigno aliam q̄-
stionem. ff. de iureiuran. ¶ Ex supradictis in-
fero duas conclusiones. primam q̄ si mater fi-
lium suum meliorasset in tertia parte bona ea
filio donando in vita qui est in potestate pa-
tris quod valeret z teneret dicta donatio inco-
tinenti adeo q̄ mater per penitentiā solam il-
lam non poterit reuocare. tex. est no. cuz glo.
z ibi Bal. in. l. si constante. C. de dona. inter
vi. z vro. Bal. in. l. filium quem habentes. C.
familie her. ¶ Secūda conclusio q̄ si pater
filio naturali donaret in vita quintum suorum
honorum q̄ talis donatio valebit incontinē-
ti sine iuramento z erit irrenocabil' cum nō sit
in potestate patris. Ita no. in. l. omnes. in. §.
lucius. ff. de hys que in frau. credi. Ludo. ro-
ma. in consilio. xliij. incipi. ad primum ques-
tum breuiter dicendum est. z in secūdo dubio
per predicta extenditur tex. fo. leg. li. iij. ti. de
las heren. que dicit. q̄ pater naturalis potest
dare quintum filio naturali etiam extantibus
legitimis q̄ habeat adeo locum etiam si pa-
ter non iurauerit donationē antea. caueas ne
cōsalas patri volenti donare filio naturali q̄
talem donationē iuret. nam si eam iuraret cū
possit valere sine iuramento retractaretur ta-
lis donatio. hoc virtute cuiusdem legis rege.
que facta fuit tolleti. que prohibet in contracti-
bus inseri iuramentum. que lex intelligitur in
contractibus vt dixi qui possūt valere sine iu-
ramento. secus est in alijs qui sine iuramento
non haberent efficaciam. vt est contractus fa-
ctus per minorem z contractus rei dotalis z
contractus arrarū vltra decimam partē bo-
norum promittentis z in similibus. ne videa-
tur princeps impendere quodammodo con-
trahentes contrahere q̄ est contra ius genti-
um. cum contractus de iure gentium sint in. l.
ex hoc iure. ff. de iusti. z iure. q̄ ratio cessat quā-
do contractus potest valere sine iuramento. z
sic sum expeditus de principio q̄ extrahitur
ex ista prima parte huius legis.

¶ Secunda pars huius legis incipit ibi. si
de falcidia. ista enim secūda pars nō est adap-
tanda ad aliquid commodi. ideo eaz omitto.

¶ Tertia pars huius legis incipit ibi. in. §. si
si vno. z quia ista particula ad practicam ali-
quo modo est inducibilis. ideo ibi fuit casus.
ego fui institut' z a testatore grauatus. vt fun-
dum sempsonianum hereditarium vni de fa-
milia testatoris vel mei heredis restituerē quē
ego elegissē cōtingit q̄ mortuo testatore gra-
uante cum ego heres habebam ius eligendi
in. d. fūdo vni qui mihi magis placeret con-
didi. testamentum vno de dicta familia insti-
tuto. dictum vero fundum cuidam extraneo
reliqui. qui omnimodo de necessitate erat re-
linquendus seu restituendus cuidam de fami-
lia attenda dispositione testatoris qui mihi de-
derat. d. electionem dicit nunc tex. q̄ cum. d.
fundus non poterat relinqui extraneo immo
vni de familia z relictus fuit extraneo contra
dispositionem testatoris. q̄ tale relictum. d.
fundi extraneo factū non valuit. z omnes alij
de familia admittentur contra tertium possi-
dentem ad reuocandum. d. legatum. vnum
tamen est quod pro ea parte instituti illius de
familia qui fuit institutus ab herede habente
electionem petentes fundum repellentur
quo ad partem tangentem istum institutum
quam consequeretur si institut' non esset fun-
do illo extra familiā extraneo relicto. vt in hoc
exēplo si de familia testatoris essent tres z vni
eorum ego deberē restituere dictum fundum
illum vero extraneo reliqui z vnum de dictis
tribus de familia institui mihi heredē. nam ni
hoc illi duo bene admittentur ad reuocatio-
nem talis legati pro duabus partib' eos tan-
gentibus. pro tertia vero parte tangentē alij
tertium de familia heredem institutum repel-
lentur isti duo. que quidem tertia debet rema-
nere cum dicto legatario z debet compensari
cum institutione facta eidem tertio. nam cum
ille tertius fuit institutus aggrauato videt' ele-
ct' in tertia illi' fundi z cū alij duo de familia
nō fuerūt instituti ab isto grauato nō videt' ele-
cti in alijs duabus partib'. z sic dicit' heres q̄
deberet facere electionē circa vnum sibi ma-
gis placentem de toto fundo non est visus fa-
cere electionem nisi de vna tertia parte illi' fū-
di z de alijs duabus partibus videtur nullā
facere electionem. z sic tāquā nulla facta ele-
ctione de illis duabus partibus admittuntur
ceteri alij ad eas. per istum tex. quod est notā

dum. ad inductiones infra faciendas.

CInduco primo istum tex. ad hoc ego habens forte duos filios eos heredes institui vni quintum prelegavi. tertio vero extraneo legavi tertiam partem bonorum meorum clarus est. qd ego testator idēq; pater habebam electionem a lege regia circa dictum tertium: vt illud darez vni de filiis meis quem ego elegissem z illud non poteram relinquere extra familia meorum filiorum alicui extraneo. z sic isti filij possunt admitti ad reuocationem talis legati non pro ea parte inquā vnum melioravi. s. in quinto imo pro residuo quinti. nā cum vni meorum filiorum reliqui quintum. Nam videoz eum eligere in aliqua parte tertij. z sic tam filius melioratus in quinto quatenus tangit quintum si agat cōtra tertij extraneum legatariū repelletur exceptione doli mali quam etiam alius qui non fuit melioratus. z sic in residuo tertij excepto quinto nō repellentur ambo fratres vt melius intelligas pone qd substantia mea erat. c. quintum. est. xx. tertium est. xxvj. z vnū tertium denarij excepto quinto. z sic. xx. remanet sex z tertij vni denarij. xx. ergo remanebunt apud legatariū z sex. z tertium denarij reuocabunt que diuis debentur inter ambos. z sic melioratus in quinto habebit suam portionem hereditariam z medietatem illorum. vj. z dimidium que fuerunt reuocata z alter filius habebit suam portionem hereditariam z medietatē illius reuocationis. z sic in effectu quinta pars bonorum reperiretur. legata quod est testatori permisum. per. d. l. regiam. vel aliter dicas qd penes legatariū tertij remanebit tantum dimidia tertij: z penes filij non melioratus remanebit altera dimidia tertij que erat alterius filij in quinto meliorati. nā in. d. tertio non fuit facta electio de filiis. z sic tale tertij erat p ambo reuocandum per vnum vna dimidia per alium alia dimidia. illa ergo dimidia que tangebat filium in quintum melioratū non est petenda per eum cū quintū fuit sibi relictus animo compēfandi cum medietate tertij neq; alius poterit reuocare illam medietatē tangentem filium in quintum melioratum per nostruz tex. vbi quo ad partem tangentem electuz nō poterit fieri reuocatio per electuz neq; per alium qui poterat eligi: sed tantum quo ad par-

tem tangentem non electum. z sic quo ad dimidiam tertij z cum alia remanebit legatariū. vel possumus dicere qd iste filius melioratus imputet tantum in medietatem tertij que veniebat ad notanda illam partem quinti quaz habet iure hereditario. s. medietatem quinti aliam tamen medietatem quam habet iure prelegati a fratre suo non computat in tertij vt dicimus in trebellianica per no. per dictaz legem in quartam. ff. ad. l. falci. z in. l. filium quem habentes. C. fami. hercis. s. qd si tertij erat forte. xxvj. z quintū. xx. filius nō melioratus habebit ex reuocatione. d. tertij. xij. z filius in quinto melioratus habebit. iij. z legatariū tertij habebit. x. que imputauit melioratus ex eo qd illa habebat iure hereditario z omnia ista dependent ab illa. q. s. an quēadmodū in trebellianica solū qd habent iure hereditario vel legati vel fideicommissi. vel ex causa conditionis implende. z sic que vniformiter capiuntur computantur in quarta. non tamen que difformiter assumantur vt partim iure hereditario partim iure prelegati. Ita etiam dicamus in legitima an vero qd in legitimam omnia etiā prelegata computent in legitimā cogita. z vide Bal. in. l. hac edictali. in prin. in. iij. col. v. modo sup isto ver. de scōis nuptijs. Ex quo infero qd testator per dictum modum legandi visus vnum de filiis suis meliorasse non in toto tertio. imo l. tertio aliqua facta diminutione que alteri fratri fuit attributa respectu alius reuocationis supradicte. no. tex. primo quo ad declarationem. d. l. regie. scōo ad decisionēz talis casus si forte contingerit. s. qd aliquis habens filios cum extraneis posset tantum relinquere quintum suorum bonorum z relinquit tertium qd. d. legatum. de tertio valebit vsq; ad concurrentem quantitatem quinti. z in residuo reuocabitur dictum legatum z qd fuerit reuocatum applicabitur omnib; filiis cum eorum sit legitima per. d. l. regiam. Facit p hoc tex. in. l. si ticio z mibi. §. j. ff. de lega. ij. vbi dicitur sex. qd si alicui est legatum vltra quā capere potest qd illud qd capere pōt remanebit apud legatariū. illud vero qd nō pōt capere reuertetur ad illos quibus de iure competit. ita dicamus in casu proposito qd cum iste cui legatum est tertium non sit capax totius tertij imo tūmō qnti qd illud cuius est capax. s. qn

cum remanebit apud eum. aliud vero quod est
vtra quintum reuertatur ad illos. i. filios qui
bus de iure debetur cum sit eorum vt dixi le-
gitima. Nam quando aliquid relinquitur ali-
cui in capaci sine delicto suo. vt est iste tertius
legatarius qui es incapax tertij non propter
delictum suum imo propter dispositionem legis que
disponit quod nullus sit capax. d. tertij. nisi ille cui
debetur legitima in bonis relinquens. vt in. d.
l. regia. disponitur tunc illud quod reuocatur ap-
plicatur illis quibus legitima debetur. vt te-
net **Bar.** in. l. si. ff. de hys que vt indig. **Bal.** in. l.
hereditas. C. eo. ti. ange. in. l. pater. C. de here-
di. insti. z moderni. ibi. z in. d. l. hereditas. z est
ter. vbi hoc no. **Bal.** in. l. j. C. de natu. libe. z
cum istud quod vltra quintum est legatum. z in
vtili sit separabile ab vtili. i. a quinto nimirum
si vtili. i. quintum non vicietur per inutile. i. p-
id quod est supra quintum per doctrinam gl.
ab omnibus approbatam. in. l. fenibus. ff. de
vfuris. de quo per **Bar.** in. l. grece. §. illud. ff.
de fideiussor. per **Bal.** z **Ly.** in. l. sancimus. in
prin. C. de dona. per **Alexan.** z moder. in. l. j.
in. §. sed z si mihi. ff. de verbo. obliga. per ca-
no. in. c. cum super. de offi. delega. per **Dy.** i
regula. vtili. de regu. iuris. in. vj. late per **bal.**
z moderni in. l. certi conditio. §. qui. ff. si certum
petat. Facit etiam ad corroboracionem supra-
dictorum ter. in. l. sancimus. in prin. C. de do-
na. vbi dicitur ter. quod si alicui donauit vltra mo-
dum. z donatio non est insinuata quod illud quod
vltra modum donatum est non valet in alio
vero debet tenere donatio z sic. d. legatarius re-
manebit cum dicto quinto. ex quo ego infero
quod quemadmodum legatarius cui simplici-
ter legatur quintum debet cum illo remane-
re. Ita eodem modo si sibi legatum est tertium
remanebit cum quinto presumitur testator per
errorem legare tertium cum sit credendus te-
stator inuenire viam per quam sua voluntas
infringatur. l. iij. ff. de testa. mihi. videbatur con-
trarium. quia error in nominibus appellatiuis de-
facili viciat totum legatum. l. si quis in fundi vo-
cabulo. ff. de lega. j. sed alia est appellatio ter-
tij alia quinti ergo videtur non valere dictum
legatum de tertio etiam in quinto sed non ob-
stante ista pulchra ratione dubitandi in con-
trarium credo esse veritatem. z pro hoc ego al-
lego ter. expressum in. l. qui quartam. ff. de lega.

§. vbi dicitur ter. quod si ego volebam legare quar-
tam partem meorum bonorum z per errorem le-
gavi dimidiam quod legatum non viciatur in to-
tum. i. ad hoc vt neque in quarta neque in dimi-
dia valeat imo valebit in minori quota in qua
volebant testari z non in maiori in qua per er-
rorem testatus sum. Ita ergo dicam in pre-
senti: quia cum ego sum credendus velle lega-
re quotam minorem. i. quintam per ter. in. d.
l. regia iuncto ter. in. d. l. iij. z legauit maiorem
quotam. i. tertiam. z sic per errorem non obstan-
te. d. errore z credulitate non viciabitur. lega-
tum tam in tertio quam in quinto: immo va-
lebit in minori quota. z sic in quinto per. d. l. q
quartam. neque obstat supradicta. ratio dubi-
tandi. quod. d. l. in quarta tollit eam. quod cum quin-
ta insit tertie ista habent conformitatem. ratione
continentie ex quo res significata per vnam. i.
quintam continentur sub altera. i. tertia: z sic
in tertia quem fuit legata inerat legata. §. qui-
ta. ergo iste quote non sunt omnimodo diuer-
se. prout in. d. l. si quis in fundi vocabulo vbi
vna species non inerat alteri quod est notandum
z facit hoc pro me: quia cum vxor mea esset p-
pinqua partui. condidit testamentum filios in-
os z meos heredes instituit z mihi marito
suo legauit tertiam partem bonorum suorum
quod licet ego maritus non sim capax totius ter-
tij imo tamen modo quinti quod per tale legatum ter-
tij voluit significare quintum. z quod ego sim ha-
biturus quantum si supuitam z ipsa non mu-
tauerit testamentum. Facit etiam ter. in. l. quonia.
in prioribus. C. de inoffi. testamen. vbi omne
grauamen tolletur de legitima in residuo ta-
men valet. z ter. in. l. meuius. in prin. z ibi **bal.**
z Imo. per quem probatur. quod testator in dubio
presumendus est testari effectualiter z non inuti-
liter. z quia non debet assumi intellectus quod le-
gatum viciet. l. quoties. de re. dub. facit ter. in
l. peto. in. §. mihi. in prima parte. ibi. etiam tutoris so-
re arbitrabatur. ff. de le. ij. z in. l. codicill. §. si. ff.
de usufru. leg. z ter. in. l. impator. in. §. j. de le.
ij. z in. §. ij. eiusdem. l. facit so. le. ti. delas dona.
l. vij. in. ij. res. in fi. z autem. vnder si pares. C. de
inoffi. testa. z l. si totas. C. de inoffi. dona. z ibi
glo. in verbo. que pveda dar que est si. z ter.
in. l. hac edictali. in prin. C. de scdis nuptijs. z
Bal. in. d. l. hac edictali in fi. vj. col.
¶ Secundo induco istam tertiam partem ad

aliud nam vt videtis si ego habeo potestates a testatore eligendi vnuz incertū de certis duobus mōis videoz eligere z volūtatē testatoris satisfacere vno mō ex p̄sse eligendorz assignādo eidem rem subiectam restitutioni. secūdo modo tacite. s. quando vnum de familia tantum instituo videoz quo ad illuz facere electionem. Ex hoc ego infero q̄ si ego pater qui filios habeo: z habeo a iure potestates vnuz de filiis meis meliorandi. in tertio etiam si voluero in quinto vnum de filiis meis instituo in sua legitima tantūmō z aliū instituo in tertio z quinto q̄ possunt q̄ ego non dicam z eum melioro in tertio z in quinto nihilomin⁹ erit in vtraqz quota melioratus. nam cum instituendo in dictis quotis vltra legitimā suā tacite videoz eum eligere z in. d. tertio z quinto meliorare qd̄ est notandum. pro declaratione. d. legis regie de quo tamē dixi supra in prima inductione illarum quas feci in prin. huius legis. facit q̄ dicit Bar. in. §. se. quez hic referat z sequitur Bal. Imo. Flozia. z Rapha. Cuma. in quantum tenēt q̄ ille qui aliquem incertum de certis instituit. videtur euz eligere vnde rogatus restituere pauperibus eligendis per euz si decesserit instituto. quodā hospitali videtur instituere paupes illius hospitalis. fm̄ eos. hoc idem probat tex. in. §. si duos. infra ea. l.

Quinta ps huius legis incipit in. §. si duo z quia etiaz ista pars potest nobis aliquid vtilitatis afferre idēz pono ei casum qui talis est cum ego fuissē institutus z a testatore grauatus vni de familia restituere fundū sempromianum z ego duobus de familia a me institutis fundum illum subiectū restitutioni alij. tertio extraneo pro quarta parte legauero. dicit tex. q̄ pro tribus partibus quam relinquit in hereditate null⁹ admittetur quia ille tres partes debent remanere penes istos duos institutos qui per institutionem factam vidēt electi in illis tribus partibus. parte tamen quarta extra familia alienata admittūtur ceteri de familia.

Inducitur iste tex. ad hoc q̄ licet. l. fori dicit q̄ pater habeat potestatem meliorandi vnū de filiis suis. z sic loquatur in singulari q̄ nihilominus si pater vult potest meliorare vnū vel duos vel etiam plures. z hoc per istū tex.

iuncto eo q̄ no. Bar. z sequitur hic modernus. Nam dicit hic tex. q̄ si ego habeo potestatem a testatore eligendi vnum de familia testatoris. q̄ nihilominus possum eligere duos vel plures. per quem dicit Bar. in presenti. non q̄ ille qui est iussus restituere vnā rem vni ex certis potest ex illis certis plures eligere z sequitur vt dixi moderni. Ita etiam dicamus in presenti q̄ cum pater habeat facultatem a lege vnum. s. vnum de certis. s. de hijs eligere z meliorare q̄ nihilominus potest ex illis certis. s. filiis plures eligere. i. illos plures meliorare. qd̄ est notandum. pro extensione. d. l. fori. z ita practicatur. Ex hoc ego infero aliud q̄ licet filius meliorat⁹ in tertio nō possit grauari vt illud totum vel partem restituat tertio quia est legitima iura qd̄ patet quia non potest relinquere extraneo. sed filio per. d. l. fori que dicit q̄ illi est tertium relinquendū cui debetur legitima. z legitima nullum patitur grauamen. l. qm̄ in prouibus. C. de iussi. testat. in. l. coheredi. in. §. cum filie. ff. de vulga. l. z pupi. substi. q̄ tamen possum filium meum in. d. tertio melioratum grauare vt medietatē illius restituat fratri suo. nam faciendo huiusmodi substitutionē fideicommissariā. i. d. tertio video illud inter ambos diuidere cum vni filio remaneat medietas z penes alium altera sed certe vidēt q̄ neqz possit pater duos meliorare neqz melioratū grauare vt ptē restituat alteri fratri: qz tūc pater vidēt excedere formā datā sibi a lege sed ad hoc rōdēt: qz lz testator vidēt excedere formā datā a lege non frāgit voluntas z intentio legis. nā credit dicitur hoc. l. q̄ vni de filiis detur dictū tertū p̄ viā melioratiōis nō ad hoc vt vni soli detur z nō plurib⁹ imo q̄ tale tertū remaneat apud ipsos filios z nō exeat d̄ ptate ipoz quē admodū in. d. §. si duos. ego p̄ hijs tuab⁹ inductionib⁹ allego tex. z ibi hoc no. pau. de ca. in. l. cū qdā. ff. de le. ij. vbi a cōtrario sensu hoc pbat nā dicit ibi tex. q̄ si ego suz institut⁹ z grauatus vt restituā fundū talē libertis testatoris qd̄ vel lē q̄ lz habeā ptatē eligēdi plures possum eligere vnū. Ita ergo a cōtrario sensu dicamus q̄ si ego hēo licētiā eligēdi vnū possum eligere plures. hoc idē no. ibi in. d. l. cū qdā rapha. cuma. ad idē est tex. in p̄nti que pōderat. Jo. d̄ imo. hic facit tex. i. §. itaqz. f. z bal. ibi infra eo.

Ex hoc ego etiam infero aliud q̄ possum meliorare unū de filiis meis i tertio meoz bonoz vt illud teneat vsq; ad decem annos. z post decem annos illud restituat alteri fratri. naz videoz cōmoditatē dicti tertij diuidere inter ambos fratres q̄ mihi permittit per istuz ter. facit q̄ procedit argumentū de psonis ad tempus ter. est vbi hoc no. doctores in. l. qui plures. la. ij. ff. de vulga. pupi. substi. hinc dicit glo. magna in fi. in. l. centurio eo. ti. qd̄ quē admodum substitutio reciproca respiciēs plures psonas vniformiter determinat. l. iā hoc iure de vulga. substi. Ita substitutio respiciēs plura tempora debet equaliter determinare facit qd̄ dicit Bal. z ibi sequūtur omnes in paragrafo isto. vbi tenet q̄ executores testamentorum qui eligunt certos pauperes non possunt eis iponere onus. verbi gratia. eligunt hospitale misericordie in pauperem hoc pacto q̄ debeant soluere centum dicit ibi Bal. ego credo q̄ posset hoc modo grauari alteri hospitali vel pauperi sed non extraneo idest non incluso sub officio istorum executorum puta q̄ darent. c. cuidam aduocato z teneret electio. z teneret grauamen annexum facit etiam q̄ viterius dicit Bal. in. d. §. sequēti sequēdo Bar. z ibi hoc omnes sequuntur q̄ executores possunt eligere successiue hoc modo eligimus talem pauperem in vita sua vsq; ad decē ānos. z post eligimus talez pauperē. nam sicut executores possunt facere particularem distributionem in re. vt hoc. §. si duos. ita in tempore. Ita Bar. z Bal. z omnes in. §. sequenti. qd̄ est notandum fm bal. ibi z maxime pro declaratione z extensione. d. l. fori.

Ex hoc etiā ego infero q̄ possum hoc modo facere meliorationē meliōri filium meum ticiam in usufructu tertie partis bonoz meorum: z filium meū gayum in proprietate eiusdem tertij. q̄ est etiam bene notanduz pro extensione. d. l. fori. z q̄ est de parte quota videt esse de parte integrali arg. ter. in. l. meuius. in §. pe. ibi usufructus enī. ff. de le. ij.

His igitur principiis p̄habitis venio ad casus possessionem z ante casum diuido primo istuz. §. in quattuor partes. Nam in prima ponitur decisio. in scda decisionis declaratio. in tertia ponitur limitatio. in quarta limi-

tationis illatio. scda ibi. sed liquidē. tertia ibi. q̄ si talia verba. quarta ibi. z ideo viso sic casu i genere ad spēm deueniēdo sic figurat casus. **E**go fui heres institutus a ticio z grauatus vni de familia testatoris fundum restituere post mortem meam mortuo isto ticio testatore z ego heres grauatus deueniēs ad mortem condidi meum testamentum in quo. d. fundum vni de familia reliqui eumq; grauauī. vt. d. fundum cuidaz extraneo restituere est nunc dubitatio. an tale grauamen z fideicommissum teneat z peti posset ad q̄ respōdet consultus in presenti q̄ tale fideicommissum nullo modo potest peti ex eo quia iste de familia qui fuit ad. d. fundum electus erat creditor talis fundi z ego heres eligens fui debitor. z sic ego heres nō suz visus honorare electum. ergo illum non potui grauare. hoc tamen limitat consultus nisi heres ego tempore quo talem fundum legauī illi vni de familia eidem tantūdem relinqui de meo q̄ fundi precium efficiat. nam hoc casu. si iste de familia sic electus z grauatus illud q̄ de meo eidem reliqui acceptauit tenetur ad. d. fideicommissum super. d. fundo sibi impositum viterius erat dubitatio. z sic sequitur secunda pars poterat aliquis dicere in quibus terminis habent locum que supradicta sunt ad q̄ respondet cōsultus q̄ in terminis istis. s. quia ego fui heres institutus a ticio z ab eo grauatus vt fundum ticianū restituerem vni aut pluribus de familia quibus vellem. viterius erat dubitatio z sic sequitur tertia pars ponamus q̄ ille qui me heredem instituit ita dixit ne. d. fundus de familia testatoris exiret. naz tuz si ego elegero vnum de familia in meo testamento z eum grauauī vt. d. fundum extraneo restituere cum sibi aliud tantum de meo legauī hoc casu dicit consultus q̄ quamdiu viuit iste electus potest ille extraneus tenere. d. fundum. sed post eius mortem ceteri de familia admittentur ad petendū. d. fundum cōtra illuz tertium possessore cū de familia non poterat fūd? ille exire z quādiu vixit elect? visus fuit tenere illū fundū ex eo q̄ extrane? ab eo tenebat: z sic tūc t̄pis. s. vite hui? de familia nō v̄ ille fūd? exire de familia testatoris: sed post mortem ei? iaz extat extra familiā fūd? z p̄pterea ceteri de familia admittūtur ad petendū illuz. vt z

147
tū est q̄ heres me⁹. tunc tenebit illi tertio ad
extimationē. d. fundi. nam ego grauavi .d. de
familia electum vt dictum fundū daret tertio
extraneo. ego visus sum legare rem alienam
scienter q̄ legatus valet. vt in. l. cum alienam.
C. de lega. ⁊ sic heres tenebit ad extimationē
vltimus erat dubitatio. ⁊ sic sequitur quarta
pars ponamus eodē themate retento. s. q̄ il-
le qui me instituit mandauit q̄. d. fundus de
familia non exiret ⁊ ego vnum de familia ele-
gi vel eum instituendo vel eidē. d. fundū legā-
do eūq̄ nō grauavi vt extraneo restitueret q̄
hoc casu iste de familia electus cauebit alijs
sequentibus de familia q̄ fundus ille non exi-
bit de familia neq̄ alij extraneo eum presta-
bit. hoc est q̄ litteraliter dicit iste. §. vsq̄ ad. §.
rogo.

¶ §. iste in sūma breuiter hoc intendit s̄z bar.
⁊ Imo. in presenti. eligens non potest electus
grauare vt alteri restituat nisi ei tantūde⁹ relin-
quat ⁊ etiam tunc poterit ab extraneo vendi-
cari si dictum fuit ne exeat de familia. ⁊ quia
istud sūmaria Bar. ⁊ Jo. de Imo. mihi pla-
cet preceptis que moderni ponunt in p̄nti. euz
eo sum cōtentus. ⁊ ideo alia nō refero. ¶ In
ter. ibi. reliquerit ⁊c. ⁊ per hoc eum elegisse vi-
detur ⁊ dñum in eum trāssert flo. ¶ In ter.
ibi. offerat. vbi enim non tantūdem non relin-
quisset non potuit eligens istum legatarium
grauare: quia fundū non dicitur habere tam
virtute huius relictī. quā virtute p̄mi testa-
menti quasi per hoc legatum videat electus.
vt in prin. huius legis. ⁊ ver. de falcidia. vbi
aut tantūdem relinquit potuit grauare etiam
de re propria cuma. ¶ In ter. ibi. relinquo.
⁊ dic heres eius relinquit s̄m formam huius
§. nostri s̄m cuma. ¶ In ter. ibi. fore quia ex-
traneus ille habebit rem secure ⁊ cum effectu
ne poterit vnquā p̄ aliquē reuocari s̄z Imo.
⁊ Flore. simile verbum habes in. l. euz hic sta-
tus. §. si ambo. ff. de dona. inter viruz ⁊ vro.
¶ In ter. ibi. intelligi. s. in extimationē ⁊ intel-
lige q̄n̄ euincitur q̄ quādo sit statim declarat.
¶ In ter. ibi. ceteris. s. de familia. ¶ In ter.
ibi. eius. s. legatarij electi. ¶ In ter. ibi. elect⁹.
s̄z per legatus. ¶ In ter. ibi. ⁊ ideo quia post
mortem legatarij adhuc alij de familia pete-
re possunt. ¶ In ter. ibi. restitui. s. danti cum
dans sit de familia alioquin cauet se restitutu

tum familie s̄m glo.

¶ Venio nunc ad quartum ⁊ sic ad examina-
tionem materie ⁊ quero de ratione dubitandi
ad istud p̄ncipium nostri. §. ⁊ potui esse hec
quia cum iste de familia sit electus ab herede
ab illo videt honoratus q̄ patet. quia si eū he-
res nō elegisset ipse sol⁹ nō hēret fundū. ⁊ oēs
s̄ familia vocarent. ergo heres eligendo fuit
causa vt electus haberet sol⁹ ⁊ insoudus. ⁊ sic
videt ab eo honoratus. ergo potuit cum gra-
uare vulgata. l. ab eo. cum vulga. C. de fidei-
com. pro qua ratione facit tex. in. l. si fundum.
per fideicommissuz. §. si. ff. de le. j. vbi dicit q̄ si
filium meum pupillum heredem instituo cui
substitutum non dedi possum venientē ab in-
testato filio meo pupillo succedētes grauare
in legitima filij mei. ⁊ est ratio quia cum pote-
ram eligere vnum quem substituissē eidem
filio ex legis permissione. l. ij. ff. de vulga. ⁊ pu-
pi. substiti. ⁊ sic venientes ab intestato excludere
a bonis filij mei ⁊ illum non elegi tacite video
ipso venientes ab intestato eligere ⁊ vocare
ad successionē. d. pupilli. ⁊ sic cum per. d. ele-
ctionem. videar venientes ab intestato hono-
rare nimirum q̄ possim eos grauare non so-
lum in bonis que filius habuit a patre vltra
legitimā. sed etiam in ipsa legitima ⁊ non so-
lum in legitima quā pater filio reliquit veruz
etiam in bonis proprijs ipsius pupilli que ali-
unde habuit quam a patre cum in omnibus
bonis vt dixi. poteraz priuare dictos succedē-
tes ab intestato dando eidem pupillo pupil-
larem substitutum facit etiam q̄ in. d. §. si. tra-
bitur ⁊ nota. in. l. ex tribus. C. de inoffi. testa-
mento. ⁊ in. l. papinian⁹. §. sed neq̄ impube-
rum. ff. de inoffi. testa. ⁊ in. l. antepe. C. de leg.
vbi habetur q̄ si filio pupillo a patre datus
est substitutus pupillaris potest grauari in
omnibus per fideicommissuz ab ipso patre sub-
stituente non solum in bonis que habuit a pa-
tre. sed etiam in legitima debita pupillo ⁊ in
bonis ipsius pupilli. ⁊ est ratio: quia pater eli-
gendo istum substitutum visus est eum in. d.
legitima ⁊ alijs bonis pupilli honorare cum
poterat alium eligere. ergo potuit grauare s̄z
non obstante ista ratione dubitandi que pul-
chra est in cōtrariū decidit in isto tex. imo iste
elect⁹ nō potuit grauari ab eligēte ⁊ hui⁹ decl-
sionis est ratio q̄ iste eligens habuit de neces-

litate facere istam electionē. z sic non dicitur
exercuisse liberalitatē: z sic non videtur eum
ipse eligens honorare sed videtur honoratus
ex primo testamēto relinquētis ipsum fundū
vni de familia. z sic iste eligens nil aliud fecit
nisi declarare z nil honoris afferre cuz hoc vt
dicitur ex necessitate fecit hoc. dicitur tex. in exp̄sso
in. §. si de falcidia. ibi. non enim facultas ne-
cessarie electionis proprie liberalitatis benefi-
ciā zc. supra ista .l. z per hoc poterit respon-
deri ad tex. in. d. l. si fundum. per fideicommissū
§. si. cum. l. se. qz ibi pater non habebat neces-
sitate substituēdi si voluisset. z sic cum nō sub-
stituit videt̄ exercere liberalitatē circa succedē-
tē ab intestato pupillo. nimirum ergo qz eos
posset grauare z cum substituit visus est exer-
cere liberalitatē erga substitutū. ideo bene po-
tuit eum onerare cum fuerit in eum liberalis
qz in nostro tex. cessat cū in necessitatibus ne-
mo liberalis existat. l. rem legatā. ff. de admi.
lega. materiam vero huius legis supra in se-
cūdo euidentiali satis vtiliter iduci. vt vidisti.
¶ Venio nunc ad quintum z sic ad notabi-
lia. **¶** Et sic nota primo ex isto tex. qz ille qui
habet ius eligendū a testatore aliquem incer-
tum de certis. vt in prin. huius legis exempli-
ficatur per glo. qz talis eligens electum non
potest grauare. z est ratio: quia iste electus nō
dicitur habere rem in qua facta est electio ab
isto eligente imo ab illo qui dederat potestatem
eligendi. vt probat tex. satis clare. in prin. hu-
ius legis. ibi. ex alio testō petere pōt. z sic nihil
videtur iste eligens prestare de suo vt probat
clare no. tex. in. §. si de falcidia. supra ista. l. ibi
quid enim est qz de suo videt̄ reliquisse qui
qz reliquit omnimodo reddere debuit. quem
tex. ego reputo multū no. ad infra dicenda. si
ergo iste eligens nihil dedit nimirum. qz in ni-
hilo possit grauare ipsum electum. cum etiaz
electus dicatur creditor rei in qua facta est ele-
ctio. z eligens per consequēs debitor. vt dicit
tex. i. prin. huius. l. ibi. fuisse v̄ creditor. z sic in
nihilō de suo eū honorauit. ergo in nihilō d̄ p-
prio ipsius electi eum electum potuit grauare
¶ Et hoc ego infero rōnē decidendi ad tex.
in auten. nouissima. z in. l. qm̄. in priorib⁹. vbi
habet̄ qz filius in legitima non potest grauari
qz etiam dicitur tex. magister z no. in. l. coheredi
in. §. cuz filie. ff. de vulga. z pupi. substi. rō hu-

ius est. quia legitima illa est filio debita in bonis legitimis
patris ex dispositione legis scripte. i. l. si. ff. de filio de
vnde libe. z. l. nam. z si parentibus. in prin. ff. de
de inoffi. testa. z. l. cum ratio. in prin. ff. de boni.
dāna. z sic non dicit̄ pater in aliquo filius suū
honorare eidem suam legitimam tantūmodo
relinquendo. l. si arrogator. ff. de adoptio. z iō
non potest grauare per illam regulam. d. l. ab
eo. nam pater nihil de suo videtur relinquere
filio cui tm̄ legitimam reliquit qz patet qz illud
est proprium cuius quis est moderator z arbi-
ter vulgata. l. in re mandata. C. mandati. z. l.
nemo. C. de iudeis. z pater non potest de bo-
nis suis ad libitum disponere nisi vsqz ad qu-
tum suorum bonoz. per. l. ix. fo. le. ti. delas mā-
das. z. l. j. eo. fo. ti. delas heren. ergo qz est ex-
tra quintum non est ipsius patris. vnde nō po-
test eum in illo qz de suo: filio non reliquit gra-
uare per. d. §. si de falcidia. vnde filius in legi-
tima quasi creditor dicitur gl. est quā ibi mul-
tum notant ibi Bar. z Bal. in. l. iij. C. de tu-
ris z facti igno. l. y. Bal. z alij i. l. iuris igno-
rātia. C. qui admi. roma. in consilio. cxxv. in-
ci. pi. mater z soror z eā reputat singularē. pau-
de ca. i. d. l. iuris ignorācia. sed habes concor-
dantē. in. l. si duo. ff. de acqui. here. z est tex. no.
in. l. si. in. §. sin aut̄ perpetuus. in verbo quasi
debita. C. de cura. furi. z in. l. z qz. in verbo qz
debita. ff. pro socio. **¶** Dinc dicit Bal. in. l.
ij. ad fi. C. de liber. prete. qz legitima filij detra-
bitur vt es alienū. hoc idem tenet Bal. in. l.
qz. C. ad. l. fal. **¶** Ex hoc etiam inferitur qz
filius licet non conficiat inuentariū nō perdit
legitimam. glo. est in. l. si. in. §. sin autē. hoc ali-
quis in verbo sacramēto. in fi. C. de iure delia-
be. z glo. in auten. hoc amplius vbi docto. C. legitima
de fideicommi. z in. §. si vero non fecerit in vbo
lucrari. in autē. de here. z fal. col. j. z est hec cō-
munis sn̄ia quā tenēt docto. in. d. §. sin autē.
hoc aliquis. z in autē. sed cum testator. p qua
opinionē est tex. in. §. pe. in autē. de here. z fal.
vbi si patronus heres liberti omiserit facere
inuentarium non perdit legitimam que sibi d̄be-
tur in bonis liberti. ergo multo minus fili⁹ pro-
pter omissionē inuentarij debet priuari legiti-
ma. cum legitima sit magis debita filio in bo-
nis patris quā patrono i bonis liberti: qz illa
que debetur filio debetur de iure civili. z iure
patrone. patrono vero solum iure civili. vt in. l. z
naturae

elato. Sic. credi-
tor

quid dicitur
proprium

filij in bonis
magis dicitur
quasi creditor

legitima de
trahit. vt
alienum

no confectio
ne in vent
no p dicitur
legitima

debet de jure
civilis et
naturae

castro. ff. de dona. hoc idem possumus dice-
 re in melioratione tertij secus in quinto meli-
 orationis. **H**inc dicit **Bar.** in l. qz pote-
 rat. ff. ad trebel. qz filius dicens hereditatem
 pris suspecta no perdit legitimam. de quo ibi
 videas. d. Alexandru z Jassone i. l. heres in
 stituta. C. de impube. z alijs substi. **H**inc
 dicit **ter.** in l. si. in. §. z si prefata. C. de iura de
 libera. qz prius est extrahenda legitima quam
 legata presentis cuz legitima loco eris alieni
 habet qz ante legata extrahit in. §. licetia. e. l.
 z est ratio qz legitima no est legata. vt dicit
Bal. in l. si pater in. v. q. C. de insti. z substi.
 sub codi. fa. qz etiam patet qz legitima debet
 relinqui filio si institutis z no si legati. vt in
 §. aliud quoz capitulu in auten. vt cu de ap-
 pella. cognosci. col. viij. z no. i. auten. nouissi-
 ma. C. de inoffi. testa. **H**inc etia dicit **ter.**
 in l. scimus. in prin. C. de inoffi. testis si filius
 pro legitima sua est a patre institut' in re ali-
 ena que postea fuit euicta qz talis fili' potest
 agere contra heredem scriptu a patre de eui-
 ctione pro sua legitima cum sit quasi credi-
 tor filius in legitima per glo. in l. iij. C. de iur-
 ris z facti igno. vt supra. dicit. **V**ide oimodo
Jassone in. d. l. scimus i. ij. col. v. quarto no.
Ex his inferitur qz cum mater debeat fi-
 lio legitimam de necessitate qz no potest filium
 instituere heredem cum conditione qz patri no
 acquirat usufruct'. vt tenet. **Bar.** **Pau.** z
 alij i auten. excipitur. C. de bonisqz libe. z sic
 d. auten. no habet locu in legitima. **H**inc
 solet dici qz legitima dimminuit relicta ad pia-
 as causas. ita dicit **Bar.** **Bal.** z **Pau** i. l.
 papinianus. §. imperator. ff. de inoffi. testa. z
 hoc dicit **ter.** no. in. c. quicumqz. vij. q. iij. qz
 quicumqz exheredato filio voluerit heredem fa-
 cere ecclesiam querat alteru qui suscipiat quam
Augustinu de q meminit glo. in l. si quis ad
 declinada. C. de epis. z cleri. z glo. in. d. §. im-
 perator. talia enim testamenta ad piam cau-
 sam subiacent rupture si testator erga filium
 no seruauit qd seruare debuit. s. relinquendo
 legitimam integram: z etiam iure agendi ad
 supplementu: quia talia testameta sunt contra
 officiu pietatis vnde deus vel ecclesia no ac-
 ceptat fm **Pau.** de ca. in. d. §. imperator s
 quo vide **Bar.** z moder. i. l. j. C. de sacrosan-
 ta eccle. **H**inc etiam inferitur qz legitima vt

supplementu legitime quauis debet peti in
 vita per filium naturalem z legitimu: tñ etia
 si no peteret transmitteret ad heredes. vt co-
 cludit **Sal.** in l. scim' in prin. C. de inoffi.
 testameto. z **Bal.** in l. ij. in vltima col. C. vt
 lite. pen. sicut dicimus in trebelianica que licz
 no acceptata trasmittit. l. quaquam. C. ad le.
 fal. **E**x quo ego infero qz si vxor no dum
 acceptauit lucra sibi ouenientia constate ma-
 trimonio: z ita mortua est qz nihilomin' tras-
 mittat illa ad heredes cum talia lucra desse-
 rantur vxori ex dispositione legis regie. vt le-
 gitima filio. pro quo facit qd dicit. **Bar.** i re-
 petitione. l. arrogator. in. iij. col. in. v. oppo. qz
 stante statuto qz moriete vxore in matrimo-
 nio maritus lucretur dotem vel augmentuz
 dotis pone qz mortua vxore: postea moria-
 tur maritus qui in vita non acceptauit istud
 lucrum dotis trasmittet ad heredes qz differ-
 tur ex dispositione legis z titu. singulari istud
 idem tenet **Bal.** z **Jasson** in. d. l. si. arrogator
Salice. **Pau.** z. d. **Alexan.** in. l. cum anti-
 quozib'. C. de iure. de libe. reprobata glosa
 ibi que contrariu vult facit **ter.** in auten. z si res.
 C. de scdis nuptijs inducendo vt facit **Bal.**
 in l. generaliter i. §. in hys eo. ti. vbi **Bal.** idem
 tenet de statuto pro quo facit **ter.** l. l. edicto. §.
 ad heredes. ff. de iure fisci. pro hoc facit illud
 quod vult **Salice** in auten. bona d'apna. i
 vltima col. C. de bonis d'apna. vbi refert se s
 facto consuluisse. qz bona d'apnatoru que per
 illam auten. conseruant abscondentibus z des-
 cendentibus trasmittuntur hereditate no adita
 allegat plura iura p'cipue **ter.** i. d. l. edicto. §.
 ad heredes. facit etiam qz dicit **do.** **Alex.** i. l.
 si vir. ff. ad le. fal. vbi tenet qz lucru qd descen-
 dit ex legis dispositione dicitur effici patrimo-
 nium illius cui defertur z no hereditas vxor-
 ris vel viri. **E**x quo possum' inferre ad. l. no-
 bilis regni lusitanie maritime qz nomine per
 vulgato portugale solem' appellare qua ca-
 uetur qz cum vxor contrahit cum marito ma-
 trimoniu vt ab illo die incontineti marit' lu-
 cratur medietate bonorum vxoris z econtra:
 vxor lucratur medietatem bonorum mariti
 qz tale lucrum trasmittit superestitis etiaz si
 illud no acceptauerit qz est notandu tam pro
 intellectu nostre legis regie qua pro intellectu
 d. l. regie portugalie. **E**x supradictis. i. in

legitima transfer. ad
 heredes

l. i. de leg. i. §. l.

ad. l. lusitanie

legitima
 loco. eris
 alieni
 legitima
 debet
 rehi
 qm. ti.
 i. h.
 i. h.

Handwritten mark or symbol.

an filij teneat. ex
deoz affectom. pa
tris

quantū dixi legitimā deferri filio ex legis dis
positione z eundem legitime filium esse quasi
creditorē inferitur q̄ filius nō tenetur credere
patri afferenti in testamēto. sese esse debitorē
alicuius in preiuditiū legitime sue alias filij
pōssent de facili defraudari i legitima sua. ita
tenet signāter **Bar.** in. l. cum quis decedēs
in. §. codicillis in. j. col. in. si. ff. de le. iij. specu.
z **Jo. Andreas** in ti. de confess. §. nunc vi
dendā. v. sed nūquid patris confessio. d. **Ab**
bas in. c. quāuis in pe. col. de re. iudi. d. **Alex**
ander in. v. parte consi. cōsi. c. xl. iij. incipi. **U**
so z considerato themate premissio z oibus
in eo contēptis. **ber. ze. Jasson** i. l. j. l. ij. col.
v. quinto z fortius adde. ff. de eo per quez fa
ctum est z in. l. ait pretor in. §. sed z si quis. j.
col. ff. de iureiurādo. z in auten. vnde z si pa
rens in. j. col. C. de in offi. testamento. z in. §.
ita si quis in fraudem. in. j. col. insti. de actio.
z est ratio quia vt dixi filius est quasi credi
tor in legitima. z testatori i preiudiciū ligi
time non creditur in auten. q̄ optinet in fi.
C. de proba. sicut etiam si pater alienasset bo
na forte vt excederet legitimā filiorū nō suf
ficeret patri confiteri in intestamēto recepisse
precium ne eius confessioni stare in preiudi
cium filiorū nisi probet de reali numeratione
precij. ita dicit singulariter **Jo. de plate.** i. §.
Item si quis in fraude insti. de actio. licet per
in aduertētiā. **Bartho.** v. d. in cautela. xxxj.
hoc tenz allegat hoc tenere doc. i. §. Itē si qs
in fraudem insti. de i. vtili. stipula. vbi talis. §.
nō reperitur z i hoc errore z in aduertētia fu
it. do **Jasson** in. dicto. §. sed et si quis. z in. d.
auten. vnde z si parens. sed in. d. l. j. de eo
per quem factum est recte allegauit **Jo. de**
plate in. d. §. Itē si quis in fraudē. vide **Sal**
li. in. l. qui testamentuz. ff. de probati. z adeo
confessioni patris nō est credendū in preiudi
cium legitime etiam iurate. Ita tenet specu
lator in loco preallegato. z do. **Alexan.** in. d.
cōsilio vbi refert ibi speculatore in loco iam
dicto sic tenere q̄ est notandū. z sic cōfessio
patris in solo quinto filijs preiudicabit i quo
filij potuit granare vt inferius dicef. **U**
Supradictis ego infero concordia ad vnū in
quo. d. **Alexander** fuit sibi p̄li contrari⁹ z nul
lum inuenio eum reducere a concordia: z est
pulchrū. z quotidianū dubium nūquid testa

tor possit in testamento suo prohibere iper
petuū diuisione inter heredes fieri: nam q̄
testator possit. phibere z mādare heredib⁹ ne
bona hereditaria diuidāt ad tempus in hoc
nemo discordat per textū in. l. iij. in prin. vbi
Sal. ff. de condi. insti. z ibi etiam **Ange.** di
cunt probari q̄ testator potest prohibere he
redes ne vsqz ad certū temp⁹ diuidant: z ibi
dicit **Ange.** se sepius fuisse interrogatū: z ita
sepi⁹ per illū tex. respōdisse. idē tenet **Wau.**
Alexan. z **Jasson** in. l. si nō sortē in. §. si cen
tū. ff. de condi. indebi. z **Bar.** in. l. quint⁹. ff.
de anu. lega. Sed an testator possit probi
bere imperpetuū fieri talem diuisionē mar
mū dubiū est. in quo **Wau.** de ca. in. d. §. si
centū determinat q̄ nō z hoc per regulam.
tex. in. l. seruū filij in. §. eū qui ciro graphū cū
si. ff. de lega. j. vbi habet q̄ licitū est argue
re de contractib⁹ ad vltimas voluntates: sed
sic est q̄ in contractib⁹ talis conuentio nō va
let. l. in hoc iudiciū. §. si conueniūt. ff. cōmu.
diui. Ita neqz in vltima voluntate: sed contra
rium tenet do. **Alexan.** in. d. §. si centū. mor⁹
per glosaz clarā. in. l. si. C. comu. diui. z quia
videf de mēte. **Bar.** in. l. si cōueniūt in si. ff.
pro socio. dum presupponit **Bar.** valere p̄
ceptū testatoris factum filijs ne inter se diui
dant mouet etiam quia ista censet probibi
tio alienationis. l. si pupilloz in prin. ff. de re
bus eorū vbi testator potest eā cū causa per
petuo prohibere ne bona diuidant. l. filius
fam. §. diui. ff. de le. j. z. l. quotiens. C. de si
deicōmi. neqz obstat fm eum. l. in hoc iudi
cium. §. si conueniūt qui respondet q̄ poten
tior est probibitio testatoris quā cōtrahētuz
lea lege. C. de condi. ob cau. l. si ita quis. §.
ea lege vbi ple. notaf. ff. de vbo. obliga. pas
sus iste est quotidian⁹ z dubi⁹ fm **Jasson** in
d. §. si centū vbi ipse habet eū pro ambiguo
z ibi tenet primam opi. **Wau.** de castro. quā
dicit consulendo tenuisse. d. **Alexan.** in. consi.
ccccxxv. incipi. Circa primū dubiū quo q̄rit
an magister **augustin⁹** i. iij. col. q̄ ē in. iij. pte
cōsilioz cōsi. crj. v. pro hoc etiā bene facit cuz
se mor⁹ qz si per cōtractuz fieri nō pōt vt in. d.
§. si cōueniunt certe neqz per quasi cōtractuz
aditiōis hereditatis cuz obligatio qua astrin
gunt heredes ad obseruantia cōtentoz in ta
stamēto procedat a quasi contractu aditiōis

vt nō
ator
sit in
m. p̄
hibe
ze

valet
de cō
trahētuz
ad vltimas
voluntates

hereditatis. l. ex malefictis. §. heres. ff. d. actio.
z obliga. l. apud iulianus. §. si. cū. le. se. ff. qui
ex qb^o ca. in posse. ea. p ista pte facit qz cū in
hac materia z in hoc proposito non reperiat
differentia procedit argumentū de cōtractib^o
ad vltimas volūtaes: z istam opinionē seq^o
tar do. Jasson in. §. si centum. per supradicta
z qz equoz sibi visa est attento qz cōmunio so
let discordias parere precipue inter fratres. l.
cum pater. §. dulcissimis. ff. de le. ij. l. in re cō
muni. vbi Flozi. ff. de serui. vrb. p. d. i. l.
ij. C. quibus z quando quar. pars debe. li. r.
z per auctoritatē Bar. in. d. l. si cōueniret i fi.
q̄ ē intelligēda fm Jasson in. d. §. si centum.
quando prohibitio erat ad certum temp^o nō
in perpetuū prout ipsemet dicit in. d. l. quim^o
Ego tñ credo qz per superiora possit dari
concordia in hac contrarietate do. Alex. hoc
modo distinguēdo: qz aut loqmur in here
dibus extraneis quib^o nō debetur legitima.
seu in filiis in hijs bonis que eis fuerunt a pa
tre relicta vltra legitimā aut in filiis z i reb^o
que tangunt legitimā eoz: primo casu dico
qz testator institūdo extraneos v^o filios vltra
legitimā potest dictos extraneos vel filios in
bonis vltra legitimam eis relictam probi
bere ne dicta bona diuidant in perpetuū. z ē
ratio qz cū dicti extranei seu filij in dictis bo
nis sunt a testatore honorati nimirum qz pos
sit testator eos in hoc onerare ne dicta bona
diuidant in perpetuū. l. ab eo. C. de fideicō.
nam si dictos extraneos heredes seu filios in
dictis bonis poterat i totū priuare per fidei
cōmissuz a fortiori poterit eos grauare min^o
onerando .s. prohibendo eis ne dicta bona
inter se diuidant: qz cum testatori conceditur
id qd magis est. s. in totum dictos heredes
priuare bonis q̄ sibi relinqt a fortiori eidē cō
cedet id qz minus est. s. prohibere ne imperpe
tuū diuidant sibi bona relicta. l. cui pacto. ff.
de seruis exportā. z in regula cui licet d̄ regu.
in. vj. neqz huic primo membro obstat tex. in
d. §. si conueniūt qz vt supra dictuz ē ibi loq
tur de prohibitione contrahentiū. hic vero lo
quimur in prohibitione testatoris q̄ potenti^o
oz est ipsa prohibitione contrahentiū per. d.
l. ea lege superius allegata: z ita potest intel
ligi opinio. d. Alexan. in. d. §. si centū. Secū
do casu. s. quando filij solūmodo sunt institu

ti in sua legitima: dico qz prohibitio patris
testatoris. s. ne dicta bona diuidāt filij inter se
nō valebit qz probō per sequentia. primo qz
tale preceptū testatoris ne bona in sola legit
tima consistentia diuidant censeat prohibitio
alienationis. d. l. si pupilloz in prin. z prece
ptum testatoris etiam cū causa in preiudiciū
creditoris nō valet vt in. l. filius fami. §. diuis.
ff. de le. j. sed sic est qz filij in legitima sunt cre
ditoris p glo. in. l. iij. C. de iuris z facti igno.
z supradicūm est cuz legitima censeat es alie
num. Bal. in. l. ij. in fi. C. de libe. pre. z exhe
re. z in. l. quāqz. C. ad. le. fal. d. Alexan. in. l.
si debitor. ff. ad le. fal. ergo talis prohibitio te
statoris quo ad ipsam legitimāz inter filios
nō diuidendā nō valet cum prohibeant per
tale preceptum. d. bona alienare z si opponat
qz filij nō sunt creditoris in legitima sed q̄si
per glo. in. d. l. iij. C. de iuris z facti igno. de
qua supra feci mentionē cū suis concordā. di
co qz dupliciter poterit respōderi: primo qz
istud tollit per aliud qz subicit tex. i. d. §. diuis.
d̄ fisco nam primo dixerat ibi tex. qz testator p
suam prohibitionē alienādi factam cuz cau
sa non potest preiudicare creditorib^o: qz talia
bona nō obstante. d. prohibitōe alienabunt
z postea subdit de fisco. Scdo z apert^o hoc
probat qz. d. §. diuis. loqtur in q̄si creditorib^o
p illud qz tenet ibi Bar. in. ij. q. post Jaco.
de are. vbi vult qz res prohibite alienari re
spectu certe persone vel cause potest tñ alie
nari respectu dotis vel donatiōis ppter nu
ptias: z tñ etiam dos d̄ solum quasi debita.
vt est glo. no. in. l. mulier in. §. cum propone
ret in glo. si. ff. ad trebel. z dos z legitima equi
parantur cum dos succedat loco legitime vt
per Bar. in. l. ticio. c. iii. §. ticio genez. ff. de
condi. z demo. z qz preceptuz testatoris de nō
alienadi respectu legitime etiam cum cau
sa nō valeat est expressa determinatio. d. Jaf
sonis in dicto. §. diuis. in. iij. col. z qz dicta pro
hibitio circa legitimam nō valeat probatur
subtiliter hoc modo: nam testator mandādo
filijs suis ne diuidant bona in legitima con
sistentia z sic vt nō alienēt videtur cuilibet p
bibere dictaz alienationē z diuisionem faci
at z prohibendo vni videtur istud facere in
fauorem alterius: z propter sui causam z ecō
tra prohibēdo alteri videtur hanc prohibi

tionem facere in comodū alterius: et sic ille in cuius fauorē sit dicta prohibitio videtur vocatus per fideicommissum. vt probat textus in d. §. diu. in verbo fideicommissarij. sed fideicommissum est grauamen. l. coheredi. §. cū filie. ff. de vulga. et pupi. et substi. q. ipso iure reicitur de legitima. l. quoniam. in prioribus. et l. scim. §. cum autē. C. de inoffi. testa. igitur talis prohibitio tanquā continēs grauoze; non tenet in ipsa legitima. ita tenet solēniter. d. Fran. de are. in consil. xix. incipi. ex facto presupponitur in. ij. col. quez refert et sequitur Jasson in dicto §. diu. et sic isto scdo casu q. filij nō diuidant talia bona in sola legitima consistentia imo q. perpetuo stent in cōmuniōne nō valebit pceptū paternū per supradicta: et isto scdo modo potest intelligi alia opinio. do. Alexan. in iij. pte consil. cōsi. c. xi. superi. allegato. et sic nō erit sibi contrari. sic eum reducendo ad concordiam q. est bene notandū: et ista concordia mihi multū placet: licet vt dixi per nulluz docto. inueniam eam tactam. ¶ Hinc etiam venit q. si filio meo in vita ego donauim suam legitimam licet in tali assignatione utar verbo dono nō est proprie donatio talis assignatio: ideo nō debet insinuari. ita voluit Specu. in ti. de dona. in. §. j. v. quid si pater quem refert Bal. in. l. illud. in. iij. q. C. de sacrosā. eccle. Hinc etiam venit q. nō perdit legitimam ex dispositiōe autē. hoc āplius et idē est in tertio: hinc etiam venit q. no. Bal. in. l. non amplius in. §. si. in fi. de le. j.

¶ Infero et secundo principaliter ex isto text. illud qd vobis semper dixi qd ē si ego pater vnum de filijs meis in tertia parte bonorum melioraui eumqz grauau de ea restituenda cuidā tertio extraneo q. tale grauamē nō valet nec tenet: et hoc per istū textū qui hoc probat in expresso naz dicitur hic q. ille qui ab alio habet potestatem eligendi vnum incertū de certis si vnum eligat iste sic electus non potest ab eligente grauari. Ita dicamus in presēti q. cū ego pater habeo ab alio hoc ē a lege regia potestatem meliorandi vnum de filijs meis: et sic vnum incertum eligere de certis q. talis filius sic electus et melioratus nō potest a me patre eligente grauari. ¶ Scdo facit pro hoc text. i. §. si duos supra. e. iuncto isto. §. nā dicit in. d. §. si duos. q. illud qd habet elec. de quo

an valeat grava
mem. de tertio re
itrendo

loquitur textus noster habet iure meliorationis et in hoc. §. dicit q. iste qui sic est electus et melioratus nō potest grauari ego eodem modo filius a suo patre electus: et in. d. tertio melioratus non potest onere fideicommissi in. d. tertio grauari. ¶ Tertio facit text. in prin. huius legis vbi dicit text. q. electus ab illo qui habet potestatem ab alio eligendi non dicitur habere ius electionis ab eligente: imo ab alio qui potestatem dedit eligendi: et propterea iste electus post electionem dicitur creditor illius rei super quā facta est electio: et propterea nō potest grauari iste qui sic est electus. Ita igitur est dicendum in presēti: q. filius a patre electus et melioratus nō dicitur habere ius a patre meliorante et eligente: sed ab alio hoc est ab ipsa lege regia q. potestatem dedit eligendi: et propterea nō poterit grauari per istū textū. et per text. in. l. si arrogator. ff. de adopti. et talis filius sic electus dicitur creditor in. d. melioratiōe q. nō patitur grauamē vt legitima cuius filius dicitur creditor: vel ad minus quasi creditor per glo. in. d. l. iij. C. de. iu. et facti igno. ¶ Quarto facit text. i. d. §. si de falcidia. ibi Quid enī est q. de suo videtur reliquisse qui q. reliquit oimodo redere debuit. supra ista. l. vbi clare probatur q. ille q. habet potestatem ab aliquo. vt est a lege si eligat et electo aliquid dat ratione electionis nō de suo videtur dare cum illud qd dat est oimodo relicto. et sic videtur dicendum in nostro casu preposito. quia pater habet ius eligendi a lege regia vnum de filijs suis quē possit inter ceteros meliorare postqz eū elegerit. et meliorauerit nō pater videtur dare de suo qd patet q. illud tertium nō potest relinquere tertio extraneo. imo vni ipsorum filiorum quorum dictum tertium est. ergo non est ipsius patris cum si ipse fuisset posset de illo disponere ad libitum. vt in. l. in re mandata. C. mada. et in. l. nemo. C. de iude. si igitur pater vnum de filijs meliorando nō de suo eidem meliorato relinquit non potuit eum grauare. per textū in. l. iij. §. si rem. ff. de le. iij. et cuz a patre nō sit de suo honoratus ab eodem nō potuit onere fideicommissi grauari. d. l. ab eo. ¶ Quinto facit quia vt supradictus est istud tertium est legitima filiorum vel illius qui in ea est melioratus: ergo in ea nō potuit imponi aliquod onus seu grauamen dicta. l. qm.

18
In prioribus. C. de inofficio. testa. ex hoc infer-
tur q̄ adeo filius in. d. melioratione non po-
terit grauari q̄ etiam heres huius filij nō po-
terit grauari cum heres nō sit ali⁹ a d̄fūcto q̄
p̄batur p̄ id quod dicit Pau. de ca. in. l. cuz
ita legatum. in. §. q̄ allegatario. ff. de lega. ij.
vbi dicit q̄ quemadmodum filius non tene-
tur subire onus sibi iniunctum in legitima ita
neq̄ heres eius facit vltra eum tex. a sensu cō-
tra. in. l. si fuerit. ff. de le. iij. ¶ Sexto facit
quia quoties aliquis ratione electionis per se
faciende ex potestate sibi ab aliquo data tene-
tur vni incerto de certis de necessitate aliquid
dare & illud eidem quem elegerit dederit tunc
talis eligens non poterit ratione talis electio-
nis electum onerare. Ita dicit iste textus in
cto tex. in dicto. §. si de falcidia ibi. non enim
facultas necessarie electionis proprie libera-
litas beneficiū est sed si sic est q̄ oēs iste qua-
litates cadunt in patre meliorate filius in ter-
tio igitur &c. patet quia si pater habet. d. ele-
ctionem meliorandi istam non habet a se im-
mo ab alio scilicet a lege regia. & habet eam
vt eligat vnum incertum scilicet filius qui an-
te electionem incertus est de certis hoc est de
filijs qui ad hoc sunt certi nam extranei non
sunt certi ad dictam meliorationem & illud ter-
tium tenet de necessitate dare vel omnib⁹ nul-
la facta electione cum illud ipsorum filiorum
sit legitima vel vni quem elegerit & ad hoc ne-
cessitatur. si ergo pater ita necessitatus vnum
de filijs suis eligerit eum meliorando cuz hoc
non faciat ex voluntate immo ex necessitate nō
poterit respectu talis electionis grauare illuz
quem in dicto tertio elegerit per textum no-
strum iuncto vt dixi. d. §. si de falcidia. vide-
batur contrarium quia cum poterat eligere
alium & non istum quem elegit videtur ei quez
elegit beneficium conferre sed contrarium est
verum: quia ille qui habet necesse aliquid fa-
cere vt est pater qui habet necesse tertium re-
linquere vni filiorum. licet non incertam per-
sonam licet vnum eligat non videtur aliquā
liberalitatē conferre licet potuerit sicut in istū
electum & melioratum in alium conferre fm̄
docto. in dicto. §. si de falcidia maxime scdm̄
Rapha. Luma. ibi. & sic non prestat benefi-
cium qui impendit debitum fm̄ Bal. ibi p̄
quo facit tex. in. l. si seruo. ff. de bere. insti. & in

l. proxime. ff. de ritu nupti. facit quia licet pater
eligat ex voluntate. illa tamen res sup̄ qua
facta est electio hoc est tertium consistit in le-
gitima eius cui. d. tertius assignatur & licet vo-
luntariū nō potest grauare suū pro quo facit
q̄ pulchre dicit Bal. in. l. quoniam in priori-
bus in. ij. col. ver. scdo quero. C. de inoffi. testa.
vbi ipse dicit. q̄ si statutus dictat q̄ filia debe-
at esse contenta illa quantitate quā pater vult
ei relinquere & pater reliquit ei certam quanti-
tatem q̄ posito q̄ illud relictum respectu illi-
us quantitatis quam ei reliquit sit voluntariū
attamē non potest ei imponere onus. & illud
d. Bal. sequitur ibi Pau. de ca. Jassou in
. d. l. quoniam. & Jo. de imo. in. l. si. in antepe.
co. ff. de condi. insti. ¶ Septimo facit q̄ dicit
Bal. referunt & sequuntur Floza. & Luma.
in dicto. §. de falcidia. vbi tenent q̄ si episco-
pus conferat beneficium alicui q̄ non vide-
tur propter hoc in eum liberalitatem confer-
re quoniam necesse habebat vni conferre ne-
q̄ obstat q̄ posset dici q̄ quotienscumq̄ ali-
quis est electus qui si electus nō fuisset cōmo-
dum in testamēto relictum non habuisset vt
dicimus in patre substituente aliquē filio im-
puberi pupillariter cui cum eum elegisset. vi-
detur cōmodū attribuere. & propterea potest
eum grauare. vt trahitur in. l. si fundum per si-
deicommissum. §. si. cum. l. se. ff. de le. j. & q̄ sic
debeamus dicere in isto filio a patre electo in
d. tertio meliorationis qui si electus non fuisset
illud tertium non habuisset. & q̄ propterea q̄
illud habet propter dictam electionem possit
grauari in eodem tertio. quemadmodum sub-
stitutus pupillaris possit grauari in legitima
debita pupillo in bonis patris eligētis dictuz
substitutum. quia ad hoc possumus respōde-
re. q̄ ista substitutio pupillaris est p̄uisio. l. ex
tribus. C. de inoffi. testa. & propterea p̄mittit pa-
tri q̄ eas faciat filio. & ille. i. substitutus pupil-
laris non est necessarius eidem pupillo. i. pa-
ter substituens non compellitur magis cum
quā alium quemlibet etiam penitus extraneū
substituere & cū vnum eligat filio suo substituēdū
ei cōfert beneficium cū poterat aliū substituere &
nō eū & p̄ cōsequens ipse tale cōmodū nō eēt ha-
bitur⁹ cū eū igitur substituit eū honorat nimirum q̄
possit eū grauare s̄i casu nro ille q̄ ad. d. me-
liorationē est electus erat necessarius ad eam

quia nullus poterat in eo tertio eligi nisi vnū de filiis cui de necessitate dicta melioratio debet ergo si sibi a patre est dictum tertium attributum non dicitur habere a patre beneficium et sic non poterit ab eo onerari. vel alio modo poterit et breuius responderi. quod licet ista electio sit voluntaria sit in re que consistit in legitima. et ideo non poterit in ea poni grauamen. secus est in alia voluntaria que non facit legitimam grauati ut in. d. l. si fundum per fideicommissum. in. §. si. cum te. se. et vide Jasson in. l. coheredi. in. §. cum filie in. ij. co. ff. de vulga. substi. et sic per predicta clare habeo quod filius in tertia parte bonorum a patre melioratus non potest grauari de aliquo dando extraneo ex supradictis infero duas limitationes ad hanc regulam.

Prima quod hoc sit verum quod dicta melioratio non poterit venire ad extraneum quod hoc sit verum ratione fideicommissarie substitutionis. et est ratio huius hec. quod talis substitutio est grauamen. l. coheredi. §. cum filie. ff. de vulga. et pupi. substi. quod reijcit ipso iure de legitima d. l. quoniam in prioribus. et d. tertium est legitima ut sepius dictum est. ergo et. secus est in substitutione pupillari que iuridice poterit fieri in. d. tertio. nam dato casu quod istud tertium sit legitima prout est verum substitutio pupillaris bene potest fieri in legitima. l. papianus. §. sed neque impuberis. ff. de inoffi. testa. l. sed si plures. §. ad substitutos. ff. de vulga. substi. et c. si pater. de testa. l. ij. et est ratio quod talis substitutio pupillaris ut dixi est filij prouisio. ut. d. l. ex tribus cum per eam filius moritur testatus quod est sibi honor insti. qui et quibus causis manon licet. §. j. nimirum. si patri permittatur per no. in. l. multi non note. ff. de libe. et postu.

Secunda limitatio est quod hoc est verum quod filius in. d. tertio melioratus non poterit grauari sit vix ut det vel faciat aliquid extraneo. et ita supra semper exemplificauimus cum respectu extraneorum hic filius melioratus non est honoratus imo est creditor necessarius. **S**ecus tamen est quando pater eius meliorans grauatur cum de dando vel faciendo aliquid alteri vel alijs fratribus. nam hoc casu teneret grauamen si non excedit commodum quod per dicta meliorationes. d. filius consequitur. et est ratio duplex. prima quod iste filius sic melioratus est honoratus respectu aliorum fratrum cum poterat iste

pater eligere alium et non eum. ergo cum eligendo videtur eidem afferre commodum respectu aliorum fratrum quibus auferitur pars dicti tertij que huic filio meliorato attribuitur nimirum ergo cum respectu aliorum fratrum sic melioratus et honoratus quod eorum respectu possit eidem grauari ut aliquid det vel faciat ut dixi eatenus quatenus respectu eorum fratrum et non ultra fuerit honoratus. **S**ecunda est ratio quia quando pater unum meliorat in tertio et grauatur ut aliquid det fratri suo videtur inter ambos diuidere tertium quod patri bene permittitur. per. §. si duos supra ista. l. pone quod melioratio valebat. xxx. grauatur pater filium sic melioratum ut fratri suo daret decem videtur pater meliorare duos filios unum in. xx. sed melioratum et grauatum alium in. x. l. fideicommissarium facit pro hoc illud quod Bar. dicit in presenti. quod quando est commissio executori electio et distributio bonorum inter pauperes. et iste executor elegit aliquem in pauperem in vno fundo hoc pacto quod post mortem restitueret cui dam alteri vel quod daret certam quantitatem post mortem quod tale onus tenet quando ille alius cui erat facienda restitutio est de numero pauperum. **S**ecus si non esset de numero pauperum quia tunc tale onus non teneret. ita etiam dicamus in presenti quod pater est distributor. d. tertij quod potest applicare vni filiorum vel pluribus si elegit unum quem meliorauit cum pacto quod restituat extraneo tale grauamen non valebit. secus si eum grauatur cum pacto quod restitueret vni alij qui est de numero eugendorum. quia hoc casu videtur inter eos dictum tertium diuidere. istud idem sequitur Bar. Imo. et Floza. in presenti quod est bene notandum. Item facit tex. noster. Item facit tex. in. l. neniemus. ff. ad. l. falci. et quod dicit Bar. in. l. pampilo. in. §. si. ff. de le. iij. et Jasson in. l. ab eo in vltima fallencia. C. de fideicom.

Ex supradictis infero vnam limitationem ad textum nostrum scilicet ut habeat locum in casu quo eligens grauatur electum de aliquo dando vel faciendo alij extraneo qui non sit de familia quia tunc tale grauamen non teneret per ea que dicta sunt in prin. huius primi no. secus tamen est quando iste electus fuisse aliquis grauatur dare facere vel restituere vni alij de familia testatoris de quibus debebat fieri electio quod

Substitutio Pupillaris pot fieri inter

ratio

ratio

tunc bene tenet et valet tale grauamen cum
tunc eligens unum et eum grauas supradicto
modo videtur eligere duos de ipsa familia quod
ei permittitur per. d. §. si duos. et hoc per id quod
dicit Bal. et ceteri sequuntur in presenti.

Limito scdo istum tex. licet hanc limitatio-
nem tactam per doctores non inueniam. s. vt
habeat locum. quando vt dixi eligens gra-
uat electum vt rem in qua facta est electio vt re-
stituatur extraneo: quia hoc casu non tenet gra-
uamen. secus tamen est si iste heres qui a te-
statore est grauatus fundum vni de familia re-
stituere elegit unum de dicta familia et in ca-
su quo electus non fuisset acceptaret rem in qua
facta est electio quod in ea substituere vulgari-
ter tunc penitus extraneus. nam hoc casu si
electus repudiat illud in qua fuit facta electio
bene poterit extraneus admitti vigore huius
vulgaris substitutionis quod potest probari per
istum tex. ibi dixi ita demum peti posse si preterea
tantumdem eidem relictum esset quod fundi prece-
sum efficiat. vbi dicit tex. quod hoc est verum quod d.
fundus in quo est facta electio vni de familia
non potest venire in extraneum nisi iste electus
noluerit illum fundum habere propterea quod ab
ipso eligente aliquid accepit de suo quod equi-
ualet eidem rei relicte super qua fuit electus
nam eo ipso quod sibi illud est relictum vt resti-
tuatur. d. fundum et illud relictus acceptauit vi-
detur velle repudiare fundum. ecce hic tex. cla-
rum per quez probatur. quod si electio semel est
facta ab herede de aliquo de familia iam sa-
tisfactum est voluntati testatoris hanc electio-
nem dantis. licet postea ipse electus noluerit
retinere rem super qua fuit electus sciens eas
in extraneum deuenire si eam non acceptasset
sic igitur dicam in casu proposito quod licet non
possim per fideicommissariam substitutionem fa-
cere quod d. res deueniat in extraneum possim
tamen per substitutionem vulgarem. et est ra-
tio: quia primo casu eligens excludit familias
quod ei facere non permittitur ratione electionis
sibi a testatore attribute et hoc casu videtur in-
ferre bonus electo per eligentem quod ei non li-
cet per tex. nostrum. secundo vero casu non eli-
gens imo electus se excludit per suam repu-
diationem quod bene potuit facere. et in hoc nullum
grauamen eligens intulit electo ex eo quod po-
tuit in sua potestate et voluntate vt in sequent

ti fundamento apparebit. secundo facit tex. sin-
gularis in. l. cum patronus. ff. de le. ij. vbi dicit
tex. quod patronus instituitur a liberto in suo tantum
modo in legitima non potest grauari a suo liber-
to vt eam alteri restituat: quia tunc libertus ex-
cluderet patronum sua legitima quod ei facere
non licet. cum sibi a lege debeatur per. l. si arro-
gator. ff. de adopti. tamen si libertus substitu-
at vulgariter extraneus eidem patrono talis
substitutio bene valet in. d. legitima patroni.
et est ratio quia per talem substitutionem vulgarem
nullum infert libertus grauamen patro. cum po-
nat hoc. i. legitimam acceptare in sua potestate
et voluntate. et sic patronus acceptando sua legi-
timam. potest excludere substitutum. et si eam non
acceptat ipse seipsum excludit et non libertus ex-
cludit patronum. et ad hoc reputo. d. l. cum patro-
nus. singularem et a nemine in hoc pondera-
tam quantum ad limitationem quam per eam do-
huic. §. nostro. s. vt non habeat iste tex. locus
in substitutione vulgari facta in re super qua
fuit facta electio. sed tantum in fideicommissaria
per rationem quam dixi quod est nouiter notandum.
Ex hoc infert Pau. de ca. in. d. l. cum pa-
tronus vnam non limitationem ad. l. quam in priori
b. C. de insti. testa. vbi habet quod filius in legitima
non potest grauari vt habeat locum. quia tale gra-
uamen infert filio per substitutionem fideicommissaria.
secundo tamen est quia filio in legitima tamen instituto
facta est substitutio vulgaris: quia tunc si illa legi-
tima fuerit repudiata per filium bene poterit veni-
re ad extraneum. et est ratio secundum eum: quia hec substitu-
tio vulgaris non grauatur filium in sua legitima cum per
eam ponit in voluntate filij an vellet acceptare eam
et excludere substitutum. et si eam non acceptat im-
mo repudiata ipse se excludit et per eum non ex-
cludit. et adhuc magis probat ille tex. secundum pau.
ibi quod si grauamen extra impositum filio in legitima
et eidem filio datur est substitutus vulgaris et si
li repudiet. et sic. d. legitima vadit ad substitutum
quod substitutus tenet ad. d. grauamen ex eo quod legi-
tima transit ad substitutum cum grauamine in
cto filio videbat contrarium quia a principio non va-
luit: ergo non potest reconcilesce. s. dic secundum pau.
ibi quod non valet filio acceptate s. eo repudiata
fingit semper valuisse quia non dicit amplius legiti-
ma ex quo transit ad aliam personam cui non debebat
quod mutatio persone contingit mutatio rei. l. pau-
l. per procuratorem in si. ff. de acq. here.

*an substitutus te-
neatur ad gra-
uamen*

Ex supradictis ego infero sequentes con-
clusiones. prima quia licet tertia pars bonoꝝ
paternorum non possit devenire in tertium ex
traneum qui talis tertie non est capax cuz illa
illis solijs possit relinqui quibus de necessita
te debetur legitima. per. l. ix. fo. le. ti. delas mā
das. tamen si filius melioratus cui vulgaris
substitutus est datus illam tertiam repudia
verit nihilominus potest extraneus substitu
tus eam consequi. z huius ratio ex supradic
tis apparet: quia licet dicta tertia sit legitima
filij meliorati nihilominus in legitima potest
fieri substitutio vulgaris cum nullum afferat
grauamen cum filius melioratus possit suas
meliorationes acceptare z substitutum exclu
dere z si repudiat z venit substitutus seipsum
ipse excludit. z non pater vulgariter substitu
ens. z ad hoc. d. l. cum patronus non fuit etiā
per aliquem ponderata quod est notandum.
ad limitationem. d. l. ix.

Secunda conclusio est q̄ per supradicta
habes. q. illam determinatas an quemadmo
dum potest fieri in legitima substitutio pupila
ris. l. papinianus. §. sed neq; impuberis. ff.
de inoffi. testa. z. l. precibus. C. de impube. z
alijs substi. z. c. si pater. de testa. li. vj. cum illa
sit prouisio per testuz. in. l. ex tribus. C. de in
offi. testa. ita etiam potest in legitima fieri sub
stitutio vulgaris ex eo quia nullum continet
grauamen. per tex. in. d. l. cum patronus. que
ad hoc ibi ponderauit solus. Pau. de cast.
z ibi sentit Rapha. Luma. Ratio que ali
quem subtilem poterat mouere ad credēduz
contrariū poterat esse hec. nam dato substitu
to vulgari filio instituto in solalegitima vide
tur filius institutus sub conditione si voluerit
esse heres quod patet. quia videtur datus.
substitutus sub cōditiōe. si filius noluerit esse
heres. l. iij. C. de here. insti. z sic filius est insti
tutus sub contraria conditione. i. si voluerit eē
heres cū eius est velle cuius est nolle. l. velle.
ff. de acqui. here. z hec conditio si filius volue
rit esse heres reijcitur de legitima ipso iure. p
l. quoniam. in prioribus. C. de inoffi. testa. qd
patet: quia si filius sic institutus moreretur ante
q̄ declararet se velle non transmitteret legitimā
ad heredes. l. si ita legatum. §. illi si vellet. ff.
de le. j. z sic interest sua q̄ transmittat. z ideo
hec conditio si voluerit esse heres tanquā in

ducens grauamen reijcitur de ipsa legitima
ipso iure ff. Bal. Sali. z Jasso. in. d. l. qm̄ in
prioribus. sed ista pulchra z subtili ratiōe du
bitandi non obstante. In contrarium est veri
tas imo quemadmodū potest fieri substitutio
pupillaris in legitima per rationes z iura su
pra allegata. Ita potest in eadem legitima fie
ri substitutio vulgaris per rationem supra iaz
dictam. z vltra Pau. de ca. in. d. l. cum pa
tronus. Hoc idem tenet Pau. de ca. in. d. l.
quoniam in prioribus. in. ij. col. facit etiaz tex.
expressus. vbi hoc notant Fran. de are. z do.
Alexā. in. l. si posthumus. in. §. q̄ vulgo. ff. de
libe. z postu. vbi allegant tex. in. l. ff. qui hoc
bene probat. ff. de condi. insti. facit etiam. pro
hoc tex. in. l. vnica. in. §. in nouissimo. iuncto. §
cum autez. in superiore. C. de cadu. tollen. in
ducendo vt inducit Jasson. in. l. iij. r. col. C. d
bere. insti. pro quo etiā facit illud q̄ dicit bar.
in. l. lucius in. §. maritus ff. ad trebel. vbi ipse
tenet q̄ si filia est instituta in dote. z sibi datus
est substitutus vulgaris q̄ talis datio substi
tutionis vulgaris bene tenebit: quia in pote
state filie est adire hereditatē z excludere sub
stitutuz. l. iā dubitari. ff. d. here. insti. z dos suc
cedit loco legitime. vt per Bar. in. l. ticio. c. in
§. ticio genere. ff. de condi. z demon. ergo eo
dem modo potest fieri. d. substitutio in legiti
ma facit etiam pro hoc illud qd dicit Bar.
in. l. j. in. j. col. ff. de vulga. z pupi. substi. vbi
tenet q̄ vulgaris substitutio ex eo dicit vul
garis quia cuiuslibet potest fieri pro quo dicto
est tex. expressus in. vj. parti. ti. v. l. j. facit etiaz
illud qd dicit Bal. quem refert z sequit Flo
ria. in. d. l. cum patronus. vbi dicunt. q̄ legiti
ma si repudiatur ab eo cui debetur non est le
gitima sed assumit nomen relique hereditatis
in qua claruz est q̄ potest fieri substitutio vul
garis. z q̄. d. substitutio possit fieri in legiti
ma. tenet Jasson i. l. si pater. i. pe. col. ver. ter
tio no. limita. C. de insti. z substi. sub condi. fa.
facit pro hoc ratio concludēs. quia aut hic fi
lius in legitima tantum institutus z cui datus
est vulgaris substitutus adiuit aut repudia
uit aut deliberans mortuus est. primo casu nul
la sit iniuria filio neq; eidez infertur grauamē
per donationem substituti vulgaris: quia exclu
ditur substitutus. l. post additaz. C. de impu.
z alijs substi. scdo casu quando fili⁹ repudiat

ad Limitationem
rem

an in legitima ha
beat locum Sub
stitutio vulgaris

suam legitimam similiter nullus infertur sibi
grauamen per. d. substitutionem posito casu
q̄ substitutus preferatur heredib⁹ instituti q̄
etiam si filius non haberet substitutus si repu-
diat legitimam eam non transmittit ad suos
heredes etiam ex beneficio. l. vnice. C. de hijs
qui ante aptas tab. neq; ex potentia suitate
vt tenet Bal. per illum tex. in. d. l. vnica hinc
dicitur q̄ existencia sui heredis elisa per abste-
sionem non operatur hereditatis transmissio-
nem fm Bal. ibi tertio casu. s. quando ante re-
pudiationem z ante acceptationē z sic delibe-
rans mortu⁹ est similiter nullum patitur fili⁹
grauamen per talē substitutum: quia quē ad
modum quando nullo dato vulgari substitu-
to filius deliberans mortu⁹ transmittit ex be-
neficio. l. cum antiquioribus. C. de iu. delibe.
Ita eodem modo substituto sibi dato trans-
mittit suam legitimam ad heredes per. d. l. cū
antiquioribus excluso substituto vulgari. ita
tenet Bar. z alij ibi sequuntur in. d. l. iij. C. de
here. insti. non obstat ratio dubitandi pro con-
traria parte supra subtiliter adducta quia di-
co q̄ aliud est q̄ filius instituatur sub condi-
tione hac si voluerit esse heres z aliud si sub-
stitutus substituatur si conditione si filius no-
luerit esse heres: quia primo casu licet ante .l.
quoniam in prioribus valebat talis institutio
l. si pater. C. de insti. z substi. sub condi. fa. ex
eo quia erat more potestatiua vt ibi trahitur
z in. l. suus quoq; in prin. ff. de here. insti. ho-
die tamen non valebit tāquam inducens gra-
uamen: quia cum sit institutus sub conditio-
ne si voluerit eo ipso q̄ non declarat se velle
adire erat exclusus z sic non transmittit ex
facto testatoris vt supra dictum est z hac de
causa talis conditio inducens. d. grauamē re-
ijcitur de ipsa legitima per dictam. l. quoniam
in prioribus sed in secundo casu est aliud. scilicet
quando datus est substitutus vulgaris in
ipsa legitima sub conditione si filius noluerit
esse heres: quia talis conditio cum non sit po-
sita in persona filij imo in persona substituti
si filius decedat antequa delectet se velle adi-
re nihilominus transmittit cum pure sit insti-
tutus z sic in persona filij nulla fuit apposta
conditio z p̄ cōsequens nullū grauamē inferē
filio ex. d. substitutiōe ergo p̄t fieri i legitima.
Ita exp̄sse t; pau. de ca. in. d. l. qm̄ in prioribus

vbi ipse dicit q̄. d. conditio si fili⁹ voluerit esse
heres reijcitur de legitima: s; substitutio vul-
garis nō: z q̄ hoc casu quādo substitutio est
facta per hec verba. s. z si filius noluerit esse
heres nō videtur filius institutus sub condi-
tione: si voluerit esse heres imo pure. hoc etiā
sentit Bar. exp̄sse z cōmu. docto. in. l. si fili-
us heres. ff. de libe. z postu. du; dicūt q̄ i pri-
mo casu illius. l. filius fuit institut⁹ pure attē
ibi datus fuit filio substitutus vulgaris. imo
subtilius inspiciendo possumus dicere. d. sub-
stitutio vulgaris facta filio nō solum nō indu-
cit grauamē: imo eidē filio trahit fauorem z
cōfirmat testamentū. nam filius per substitu-
tū vulgare de necessario efficit voluntarius
d. l. si filius heres q̄ est fauor suus: z ideo ne
fauor cōuertat in odium z grauamen faciat
filium institutū sub contraria conditione. s. si
voluerit esse heres adhuc dico: q̄ ista substi-
tutio non inducit contrariā cōditionē: q̄ pōt
videri apposta p̄pter aliud. videlicet ad tol-
lendū q̄ fili⁹ nō sit necessarius: ergo sub istis
verbis. s. si fili⁹ noluerit esse heres in tali substi-
tutio nō intelligunt verba. s. si filius voluerit
esse heres. ex qua talia possunt aliud impo-
tare. ar. tex. in. l. si ita stipulatus. §. crisogon⁹
ff. de verbo. obliga. z q̄ ista conditio si filius
noluerit esse heres posita in substitutiōe vul-
gari in inducat contrariā conditionē. s. si fili-
us voluerit esse heres tenet exp̄sse. d. Frā.
de are. in. l. j. in. ix. col. v. Illud etiam debes
scire. ff. de vulga. z pupi. substi. quem refert z
sequitur Susinus ibi in quarta. q. prin. z in. ij.
q. z hec no. q̄ nullibi inuenies istū articulum
taz clare z tā subtiliter z copiose examinatū.
Tertia conclusio est que ex. d. l. cū patro-
nus infertur q̄ si filiū vnum meum meliora-
ui in tertia parte bonorum meorum et eū gra-
uari in aliquo dando extraneo ei q; substitui
vulgariter: z hic filius dictam tertiam melio-
rationis repudiavit que virtute repudiatiōis
deuenit ad substitutū q̄ substitutus tenet ad
dictum grauamē. nam licet. d. tertia sit legit-
tima hoc esset verum quando acceptata est
per filium secus quando repudiat quia tunc
assumpsit nomen alterius hereditatis z perdi-
dit nomen legitimam. vt per Bal. z Glor. transeat in substitutū
in. d. l. cū patron⁹ z mutatione persone de fi-
lio instituto in extraneum substitutū contin-

quā prava mem̄ in
posteriori ista to
transseat in substitutū

git mutatio rei per. d. l. paulus per pcuratorē
ff. de acqui. here. z qz fideicommissum relictum
ab instituto. s. a filio debet a substituto per. l.
licet imperator. ff. de le. j. licet impositū insti-
tuto ab initio nō teneret fingitur tñ illud te-
nuisse filio repudiante vt supradictū ē z ad hoc
d. l. cū patron⁹ ante me per neminem fuit pō-
derata. facit pro hoc illud qd singulariter dixit.
cit. d. Jasson in. l. si arrogator. in. xv. col. v.
scdo principaliter vbi ipse dicit qz licz filio ar-
rogato nō possit per p̄rem arrogatorē iniūgi
onus fideicommissi. si tñ fuerit ei relicta q̄ta si
ibi debita ex cōstitutione diuī p̄stcū in ea a pa-
tre nō videat in aliquo honorat⁹: imo illa si-
bi cōpetat ex dispositione. d. l. si arrogator. tñ
hoc est verū quando fili⁹ acceptauit q̄rtā sec⁹
si eam repudiavit z deuenit ad substitutū vul-
garem: qz tūc talis substitut⁹ tenebit ad on⁹
fideicommissi. iunctum filio: licet sibi nō impo-
nat⁹ qd est notandū pro extensione. d. l. cū pa-
tronus. vt habeat locum nō solū in legitima
patroni z filii naturalis: sed etiam in legitima
filij arrogati.

¶ Quartac onclusio est qz si filios meos in-
stitui heredes: z vnum meliorauit z iste sic me-
lioratus fuit a me patre grauat⁹ ratione me-
liorationis vt aliquid daret extraneo z filius
dictam successionē z meliorationē repudia-
uit: z sic fuerunt ad fratres suos sibi cōiunctos
z coheredes virtute iuris acrescēdi qz tales fra-
tres tenent ad on⁹ fideicommissi. iūctū filio me-
liorato rōne melioratiōis licet ab initio nō ten-
it: z licet eis nō fuit nominatim iniūctū. z hoc
per. d. l. cū patronus. que etiam ad hoc no-
uiter ponderatur per me facit: etiam quia isti
coheredes sunt tacite substituti vulgariter. l.
si mihi z ticio. §. iulian⁹. ff. de le. ij. que ad hoc
est singularis z vulgaris substitut⁹ tenetur ad
onus nominatim iniunctum filio in legitima
vt supradictum est. scdo facit. d. l. licet impe-
rator. vbi legata relicta ab instituto tacite in-
telligūtur repetita a substituto licz a principio
tale on⁹ nō tenuit sz fingitur tenuisse tali meli-
oratione per filiū repudiata vt supra dixi. ter-
tio: qz portio d̄ficiēs acrescit cum onere. vt. d.
§. iulian⁹. z. l. vnica. §. i p̄mo. z. §. p̄ scdo. C.
de cadu. tol. ¶ Quinta cōclusio est qz si
duos de filijs meis meliorauit in tertio vnqz
iposui grauamē z ille vn⁹ repudiavit suā ptē

melioratiōis qz ali⁹ fili⁹ cui acrenit tenet ad. d.
on⁹ z ē rō: qz. d. ps melioratiōis deuenit ad eū
tāquā ad substitutum per. d. l. cū patron⁹.
iuncto. d. §. iulianus. qd etiā est nouiter bene
notandum. per. d. l. cū patronus.

¶ Ex supradicta secunda illatione principa-
li quam ex hoc primo no. intuli habebis regu-
lam cum extensione z septem limitationibus
¶ Regula est qz si filium vnuz meliorauit in
tertia parte bonorum meorum z eum graua-
uero de aliquo dando faciendo vel restituē-
do alicui tertio extraneo qz tale grauamē nō
tenebit per nostruz tex. z per ea que supra ad
istum propositum late dixi. ¶ Ista regula
fuit extensa vt non solum dictum grauamen
non teneret quando fuit iniunctum filio verū
etiam si heredi suo iniungatur per patres cū
heres non sit alia persona a defuncto. in autē.
de iureiurā. amori. presti. in prin. v. col. z p̄ tex.
in. l. si fuerit. ff. de le. iij. z per idē qz tenuit pau.
de ca. in. d. l. cū ita legatum. §. qz allegatario.
ff. de le. ij.

¶ Prima limitatio est qz hoc est veruz quā-
do filius melioratus vt dixi grauat⁹ de dan-
do vel faciendo seu restituendo extraneo qui
non sit de numero filiorum quibus. d. melio-
ratio poterat per patrem attribui. secus tamē
est quando tale grauamē debet adimpleri in
persona alterius qui est de numero illoruz qui
poterant meliorari: quia tunc bene tenet tale
grauamen per id qd dixit Bar. z alij fuerūt
sequētes in presenti z per rōem. d. §. si duos.

¶ Secunda limitatio est qz hoc est verum.
qz. d. melioratio non potest venire in extrane-
um quando veniret virtute substitutionis fi-
delicommissarie que cum sit grauamen. vt. d.
§. coheredi. non potest iniungi tertio melio-
rationis qd est legitima meliorati. l. qm̄ in priori-
bus. Secus tamen est si. d. melioratio est ven-
tura in extraneū virtute substitutionis pupil-
laris que cū sit prouisio filij cui sit. vt in. d. l. ex
tribus non potest fieri iulegitima vt ibi cū cō-
cor. per superi⁹ allega. z sic in tertio licet illud
sit legitima.

¶ Tertia limitatio est qz hoc est verū qz gra-
uamen iunctum meliorationi non tenet quā-
do iungitur filio meliorato. secus si eius sub-
stituto vulgari quia tunc cum poteram alium
substituere z non istū z hunc substitui eum vi

sus sum honorare: ergo possum eum graua-
re per. d. l. ab eo. z per tex. in. d. l. si fundū per
fideicommissum. §. si. cū. l. se. ff. de. l. j. z supra la-
te dixi in hoc.

Quarta limitatio descendet ex superiori
que est q̄ licet non possum filio meo a me pa-
tre meliorato iniungere onus fideicommissij
possum tñ illud iniungere succedentibus sibi
ab intestato per. d. §. si. in. l. se. d. l. si seruū per
fideicommissum eadem ratione q̄ cum pote-
ram huic filio pupillo dare substitutū pupil-
larē in dicta melioratione z priuare succeden-
tes ab intestato eidē pupillo nō dando dictū
substitutūz visus sum eos honorare nimirūz
q̄ eos possum grauare per. d. l. ab eo. ex quo
infern q̄ si dictus filius melioratus esset talis
cui non poteram pupillariter substituere: vt
q̄ erat maior z sic pubes q̄ dictū grauamen
succedentib⁹ ab intestato nō poteram impo-
nere. ex eo q̄ tunc si hereditas huius meliora-
ti ad eos venisset nō hoc contigisset ex prou-
sione mea patris cū eidē filio puberi nō po-
teram substituere per q̄ eos nō suz visus ho-
norare per id q̄ supra dixi: sed haberent di-
ctam hereditatē ex dispositione legis eam eis
differentis: ergo tunc eos nō possum graua-
re: z in hoc casu habebit locū extensio supra
scripta quā huic regule dedi.

Quinta limitatio est: q̄ hoc est verum q̄
in dicta melioratione nō iniungitur onus fidei-
commissij quando dictū tertium melioratiōis per
filium est acceptatū: q̄ tūc tenet nomen legitti-
me z meliorationis: secus tñ est quando per
filium. d. melioratio repudiet: z sic deueniat ad
vulgarē substitutūz: quia tunc desinit habe-
re nomen legitime z meliorationis per. d. l.
cum patronus.

Sexta limitatio est: quādo filius vt supra
in proxima limitatione dixi acceptauit dictā
meliorationē qui solus fuit meliorat⁹: secus si
eam repudiauit z deuenit ad alios fratres su-
os sibi coniunctos z coheredes: q̄ tunc tales
fratres qui in dicto tertio succedūt virtute iu-
ris acrescendi tenentur ad onus fideicommissij
iniunctūz filio meliorat⁹ per. d. cū patron⁹.

Septima limitatio descendit ex dubijs
supra proximis. vt dicta regula habet locus
in casu quo filius acceptauit secus si fili⁹ qui
cum alio fratre erat meliorat⁹ z eidē onus fi-

deicommissij iniunctū fuit: q̄ si partem suam
meliorationis repudiauit que deuenit ad al-
terum fratrem sibi in dicta melioratione con-
iunctū virtute iuris acrescendi: q̄ tunc talis
frater cui. d. pars melioratiōis acruent tene-
tur ad onus fideicommissij iniunctū fratri suo
repudianti per. d. l. cū patronus q̄ est bene
notandum.

Si igitur pater meliorans filium vult eum
grauare oportet q̄ cum meliozet in tercio z
quinto vel in quinto: q̄ tunc ratione quinti
poterit eum grauare: z est ratio q̄ quintū nō
differt filio ex legis dispositione: imo ex ipsa
sola voluntate testatoris: z sic cū a testatore sit
in hoc quinto honorat⁹ nimirū q̄ i eo possit
grauari sepe dicta. l. ab eo. nam cū in hoc re-
leneat. l. in quinto sibi relicto nimirū q̄ in alio
onereat cum cōtrarioz eadē sit disciplina. z. l.
j. ff. de hys qui sunt sui vel ali. iur. vnde vulgo
solet dici q̄ onus vult honore z econtra. l. a-
micissimis. ff. de excusa. tuto. z sic suz expedit⁹
de ista scō illatione principali.

Sexto inferit ex dicta. l. cū patronus vnū
no. ad cuius euidentia. **P**rimo quero si ego
habēs filios heredes eos instituo z vxori mee
relinquo vsufructū oīum bonozū quid est
ista vxor habitura: z in hoc breuiter conclu-
do q̄ non est habitura nisi quintam partem
vsufruct⁹ bonozū meozū: z sic potest habe-
re vxor vsufructū illius partis de qua testa-
tor poterat disponere ad libitū etiam quo ad
proprietatē eodē modo quo ad vsufructū
hoc est de quinta parte bonozū meozū: sed de
alijs bonis restantib⁹ q̄ sunt necessaria pro le-
gitima meozū filioz non debet habere vxor
vsufructū: q̄ sicut ego pater nō possum testa-
ri quo ad proprietatē. ita ne quo ad vsufru-
ctū per autem. nouissima. C. de inoffi. testa. iū-
cta glo. ibi. z sic vxor in. d. legato tñ habebit
vsufructū quinte partis bonozū. vt tenet
bal. z ibi clar⁹ z notabil⁹. pau. de ca. in. d.
l. autem. nouissima. z vltia parte consi. in cōsi.
ccccxij. incipienti. dubiū de quo q̄rit vbi la-
te examinat istum passūz hoc sic presupposi-
to venio ad illationem z dico q̄ si ego pater
habens filium quem vniuersaliter institui her-
edem z eidēz quendam vulgariter substitui
z vxori mee vsufructū oīum bonozū legauit
z filium hereditatē repudiauit que deuenit ad

quid si testator dicit
hys filios et relinquit
vxori vsufructum oīum
bonozū.

vi. dham. : q.

Substitutū vulgare q̄ hoc casu v̄roz mea ha-
bebit integrum vsufructū oīum bonorū
meorum. z hoc per. d. l. cum patrono. ita te-
net Bar. in. l. ticia cū testamēto. §. si. ff. de le.
ij. que ibi refert z sequit̄ Rapha. cuma. qd̄ ē
notandū pro extensi. d. l. cū patrono z limita-
tione eorū que tenent Bal. z Pau. de ca. in
dicta autem. nouissima. ex hoc inferitur ecōtra
q̄ si v̄roz instituat filiū suū vniuersaliter he-
redes z marito suo vsufructū oīum bonorū
legat q̄ hoc casu marit̄ hēbit (filio acceptat̄
uit bona materna) vsufructū solius quinte
partis bonorū z eo repudiante bonis illis ve-
nientib⁹ ad substitutū vulgare habebit inte-
grum vsufructū prout sibi ab v̄roze relicto
ē z hoc ex natura correlatiuorū. ita tenet bal.
z Ange. in autem. hoc locū. C. si mulier scō
nupse. z Bal. in. d. §. si. d. l. ticia cū testō.

Ex quo possum⁹ inferre q̄ etiā casu quo
dicta bona paterna vel materna nō deueniāt
ad substitutū vulgare si tñ deueniāt ad suc-
cedentes ab intestato patri vel matri quibus
per patrem vel matrem nō debet legitima z
hoc q̄ fili⁹ repudiavit hereditatē paternam
vel maternā q̄ tales ab intestato succedētes
succedēt solū in proprietate z marit⁹ vel v̄roz
habebit integrū vsufructū per eandem. l. cū
patrono qd̄ est bene notandū synu etiā bene
notetis q̄ filio meo instituto si concubine mee
relinquo vsufructū bonorū meorū q̄ eodez
modo habebit quintaz partez vsufruct⁹ que
admodū v̄roz: naz illud qd̄ dicit̄ de v̄roze in
d. legato est dicendū de concubina. ita dicit
Bal. in. d. §. si. quem ibi referunt z sequunt̄
Imo. z Cuma. z generaliter est dicendū de
quocūqz alio cū tale legatū relicto est z illud
de concubina sequit̄ etiā Ange. in. d. autem.

Quid autē erit in substituto
pupillari qui substituit⁹ est filio vniuersaliter
instituto relicto v̄rozi vsufructū oīum bonorū
in hoc dicas breuiter q̄ attendēd⁹ est modus
testatoris legantis vsufructū v̄rozi q̄ ante
testator dicit filio herede instituto dato sibi sub-
stituto pupillari lego v̄rozi mee vsufructū
meorum bonorum non adducendo aliud z
hoc casu si filius est heres z intra pupillarem
etatem mortu⁹ est: z sic deuenit hereditas ad
substitutū pupillarem: tunc ad tantum tene-
bitur substitutus ad quantum tenebatur pu-

pillus hoc ē ad quintaz partem vsufructus
z nō amplius: z ratio huius est quia fili⁹ fuit
heres patris z sic iam legatum ex persona fi-
lij cepit vim habere: ergo substitut⁹ nō pote-
rit teneri in plus quam filius. l. qui fundū. §.
qui filium. ff. ad le. fal. ita tenet Bar. in. d. l. ti-
cia cum testamento. in. §. si. in fi. confirmatur
hoc duplici ratione. Prima ratio est q̄ tale
legatum est vnicum z purum z in persona fi-
lij habuit effectum vt v̄roz tñ haberet quin-
tam partez bonorū ex tali legato: ergo succes-
sione heredis nō debuit variari qualitas ob-
ligationis per regulam legis. ij. §. ex hīs. ff.
de. v. obli. z. l. cuius fundus. ff. de cōdi. z de
mo. Secunda z fortior ratio est quia quādo
substitut⁹ succeditur expressa pupillari certe re-
licta a filio nō videt̄ repetita a substituto pu-
pillari s̄m Bar. z docto. in. l. licz imperator.
ff. de le. j. ergo apparet q̄ substitutus tenetur
ad legatū tanquā heres in puberis. l. j. §. in
terdū. z. l. in ratione. §. q̄ vulgo. ff. ad le. fal.
ergo nō d̄z in plus teneri quāz ipse filius pu-
pillus quādo est vnicum legatū. d. l. qui fun-
dum. d. §. qui filius in filio aut testator legauit
vsufructū hoc modo lego v̄rozi vsufructū
meorum bonorum donec caste vixerit
quo casu censetur legatum annū. z per conse-
quens censentur plura legata pro primo an-
no puruz pro sequentib⁹ conditionale: ergo
in persona substituti quia censetur diuersum
legatum z ipse est extraneus merito tenet̄ ad
integrū vsufructū. ita dicit Bar. etiam
in hoc scō casu. in. d. §. si. d. l. ticia cū testō.
pro ista ratione Bar. facit alia duplex ratio.
Prima ratio est quia ius aliquid inducēs
privilegio filiorū non debet extendi ad extra-
neum substitutū: z sic cum. d. l. ix. regni. indu-
xit de nouo in privilegium filiorum q̄ pater
non possit extraneo relinquere vltra quintuz
proprietatis z vsufructus vel vsufruct⁹ tñ
vt est in nostro casu cum hoc introducat in
favorem filiorum non debet extendi ad extra-
neum substitutum per textum no. in. l. iij. §.
Item si quis. ff. de le. prestan. Secundo facit
alia ratio quia qualitas privilegiata muta-
tione persone differētis mutatur z perdit pri-
uilegiuz tertus est no. i. l. licitatio. §. pe. ff. de
publica. z in. §. si. ea. l. ad idem textus. in. l.
paulus. §. pmo. ff. de acquiren. hereditate in

*circā venientes ab
intestato*

*vtē testator possit
relinquere quintam
bonorū suorū con-
cubine*

*quid in substituto
pupillari*

*quid si re-
linquit v-
tō si donec
caste vix-
erit*

c. j. de iure patris. in. vj. z no. per Pau. de ea. Bal. z moder. in. d. l. cum patronus. z sic in hoc articulo. s. quando filius habet substitutum pupillare z vxozi relinquitur vsusfructus omnium bonorum tene distinctionem. Bar. l. d. l. ticia cum testamento. in. §. si. quam etiam tenent Bal. Imo. Rapha. Lu. idē Bal. in. l. si. penul. z vlti. col. C. d. indi. vidui. tol. Ange. in. d. auten. hoc locum z plenius in consilio. c. vij. incipi. in. d. testamēto continetur. Idez tenet Jo. de imo. in. c. si. in. xij. col. de pigno. ita etiam tenet abbas in cōsilio. clxxxv. incipi. pūtus. q. in hīs terminis proponitur in secūdo dubio z in secūdo volumine in consi. lxxvij. Idem tenet Ludo. roma. in consi. ccccxvj. incipi. preposite consultationis an. dñā Francisca. Idem tenet simpliciter. d. alexan. de imo. in consilio. xl. incipi. vīso themate z dubitatione de qua queritur in. j. z. ij. col. in. j. volumine z in scdo volumine. consilio. xlij. incipienti vīso processu in causa z lite. z Bar. ita consulit in tribus consilijs in consi. incipi. petri mathioli de perusio z in cōsilio q. incipit Micho laus sc̄i donati instituit. z in consi. incipi. bar. rufoli idem est de mente Bar. in. l. ij. ff. qui. mo. vsu. ami. z ita debet intelligi qd̄ vult idēz Bar. in. l. si ita scriptum per illum tex. ff. d. manu. testa. hanc opinionem Bar. in. d. §. si. d. l. ticia cum testamento. Sequit. d. Jasson in. l. z si. contra in. iij. col. C. d. vulg. z pupi. substi.

vi limitatio
no nem

Ex supradictis possit inferri q. si filius pupillaris nō adiuuit hereditatē p̄ris z sic nō fuit ei heres. z sic deuenit hereditas ad substitutum ex quadā tacita substitutione vulgari cōprehensa in ipsa substitutione pupillari expressa q. tūc. d. vxozi habebit etiā in primo casu quādo legatū est vnicum integrum vsusfructus cum tale legatum incipit habere effectū in persona substituti vulgari. z p̄ cōsequēs debet ex persona sua testatori per tacitam vulgare succedente z cū sit extraneus nimirū q. ad integrū tenet vsusfructū vxozi qd̄ est notādū ad limitationē p̄mi casus de duobus quos possuit Bar. in. l. ticia cū testō in. §. si. Ex hoc etiam infero ecōtra. q. si filio impuberi instituto datus est substitutus vulgari expressus z vsusfructus est relictus vxozi in p̄mo casu supra relato. s. quādo legatū est vnicū. z iste fili⁹ adiuuit

hereditatē patris z per cōsequēs vulgari expressa expirauit. l. post aditam. C. de impu. z alijs substi. z mortu⁹ est in pupillari etate z sic substitutus veniet tacita pupillari cōprehensa i expressa vulgari q. tūc substitutus nō teneat nisi ad quātā partē vsusfructus cū hoc casu legatū vsusfruct⁹ icepit habere effectū in persona filij per additionē. qd̄ est etiā notādū. pro limitatione eius qd̄ dixit Bar. l. d. §. si. loqns de substi. vulgari z habeas duas illationes qz per alios nō inuenies. supra dicta debetis intelligere vbi alia nō fuisset cōsuetudo qz illa ē seruanda vt dixit glo. in. d. autē. hoc locū vbi dicit q. de generali cōsuetudine est q. vxozi debeat habere alimēta quādo filijs extantibus eidem relinquitur a marito vsusfructus: sed cū. d. cōsuetudo est localis. vt no. in. d. autē. hoc locum non est extendenda. vt. l. si consuetudinis. C. que sit longa consue. z sic cum talis consuetudo non sit in regno nostro seruauimus ius cōmune qd̄ est disponere prout supra dictum est. ¶ Num tamen no. circa p̄dicta z est quōtidianum pone q. extraneū institui heredem z vxozi mee reliqui vsusfructum omnium bonorum meorum quo casu ex eo q. extraneus est institutus vxozi mea est habitura integrum vsusfructum per ea que supradicta sunt. vltimus ego testator processu dicendo volo q. heres meus bene tractet vxozi meam alias priuetur hereditate: certum est q. si iste heres male tractat vxozi meam q. priuetur hereditate: sed est dubium cui acquiratur illa hereditas videtur q. debeat applicari vxozi per regulam q. quando quis cōtemplatione alterius priuetur aliquo cōmodo illud acquiratur illi cuius cōtemplatione fuit priuatus. l. post legatum. §. amittere. ff. d. hīs qui. vt indig. breuiter cōmunis conclusio est in hac. q. q. hereditas non applicabit vxozi sed alijs coheredibus vel substitutis si non sunt coheredes vel substituti vadit ad venientes ab intestato. Ita determinant Bar. Ange. Imo. z moderni. in. l. paterfami. ff. de here. insti. Bar. in. l. vxozi. §. heres. ff. de lega. iij. Bal. in auten. cui relictum. C. de in di. vidui. tol. z in. l. j. in. xij. col. C. de hīs que peno. De. de ācha. z Jo. de imo. i. c. si heredes de testa. do. alex. i cōsi. cxxxvij. incipi. oportune cōsideratis hīs q. i themate cōtinet i vlt. co. z

vi aliam limitationem

cōsuetudo

an legatari licet ca
perere ppla anbrita
ts legata.

est bonus tex. in. l. pe. C. de le. Hoc ides tenet
Jasson. in. l. si. in. ij. col. ff. si cer. peta. z i. l. pe.
Aliud vero qd notetis q licet alias habea
mus q legatarius non potest propria aucto
ritate rem legatam occupare alias amittit le
gatum lex non est dubiu. C. de legatis tamen
si testator legat vxor domu z iubet heredib?
ne ea molestet i possessione put mille testa dis
nunt p tanta vba intelligitur testator dedisse li
cenciam vxori legatarie vt possit propria aucto
ritate possessionem apprehendere z apprehē
dendo non incidit in aliquaz penam nec tene
tur interdicto quorum legato. ita no. singu
lariter Ange. in. l. hoc si res per illum tex. ff. de
rei vendi. refert. z sequitur. d. Jasso in. d. l. nō
est dubium. vbi per hoc extendit tex. in. l. ticia
cum testamento in prin. iuncta sua glo. ff. de

fac aut deling. a hor
aut coll. p. ad. q. d. a.
te. in. f. de. i. g. i. g. i.

+
alimena f. 3 col. z f. 17 col. z f. 22 r. z
ab intestato f. 22 col. z
acceptatio f. 7 r. z f. 16 r. z
actio ex test. f. 7 col. 4
ab sena f. 2 col. 1
arg. de dote ad legu f. 8 col. 4
arg. de si ad f. 9 col. 1
alienare f. 9 col. 1 f. 11. f. 16 r. z f. 17 r. z
adi here f. 16 r. z
autas ppria f. 22 col. 3
apheho f. 22 r. z
arg. de pso ad ip. f. 14 col. 3
arg. de p. ad. v. f. 16 r. z
accesare f. 20 r. z f. 21 r. z

Concubina f. 21 r. z
castebinare f. 21 r. z
Discordia. f. 17 col. 1
diuisa. f. 16 r. z
debitz f. 16 r. z
dingit f. 16 r. z
dona. f. 11 r. z f. 17 r. z
dos. f. 3 r. z f. 11 r. z
dnu. f. 11 r. z f. 9 r. z f. 8 r. z
dng. p. m. f. 3 r. z
dubia f. 3 r. z
delictz f. 3 r. z
don. imeta f. 5 col. z
dare p. gaudere f. 6 r. z
dare. f. 6 r. z
dino. f. 6 r. z
dare f. 9 r. z f. 11 r. z f. 6 col. 1

expulsio. f. 3 r. z f. 4 r. z
emancipano f. 10 r. z
es alienz f. 15 r. z f. 21 r. z
gney f. 18 r. z f. 16 r. z
epollens. f. 2 r. z
eadem. f. 2 r. z
derno f. 5 r. z f. 8 r. z f. 9 r. z
ez. f. 14 r. z
epst. at. f. 6 r. z
exclusio f. 19 r. z

familia fol. i. z col.
fauor i. f. 14 r. z f. 14 r. z
formalegis f. 14 r. z
fiduciari f. 19 r. z f. 14 r. z
fidei. cari. z f. 14 r. z
fauor 3 f. 13 r. z

bona f. 1 r. z f. 2 r. z f. 4 r. z f. 16 r. z
barragma f. 7 col. 1
bns. f. 18 r. z f. 2 r. z
comod. f. 22 col. 2
q. t. p. l. a. e. f. 22 r. z
glie ex. l. f. 7 r. z f. 4 r. z
gt. f. 2 r. z f. 5 r. z f. 8 r. z
fo. 16 r. z
cohabitatio f. 3 r. z
gsuetudo. f. 3 r. z f. 22 r. z
conclatua f. 2 r. z col. 2 f. 2 r. z
cuicla m. d. o. e. p. a. f. 10 col. 4
ciput. m. r. e. f. 4 r. z
credere ad. g. t. f. 6 r. z
gt. f. 12 r. z
ceditor. f. 15 r. z f. 4 r. z
g. f. s. o. f. 16 r. z
comumio. f. 17 r. z
cut. f. 18 r. z
g. d. i. r. o. f. 19 r. z f. 20 r. z f. 21 r. z f. 21 r. z f. 21 r. z

le. ij. vbi dicit tex. q testator potest dare lega
tario licentiaz intrandi propria auctoritate re
legatam vt non solum habeat locum quan
do. d. licentia datur expresse sed etiam tacite
que tacita licentia intelligitur data per. d. mo
dum comendandi vxorem vt supra exempli
ficau. quod est bene notandum. z perpetuo
cordi tenendum z cum hijs sinez impono ad
laudem dei omnipotentis patris z filij z spi
ritus sancti z immaculate virginis matris ei?

Explicit solēnis ac famosissima repetitio
acutissimi iuris ciuillis doctoris de Segura
cuius anima in eternum requiescat in gloria.

fatis f. 8 r. z
fili. f. 16 r. z
fuz. f. 6 r. z f. 4 r. z
filia f. 6 r. z
fili. nat. f. 7 r. z
fili. m. p. t. f. 19 r. z
fiat. f. 14 r. z
ficti. m. i. l. z f. 20 r. z
grad. f. 9 r. z
grauamē. f. 12 r. z f. 13 r. z
fig. r. z f. 20 r. z f. 21 r. z
gabella f. 8 r. z

hereditas. i. f. 13 r. z f. 16 r. z
i. z f. 19 r. z f. 22 r. z
Inuētariuz. f. 15 r. z
Ingrat. f. 6 r. z
Ius et fuz. f. 6 r. z f. 4 r. z
insinuano. f. 8 r. z
Iurat. f. 11 r. z f. 12 r. z
indignitas. f. 6 r. z

Legat. i. f. 2 r. z f. 7 r. z
l. 3 r. z f. 16 r. z f. 21 r. z
licenda. f. 22 r. z f. 4 r. z
lex. f. 4 r. z f. 9 r. z
lura f. 3 r. z f. 14 r. z f. 16 r. z
legitima. f. 12 r. z f. 13 r. z
f. 14 r. z f. 16 r. z f. 17 r. z
libri. f. 10 r. z
legitima f. 15 r. z f. 16 r. z
fig. 4 f. 19 r. z f. 20 r. z f. 21 r. z
liberalitas f. 18 r. z f. 13 r. z
liberty f. 19 r. z

meiorado. f. 15 r. z f. 13 r. z
f. 6 r. z f. 8 r. z f. 14 r. z
matrimoniu. f. 22 r. z
marit. f. 3 r. z
marit. et vxor. f. 4 r. z
indiorare i. p. legare f. 9 r. z
mar. i. f. 13 r. z
matr. f. 10 r. z f. 16 r. z
mat. f. 11 r. z f. 12 r. z
meiora. f. 14 r. z f. 19 r. z
i. z f. 20 r. z
mutatio. f. 20 r. z
f. 19 r. z f. 21 r. z

onera mat. f. 3 r. z
oblig. f. 8 r. z
on. f. 20 r. z
pauia f. 13 r. z
pauia p. t. f. 3 r. z f. 13 r. z
pna. f. 3 r. z
pueno. f. 8 r. z f. 4 r. z
plegare. f. 9 r. z
puz. f. 11 r. z f. 16 r. z
publica utilitas f. 14 r. z
pauia p. t. f. 12 r. z
pater. f. 14 r. z f. 16 r. z
patimoz. f. 16 r. z
phib. f. 16 r. z
paups. f. 18 r. z f. 4 r. z
patron. f. 19 r. z f. 14 r. z
poffellio. f. 22 r. z
pnao. f. 20 r. z

Quota. w. a. h. o. e. d. i. f. e. r. f. i. r. 3
quint. f. 6. a. f. e. q. f. i. b. r. i. 3. f. 21.
r. 2. 3.
quasi. g. l. f. i. b. r. 3
quasi. u. e. d. i. t. o. r. f. i. r. 4

Res. f. i. r. 43.
reuocatio. f. ii. f. 8. r. i. 44.
ratio. lego. f. i. r. 4
relinque. f. 6. r. i.
repudiatio. f. 7. r. 3.
repudiatio. f. i. g. r. i.
receptio. f. 22. r. 4

Sustantia. f. i. r. 21
statu. f. i. r. 4
similia. f. 2. r. 4
societas. f. 3. r. 4
spuria. f. 6. a. 7
substitu. f. 9. r. 3. f. i. a. r. 3. f. i. g. r. 3.
Sudiciz. f. ii. r. 3/4
substitu. f. i. g. r. i. 2. 4. f. 20. r. 2/3
substitutio. f. i. g. r. 2. f. 21. r. 3

tant. a. p. p. l. s. f. 6. r. 3
terciz. f. 4. r. i. f. i. a. r. 2. f. i. b. r. i. f. i. g. r. 2
traditio. f. ii. r. i.
transmissio. f. i. b. r. 2. f. 20. r. i.

uoz. f. 3. r. 2. f. 4. r. i.
uena. e. m. n. a. t. i. u. a. f. 6. r. i.
usus. f. 6. r. 2
usus. f. i. t. y. f. i. b. r. i. f. 21. r. 2
uoz. f. i. b. r. 2. f. 21. r. 2. 3. f. 22. r. 2
uoluntas. t. e. s. t. a. m. e. n. t. i. f. o. 9. r. 2

hic p. m.
c. m. m. c. i.

